การนำแสงธรรมชาติเข้าสู่อาคารโดยการใช้ระบบท่อนำแสงทางด้านข้างของอาคาร

โดย
นายบรรณสิทธิ์ จิตตะยโศธร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสถาปัตยกรรม
ภาควิชาสถาปัตยกรรม
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2550
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การนำแสงธรรมชาติเข้าสู่อาคารโดยการใช้ระบบท่อนำแสงทางด้านข้างของอาคาร

โดย
นายบรรณสิทธิ์ จิตตะยโศธร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสถาปัตยกรรม
ภาควิชาสถาปัตยกรรม
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2550
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

THE UTILIZATION OF NATURAL LIGHTING THROUGH SIDE BUILDING LIGHT PIPE SYSTEM

By

Bannasith Chittayasothorn

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF ARCHITECTURE

Department of Architecture

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2007

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “ การนำแสงธรรมชาติเข้าสู่อาคารโดยการใช้ระบบท่อนำแสงทางด้านข้างของอาคาร ” เสนอโดย นายบรรณสิทธิ์ จิตตะยโสธร เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม

…….....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะตังกูร)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ศาสตราจารย์ เกียรติคุณอรศิริ ปาณินท์

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ มาลินี ศรีสุวรรณ)
...../...../.....

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีชญา มหัทธนทวี)
...../...../.....

..... กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ศาสตราจารย์ เกียรติคุณอรศิริ ปาณินท์)
...../...../.....

46054204 : สาขาวิชาสถาปัตยกรรม
คำสำคัญ : ท่อนำแสง / แสงธรรมชาติ / ด้านข้างอาคาร

บรรณสิทธิ์ จิตตะยโศธร : การนำแสงธรรมชาติเข้าสู่อาคารโดยการใช้ระบบท่อนำแสงทางด้านข้างของอาคาร.อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ศาสตราจารย์ เกียรติคุณอรศิริ ปาณินท์. 116 หน้า.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการนำแสงด้านข้างเข้าสู่อาคารผ่านระบบท่อนำแสง โดยทำการศึกษาปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อปริมาณแสงที่ผ่านระบบท่อนำแสงเข้าสู่อาคาร เพื่อจะได้ทราบอิทธิพลของตัวแปรต่างๆต่อแสงสว่างที่ผ่านระบบท่อนำแสงเข้าสู่พื้นที่ใช้งาน

ขอบเขตของการศึกษาวิจัย คือ การทำการศึกษาภายใต้สภาวะแวดล้อมจริงโดยที่ไม่มีผลกระทบจากร่มเงาของสภาพแวดล้อมรอบข้าง และทำการศึกษาเฉพาะกรณีของแสงที่เข้าสู่พื้นที่ทดลองผ่านระบบท่อนำแสงจากทางด้านข้าง

วิธีการศึกษา ทำการสำรวจและวัดปริมาณแสงสว่างที่สะท้อนผ่านระบบท่อนำแสงเข้าสู่ภายในพื้นที่ทดลอง โดยทำการทดลองทั้งหมด 5 ตัวแปร คือ

1.ทิศทางการรับแสงของท่อนำแสง

2.รูปแบบของท่อนำแสง

3.ความยาวของท่อนำแสง

4.ขนาดของท่อนำแสง

5.ตำแหน่งที่ทำการวัดแสง

โดยทำการทดลองตัวแปรละ 3 รูปแบบ และทำการทดลองหัวข้อละ 3 วันจากนั้นนำผลทดลองมาวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆกับปริมาณแสงสว่างที่ผ่านเข้าสู่พื้นที่ทดลอง

ผลการศึกษาวิจัยพบว่าปัจจัยต่างๆที่ทำการศึกษามีผลต่อปริมาณแสงที่ผ่านระบบท่อนำแสงเข้าสู่พื้นที่ใช้งาน คือ 1.ทิศเหนือเป็นทิศที่มีปริมาณแสงสม่ำเสมอและเหมาะสมกับระบบท่อนำแสงจากทางด้านข้างมากที่สุด 2.ท่อนำแสงแบบท่อกลมเป็นท่อที่แสงผ่านเข้าสู่พื้นที่ใช้งานมากที่สุด 3.ท่อสั้นแสงจะเข้าสู่พื้นที่ทดลองได้มากกว่าท่อยาวแต่ท่อสั้นแสงจะมีความสม่ำเสมอน้อยกว่าท่อยาว 4.ท่อขนาดใหญ่แสงจะเข้าสู่พื้นที่ทดลองได้มากกว่าท่อขนาดเล็กแต่ท่อขนาดใหญ่แสงจะมีความสม่ำเสมอน้อยกว่าท่อขนาดเล็ก 5.ตำแหน่งที่ใกล้ท่อนำแสงปริมาณแสงจะมากกว่าตำแหน่งที่อยู่ไกลกว่า

46054204 : MAJOR : ARCHITECTURE
KEY WORD : LIGHT PIPE/NATURAL LIGHT/DAYLIGHT/SIDE BUILDING
BANNASITH CHITTAYASOTHORN : THE UTILIZATION OF NATURAL LIGHTING THROUGH SIDE BUILDING LIGHT PIPE SYSTEM. THESIS ADVISOR : PROF.EMERITUS ORNSIRI PANIN. 116 pp.

The purpose of this study was to investigate the introduction of light into the building coming from the side of the building through the light pipe system. The factors affecting the amount of incoming light were examined so that ways to deal with the effects of these factors could be obtained.

This study was conducted in the real environment which had not been affected from the shade of the neighboring environment. It only investigated the incoming light from the side of the building.

The following five variables were tested to see whether they affected the amount of the incoming light.

1.Direction of the reception of light of the light conduit

2.Shape of the light pipe

3.Length of the light pipe

4.Size of the light pipe

5.Position where light is measured

Each variable was tested 3 different ways and each was tested for 3 days. After that, the data were analyzed to find the relationship between the variables and the amount of incoming light.

It was found that:

1. The north is the direction where the amount of incoming light is consistent and this is the best direction to bring in light from the side of the building,

2. With a circular light pipe, the light can come into the building most,

3. With a shorter light pipe, more light can come into the building than with a longer light conduit, but the light from the shorter light pipe is not as consistent as that from the longer light conduit,

4. With a bigger light pipe, more light can come into the building than with a smaller light pipe but the light from the bigger light pipe is not as consistent as that from the small light pipe,

5. The light which is near the light pipe is brighter than that which is further away.

Department of Architecture Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2007
Student's signature .....
Thesis Advisor's signature .....

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีโดยได้รับความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง ขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ เกียรติคุณอรศิริ ปาณินท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่คอยให้ความช่วยเหลือด้านที่ปรึกษา และคำแนะนำสิ่งที่ดีดีและเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยมาโดยตลอด รวมทั้งการตรวจสอบการเขียนรายงานการวิจัยฉบับนี้ด้วย และขอขอบคุณ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรที่ให้ความอนุเคราะห์ ด้านเครื่องมือการทดลองและสถานที่ในการทำวิจัย ทำให้งานวิจัยสำเร็จไปได้ด้วยดี และขอขอบคุณ คุณปรีญาฑรรศิกา สันใจหลวงที่ช่วยเหลือเรื่องเครื่องมือและข้อมูลบางส่วนที่นำมาเผยแพร่ให้เป็นความรู้ ขอขอบคุณรศ.มาลินี ศรีสุวรรณ และผศ.ดร.ปรีชญา มหัทธนทวี ที่กรุณาสละเวลามาเป็นกรรมการผู้ควบคุมการสอบวิทยานิพนธ์และคำติชมที่ทำให้งานวิจัยนี้มีข้อผิดพลาดน้อยที่สุด

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อเสมอศักดิ์ คุณแม่เบญจลักษณ์ จิตตะยโศธร ที่สนับสนุนในการเรียนมาด้วยดีตลอด และให้ความรักความเข้าใจ กำลังใจ และเป็นแรงพลักดันในทุกๆเรื่องมาโดยตลอด ตลอดจนบุคคลอื่นๆที่ไม่ได้เอ่ยนามที่มีส่วนช่วยเหลือให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จด้วยดี

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย ..... ง

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ..... จ

กิตติกรรมประกาศ ..... ฉ

สารบัญตาราง ..... ญ

สารบัญแผนภูมิ ..... ฏ

สารบัญกราฟ ..... ฐ

สารบัญภาพ ..... ฑ

บทที่

1 บทนำ 1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1

ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์การศึกษา 12

ขอบเขตการศึกษา 13

วิธีดำเนินงานวิจัย 13

ข้อตกลงเบื้องต้น 14

2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 15

แสงสว่าง 16

การตอบสนองของสายตามนุษย์ 16

ปริมาณแสงสว่าง 17

แสงสว่างธรรมชาติ 21

กลุ่มทฤษฎีเรื่องแสงธรรมชาติ 26

แสงธรรมชาติ 26

สภาพท้องฟ้า 28

ลักษณะช่องเปิดที่มีผลกับแสงสว่างธรรมชาติที่เข้ามาภายในอาคาร 33

การให้ความสว่างแก่อาคารโดยอาศัยแสงธรรมชาติ 33

ทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้แสงธรรมชาติ 37

การนำแสงธรรมชาติมาใช้ในการออกแบบ 38

การศึกษาวิธีการอื่นๆที่เกี่ยวข้อง 42

Skylight and Retail Sale : George Loisos, Pacific Gas and Electric Company California 42
Whitehed.L.A, 1989 44
Hien VD., 1998:4 47
การนำแสงธรรมชาติเข้าสู่อาคารโดยใช้ระบบท่อนำแสง 50
3 การดำเนินการวิจัย 54
สภาพแสงกรุงเทพมหานคร 54
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย 57
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล 57
หุ่นจำลองระบบท่อนำแสง 59
ระบบท่อนำแสง 60
4 การวิเคราะห์และผลการทดลองโดยใช้หุ่นจำลอง 62
แนวความคิดในการออกแบบช่องเปิด 62
ตัวแปรควบคุม 62
ตัวแปรอิสระ 63
ตัวแปรตาม 67
การทดลองและผลการทดลอง 69
ทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ 69
ทดสอบและวิเคราะห์ผลกระทบของทิศทางการหันท่อนำแสงต่อประสิทธิภาพการนำพาแสง 71
ทดสอบและวิเคราะห์ผลกระทบของรูปแบบหน้าตัดท่อนำแสงต่อประสิทธิภาพการนำพาแสง 78
ทดสอบและวิเคราะห์ผลกระทบของระยะทางความยาวท่อนำแสงต่อประสิทธิภาพการนำพาแสง 86
ทดสอบและวิเคราะห์ผลกระทบของขนาดท่อนำแสงต่อประสิทธิภาพการนำพาแสง 94
ทดสอบและวิเคราะห์ผลกระทบของระยะห่างจากจุดวัดแสงถึงปลายท่อนำแสงภายในกล่องทดลองต่อประสิทธิภาพการนำพาแสง 101
5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ 108

บทที่ หน้า
บทสรุป 108
ข้อเสนอแนะ 113

บรรณานุกรม 114
ประวัติผู้วิจัย 116

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงข้อมูลปริมาณแสงกระจายจากท้องฟ้าปี ค.ศ.2001 เฉลี่ยเป็นรายชั่วโมงของทุกเดือน	27
2	เปรียบเทียบมาตรฐานการส่องสว่างระหว่าง CIE และ IES(USA) ตามประเภทการใช้งาน	35
3	เปรียบเทียบมาตรฐานการส่องสว่างระหว่าง CIE และ IES(USA) และมาตรฐานการกำหนดค่า Daylight Factor ตามประเภทใช้งาน	36
4	แสดงค่ามุมอาซิมุทขณะขึ้น ตก และมุมเงยสูงสุดของดวงอาทิตย์ วัดที่กรุงเทพมหานคร	54
5	แสดงปริมาณแสง (ลักซ์) จากการทดสอบหัววัดแสง	70
6	แสดงปริมาณแสง (ลักซ์) จากการหันท่อนำแสงเพื่อรับแสงในทิศทางต่างๆ ทำการทดลองวันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2548	72
7	แสดงปริมาณแสง (ลักซ์) จากการหันท่อนำแสงเพื่อรับแสงในทิศทางต่างๆ ทำการทดลองวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2548	74
8	แสดงปริมาณแสง (ลักซ์) จากการหันท่อนำแสงเพื่อรับแสงในทิศทางต่างๆ ทำการทดลองวันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2548	76
9	แสดงปริมาณแสง (กิโลลักซ์) จากท่อนำแสงรูปแบบต่างๆ ทำการทดลอง วันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2548	80
10	แสดงปริมาณแสง (กิโลลักซ์) จากท่อนำแสงรูปแบบต่างๆ ทำการทดลอง วันที่ 16 กันยายน พ.ศ. 2548	82
11	แสดงปริมาณแสง (กิโลลักซ์) จากท่อนำแสงรูปแบบต่างๆ ทำการทดลอง วันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2548	84
12	แสดงปริมาณแสง (กิโลลักซ์) จากท่อนำแสงในความยาวต่างๆ ทำการทดลอง วันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2548	88
13	แสดงปริมาณแสง (กิโลลักซ์) จากท่อนำแสงในความยาวต่างๆ ทำการทดลอง วันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2548	90
14	แสดงปริมาณแสง (กิโลลักซ์) จากท่อนำแสงในความยาวต่างๆ ทำการทดลอง วันที่ 19 ตุลาคม พ.ศ. 2548	92

ตารางที่ หน้า

15 แสดงปริมาณแสง (กิโลลักซ์) จากท่อนำแสงในขนาดต่างๆ ทำการทดลอง วันที่ 1 พฤษจิกายน พ.ศ. 2548 95

16 แสดงปริมาณแสง (กิโลลักซ์) จากท่อนำแสงในขนาดต่างๆ ทำการทดลอง วันที่ 2 พฤษจิกายน พ.ศ. 2548 97

17 แสดงปริมาณแสง (กิโลลักซ์) จากท่อนำแสงในขนาดต่างๆ ทำการทดลอง วันที่ 7 พฤษจิกายน พ.ศ. 2548 99

18 แสดงปริมาณแสง (กิโลลักซ์) จากท่อนำแสงในจุดวัดแสงท่อต่างๆ ทำการทดลอง วันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549..... 102

19 แสดงปริมาณแสง (กิโลลักซ์) จากท่อนำแสงในจุดวัดแสงท่อต่างๆ ทำการทดลอง วันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549..... 104

20 แสดงปริมาณแสง (กิโลลักซ์) จากท่อนำแสงในจุดวัดแสงท่อต่างๆ ทำการทดลอง วันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549..... 106

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	แสดงค่าปริมาณแสงสว่างของท้องฟ้า (lux) เฉลี่ยรายชั่วโมงทุกเดือน ปี ค.ศ.2001 .	27
2	แสดงสภาพท้องฟ้าสัดส่วนของสภาพท้องฟ้าเฉลี่ยรายเดือน.....	28
3	แสดงสภาพท้องฟ้าสัดส่วนของสภาพท้องฟ้าเฉลี่ยทั้งปี	30
4	แสดงการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการนำแสงที่มุมตกกระทบ 90 องศา.....	51
5	แสดงประสิทธิภาพการนำแสงของข้อเชื่อมแบบต่างๆ	52
6	แสดงประสิทธิภาพการนำแสงผ่านข้อเชื่อมหน้าตัดวงกลมรัศมีวงโค้งต่างๆ	52
7	แสดงปริมาณแสง (ลักซ์) จากการทดสอบหัววัดแสงทำการทดลองวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2548.....	70

สารบัญกราฟ

กราฟที่		หน้า
1	แสดงการการตอบสนองของมนุษย์ตามมาตรฐานของ CIE (Murdoch, 1985)	17
2	แสดงการสเปกตรัมของรังสีดวงอาทิตย์นอกบรรยากาศโลก (Iqbal, 1983)	21
3	แสดงตัวอย่างของสเปกตรัมรังสีตรง (Iqbal, 1983)	22
4	แสดงตัวอย่างของสเปกตรัมรังสีกระจาย (Iqbal, 1983)	23
5	แสดงตัวอย่างของสเปกตรัมรังสีรวม (Iqbal, 1983)	23
6	แสดงการใช้พลังงานในการส่องสว่าง 1 วัน(ห้องฟ้าโปร่งในฤดูร้อน)	43
7	แสดงค่าความสว่างภายในร้านค้าใน 1 วัน(ห้องฟ้าโปร่งในฤดูร้อน)	44
8	แสดงปริมาณแสง (ลักซ์) จากการหันท่อนำแสงเพื่อรับแสงในทิศทางต่างๆทำการทดลองวันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2548	73
9	แสดงปริมาณแสง (ลักซ์) จากการหันท่อนำแสงเพื่อรับแสงในทิศทางต่างๆทำการทดลองวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2548	75
10	แสดงปริมาณแสง (ลักซ์) จากการหันท่อนำแสงเพื่อรับแสงในทิศทางต่างๆทำการทดลองวันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2548	77
11	แสดงปริมาณแสง (กิโลลักซ์) จากท่อนำแสงในรูปแบบต่างๆ ทำการทดลองวันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2548	81
12	แสดงปริมาณแสง (กิโลลักซ์) จากท่อนำแสงในรูปแบบต่างๆ ทำการทดลองวันที 16 กันยายน พ.ศ. 2548	83
13	แสดงปริมาณแสง (กิโลลักซ์) จากท่อนำแสงในรูปแบบต่างๆ ทำการทดลองวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2548	85
14	แสดงปริมาณแสง (กิโลลักซ์) จากท่อนำแสงในความยาวท่อต่างๆ ทำการทดลองวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2548	89
15	แสดงปริมาณแสง (กิโลลักซ์) จากท่อนำแสงในความยาวท่อต่างๆ ทำการทดลองวันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2548	91
16	แสดงปริมาณแสง (กิโลลักซ์) จากท่อนำแสงในความยาวท่อต่างๆ ทำการทดลองวันที่ 19 ตุลาคม พ.ศ. 2548	93
17	แสดงปริมาณแสง (กิโลลักซ์) จากท่อนำแสงในขนาดต่างๆ ทำการทดลองวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548	96

กราฟที่ หน้า

18 แสดงปริมาณแสง (กิโลลักซ์) จากท่อนำแสงในขนาดต่างๆ ทำการทดลองวันที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 98

19 แสดงปริมาณแสง (กิโลลักซ์) จากท่อนำแสงในขนาดต่างๆ ทำการทดลองวันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 100

20 แสดงปริมาณแสง (กิโลลักซ์) จากท่อนำแสงในจุดวัดแสงต่างๆ ทำการทดลองวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549 103

21 แสดงปริมาณแสง (กิโลลักซ์) จากท่อนำแสงในจุดวัดแสงต่างๆ ทำการทดลองวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549 105

22 แสดงปริมาณแสง (กิโลลักซ์) จากท่อนำแสงในจุดวัดแสงต่างๆ ทำการทดลองวันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549 107

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แสดงการใช้แผงสะท้อนแสงจากภายนอก.....	1
2	แสดงการใช้แผงสะท้อนแสงจากภายนอก.....	2
3	แสดงการใช้แผงสะท้อนแสงภายในอาคาร	2
4	แสดงการใช้แผงสะท้อนแสงภายในอาคาร	2
5	แสดงการใช้แสงธรรมชาติจากทางด้านข้าง.....	3
6	แสดงลักษณะการใช้แสงธรรมชาติจากทางด้านบน	3
7	แสดงพื้นที่ที่มีการใช้แสงธรรมชาติจากทางด้านบน	4
8	แสดงข้อเปรียบเทียบระหว่างสกายไลท์กับท่อนำแสง	5
9	แสดงองค์ประกอบของระบบท่อนำแสง.....	5
10	แสดงการใช้ท่อนำแสงในซูเปอร์มาเก็ต	6
11	แสดงการใช้ท่อนำแสงในอาคารพลศึกษา	6
12	แสดงการใช้ท่อนำแสงในโรงเรียน	7
13	แสดงการใช้ท่อนำแสงในพื้นที่โถงและห้องประชุม.....	7
14	แสดงการใช้ท่อนำแสงในสำนักงาน.....	8
15	แสดงการใช้ท่อนำแสงในโรงงานและอาคารแสดงสินค้า	8
16	แสดงการใช้ท่อนำแสงในห้องน้ำ.....	9
17	แสดงการเปรียบเทียบการใช้แสงประดิษฐ์กับการใช้ท่อนำแสงในบริเวณโถงทางเดิน.....	9
18	แสดงการเปรียบเทียบการใช้แสงประดิษฐ์กับการใช้ท่อนำแสงในบริเวณห้องครัว .	10
19	แสดงการเปรียบเทียบการใช้แสงประดิษฐ์กับการใช้ท่อนำแสงในบริเวณห้องรับแขก	10
20	แสดงการเปรียบเทียบการใช้แสงจากด้านข้างกับการใช้ท่อนำแสงในบริเวณห้องนอน.....	11
21	แสดงระบบท่อนำแสงที่นำแสงจากทางด้านบนเข้าสู่อาคาร	11
22	แสดงระบบท่อนำแสงที่นำแสงจากทางด้านข้างเข้าสู่อาคาร	12
23	แสดงลักษณะการเคลื่อนที่ของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าในสุญญากาศ.....	15
24	แสดงคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าที่มีความยาวคลื่นช่วงต่างๆ	16
25	แสดงการให้คำจำกัดความของลูมิแนนซ์ (luminance)	18

ภาพที่ หน้า

26 แสดงการให้คำจำกัดความของอิลูมิแนนซ์ (illuminance) 19
27 แสดงการให้คำจำกัดความของ luminous exitance 20
28 แสดงการให้คำจำกัดความของ luminous intensity 20
29 แสดงแสงตรงจากดวงอาทิตย์ (direct light) และแสงกระจายจากท้องฟ้า (diffuse light) 24
30 แสดงความเข้มของแสงสว่างธรรมชาติในรูปของ direct illuminance และ deffuse illuminnance 25
31 แสดงความเข้มของแสงสว่างธรรมชาติในรูปของความเข้มของแสงสว่างจากส่วนต่างๆของท้องฟ้า หรือ sky luminance 25
32 แสดงท้องฟ้าแบบ Overcast Sky 32
33 แสดง Daylight Factor (SC) องค์ประกอบจากท้องฟ้า (ERC) องค์ประกอบภายนอกอาคาร เช่น อาคารข้างเคียง และองค์ประกอบภายใน (IRC) 34
34 แสดงลักษณะของหิ้งสะท้อนแสง 38
35 แสดงหิ้งสะท้อนแสงที่สามารถปรับมุมได้ตามทิศทางของแสงอาทิตย์ 39
36 ระบบท่อนำแสงแบบหัวกระจายแสงหลายหัว 40
37 แสดงระบบการสะท้อนแสงโดยใช้แผ่นกระจกสะท้อนแสงเข้าสู่ท่อนำแสง 41
38 แสดงการสะท้อนของแสงผ่านแผ่นอคิริคใส (a) , การสะท้อนของแสงผ่านแผ่นอคิลิคใสที่ผ่านการตัดด้วยเลเซอร์ (b) 41
39 แสดงการสะท้อนของแสงผ่านแผ่นอคิลิคใสที่ผ่านการตัดด้วยเลเซอร์ในฤดูต่างๆ .. 42
40 แสดงการให้แสงธรรมชาติในร้านค้าที่ทำการทดลอง 43
41 แสดงแบบหุ่นจำลองเพื่อทดสอบระบบท่อนำแสง 45
42 แสดงรูปหน้าตัดท่อนำแสง 45
43 แสดงแบบผังอาคาร และการกระจายแสงสู่ท่อนำแสงในแต่ละชั้น 46
44 แสดงแบบหุ่นจำลองอาคารจำลองระบบท่อนำแสง 47
45 แสดงรูปตัดอาคาร และการวางแนวท่อนำแสง 48
46 แสดงผังอาคาร และแนวการวางท่อนำแสง 48
47 แสดงแบบท่อนำแสงในชุดการทดลองต่างๆ 49
48 แสดงรูปแบบของท่อนำแสงทั้ง 6 แบบที่ทำการทดสอบ 51
49 ตำแหน่งขึ้น, ตกและมุมเงยสูงสุดของดวงอาทิตย์ในรอบปีที่กรุงเทพมหานคร 56

ภาพที่ หน้า

50 แสดงการโคจรของโลกรอบดวงอาทิตย์ 57
51 เครื่องวัดความส่องสว่าง (Lux Meter) รุ่น Testo 545 57
52 เครื่องวัดความส่องสว่าง ดาต้าล๊อกเกอร์ รุ่น LI-1400..... 58
53 หัววัดแสงสำหรับต่อกับเครื่องวัดความส่องสว่าง ดาต้าล๊อกเกอร์ รุ่น LI-1400 58
54 กล้องถ่ายรูป SONY รุ่น Cyber shot P-8 58
55 กล่องทดลอง 59
56 กล่องทดลองเมื่อประกอบกับท่อนำแสง..... 60
57 อลูมิเนียมที่ใช้ในการทำท่อนำแสงในการทดลอง 61
58 แสดงกล่องทดลองขณะประกอบเข้ากับท่อนำแสง 62
59 แสดงทัศนียภาพทางทิศเหนือของดาดฟ้าชั้น 6 ตึกคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์..... 63
60 แสดงทัศนียภาพทางทิศใต้ของดาดฟ้าชั้น 6 ตึกคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์..... 64
61 แสดงทัศนียภาพทางทิศตะวันออกของดาดฟ้าชั้น 6 ตึกคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์. 64
62 แสดงทัศนียภาพทางทิศตะวันตกของดาดฟ้าชั้น 6 ตึกคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ .. 64
63 แสดงท่อนำแสงแบบสี่เหลี่ยมจตุรัสข้อต่อโค้ง ยาว 1.20 เมตร 65
64 แสดงท่อนำแสงแบบสี่เหลี่ยมจตุรัสข้อต่อแบบตัด ยาว 1.20 เมตร 65
65 แสดงท่อนำแสงแบบท่อกลมข้อต่อโค้ง ยาว 1.20 เมตร 66
66 แสดงท่อนำแสงแบบท่อกลมที่ใช้ในการทดลองเรื่องความยาวท่อนำแสง 66
67 แสดงท่อนำแสงแบบท่อกลมที่ใช้ในการทดลองเรื่องขนาดท่อนำแสง..... 67
68 แสดงหัววัดแสงที่ใช้ในการทดสอบ 69
69 แสดงท่อนำแสงแบบท่อกลมที่ใช้ในการทดลองเรื่องทิศทางของการหันท่อนำแสง 71
70 แสดงท่อนำแสงแบบท่อกลมทรงกระบอก 78
71 แสดงท่อนำแสงแบบรูปทรงกระบอกพื้นที่หน้าตัดสี่เหลี่ยมจตุรัสต่อกับกล่องทดลองด้วยท่อโค้ง..... 79
72 แสดงท่อนำแสงแบบรูปทรงกระบอกพื้นที่หน้าตัดสี่เหลี่ยมจตุรัสต่อกับกล่องทดลองด้วยท่อปลายตัด..... 79
73 แสดงการเปรียบเทียบท่อในรูปแบบต่างๆ 80
74 แสดงท่อนำแสงแบบรูปทรงทรงกระบอก ความยาว 60 เซนติเมตร 86
75 แสดงท่อนำแสงแบบรูปทรงทรงกระบอก ความยาว 90 เซนติเมตร 87
76 แสดงท่อนำแสงแบบรูปทรงทรงกระบอก ความยาว 120 เซนติเมตร 87

ภาพที่ หน้า

77 แสดงการเปรียบเทียบท่อความยาวต่างๆ..... 87
78 แสดงท่อนำแสงแบบท่อกลมที่ใช้ในการทดลองเรื่องขนาดท่อนำแสง..... 94
79 แสดงการเปรียบเทียบท่อนำแสงขนาดต่างๆ..... 94
80 แสดงตำแหน่งในการทำการวัดปริมาณแสง 101

บทที่ 1

บทนำ

1.ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แสงสว่างภายในอาคารเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้ใช้อาคารได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งระบบแสงสว่างภายในอาคารมีทั้งที่ใช้จากแสงไฟประดิษฐ์และแสงธรรมชาติซึ่งในปัจจุบันเทคโนโลยีในการใช้แสงธรรมชาติภายในอาคารนั้นยังมีการใช้กันอย่างไม่แพร่หลายนักเนื่องจากแสงธรรมชาติไม่มีความสม่ำเสมอในการให้แสงสว่างและแสงธรรมชาติยังเข้าสู่อาคารจากทางช่องเปิดต่างๆได้ระยะสั้นไม่สามารถเข้าไปสู่ภายในห้องลึกๆได้

การใช้แสงธรรมชาติผ่านทางท่อนำแสงจึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่จะนำแสงสว่างจากธรรมชาติเข้าสู่อาคารในส่วนต่างๆได้โดยที่เป็นการลดการใช้พลังงานจากการใช้แสงสว่างภายในอาคารอีกทางหนึ่งเช่นกัน ซึ่งการใช้ท่อนำแสงในประเทศไทยก็ไม่ได้มีการใช้กันอย่างแพร่หลายนัก

โดยเมื่อมองในภาพรวมของการใช้ระบบแสงธรรมชาติมาใช้ภายในอาคาร จะพบว่าการใช้แสงสว่างมีการนำมาใช้งานหลักๆ 2 ทางด้วยกัน คือ

1.1.**การให้แสงจากทางด้านข้าง** (Side Light) ซึ่งเป็นการให้แสงจากทางช่องเปิดผ่านทางผนัง เช่น หน้าต่าง แผงสะท้อนแสง การใช้ท่อนำแสงทางด้านข้างผ่านทางฝ้าเพดาน

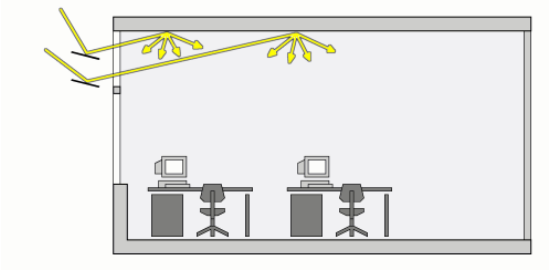

ภาพที่ 1 แสดงการใช้แผงสะท้อนแสงจากภายนอก

ที่มา : Architectural Lighting Design Software, Lighting System [Online], accessed 9 October 2007. Available from http://www.schorsch.com/kbase/prod/redir/exterior.html

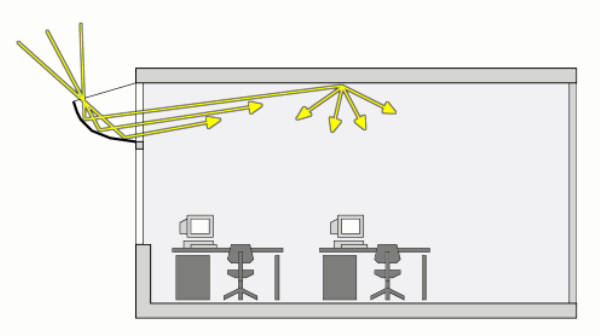

ภาพที่ 2 แสดงการใช้แผงสะท้อนแสงจากภายนอก

ที่มา : Architectural Lighting Design Software, Lighting System [Online], accessed 9 October 2007. Available from http://www.schorsch.com/kbase/prod/redir/exterior.html

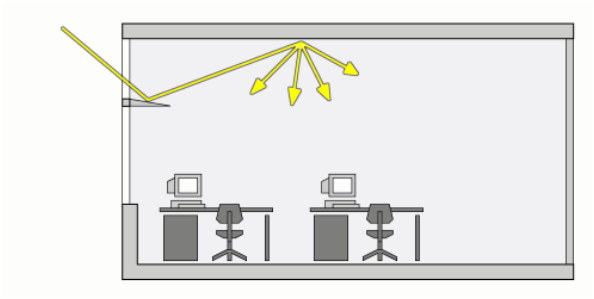

ภาพที่ 3 แสดงการใช้แผงสะท้อนแสงภายในอาคาร

ที่มา : Architectural Lighting Design Software, Lighting System [Online], accessed 9 October 2007. Available from http://www.schorsch.com/kbase/prod/redir/exterior.html

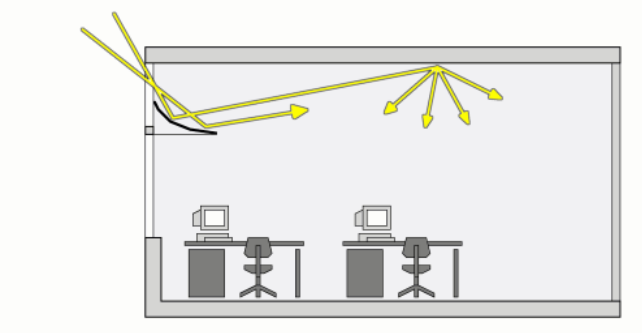

ภาพที่ 4 แสดงการใช้แผงสะท้อนแสงภายในอาคาร

ที่มา : Architectural Lighting Design Software, Lighting System [Online], accessed 9 October 2007. Available from http://www.schorsch.com/kbase/prod/redir/exterior.html

ภาพที่ 5 แสดงการใช้แสงธรรมชาติจากทางด้านข้าง

ที่มา : California Institute for Energy Efficiency, Integrated Envelope and Lighting Systems [Online], accessed 9 October 2007. Available from http://windows.lbl.gov/comm_perf/daylight/esl302.html

1.2.การให้แสงจากทางด้านบน (Top Light) เป็นการนำแสงธรรมชาติเข้าสู่อาคารโดยนำแสงจากด้านบนเข้าสู่ภายในพื้นที่ใช้งาน โดยการนำแสงเข้าสู่อาคารจากทางบนนั้นได้แก่ สกายไลท์(Skylight) ระบบท่อนำแสง (Light Pipe)

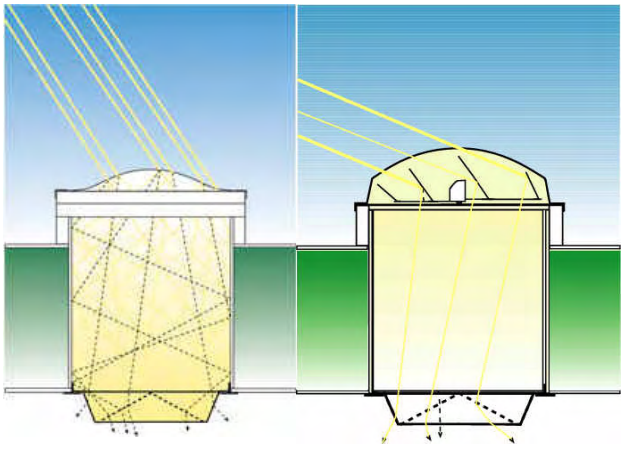

ภาพที่ 6 แสดงลักษณะการใช้แสงธรรมชาติจากทางด้านบน

ที่มา : Natural lighting co.,inc., Passive Daylighting [Online], accessed 9 October 2007. Available from http://new.daylighting.com/passive.asp

ภาพที่ 7 แสดงพื้นที่ที่มีการใช้แสงธรรมชาติจากทางด้านบน

ที่มา : Natural lighting co.,inc., Passive Daylighting [Online], accessed 9 October 2007. Available from http://new.daylighting.com/passive.asp

เมื่อเปรียบเทียบลักษณะต่างๆของท่อนำแสงและสกายไลท์พบว่ามีความแตกต่างกัน ดังนี้

- สกายไลท์เป็นการนำเข้ามาโดยตรงจากดวงอาทิตย์ส่วนระบบท่อนำแสงใช้หลักการกระจายแสงผ่านโดมกระจายแสง
- สกายไลท์ให้แสงสว่างภายในพื้นที่ใช้งานเป็นแบบจุดส่วนระบบท่อนำแสงเป็นการกระจายแสงทำให้แสงสว่างกระจายทั่วถึงในพื้นที่ใช้งาน
- เนื่องจากสกายไลท์เป็นการนำแสงเข้าโดยตรงความร้อนจึงเข้าสู่ภายในอาคารได้มากกว่าระบบท่อนำแสง
- แสงที่ผ่านระบบท่อนำแสงไม่ทำอันตรายต่อภาพเขียนและงานศิลปะ(ขึ้นกับค่าการป้องกันรังสีUVของโดมกระจายแสง)

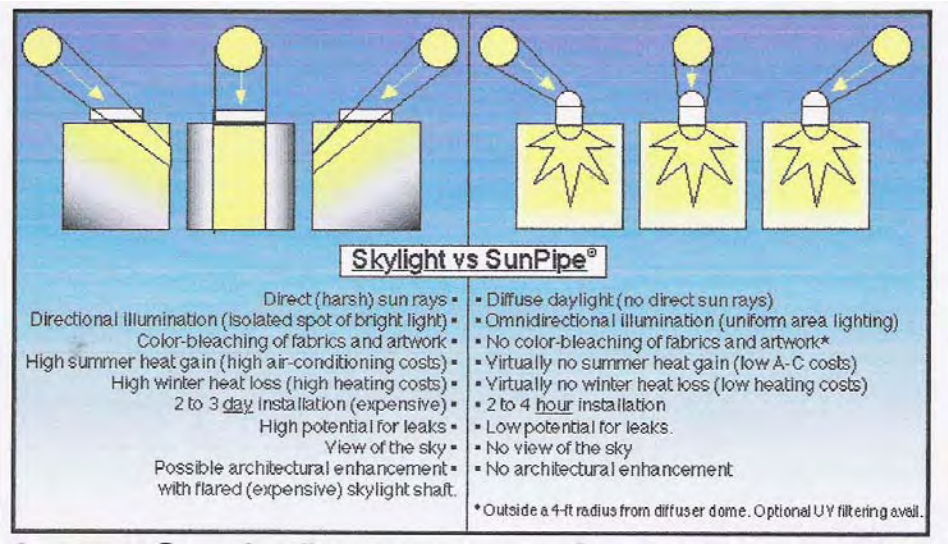

ภาพที่ 8 แสดงข้อเปรียบเทียบระหว่างสกายไลท์กับท่อนำแสง

ที่มา : Natural lighting co.,inc., Passive Daylighting [Online], accessed 9 October 2007. Available from http://new.daylighting.com/passive.asp

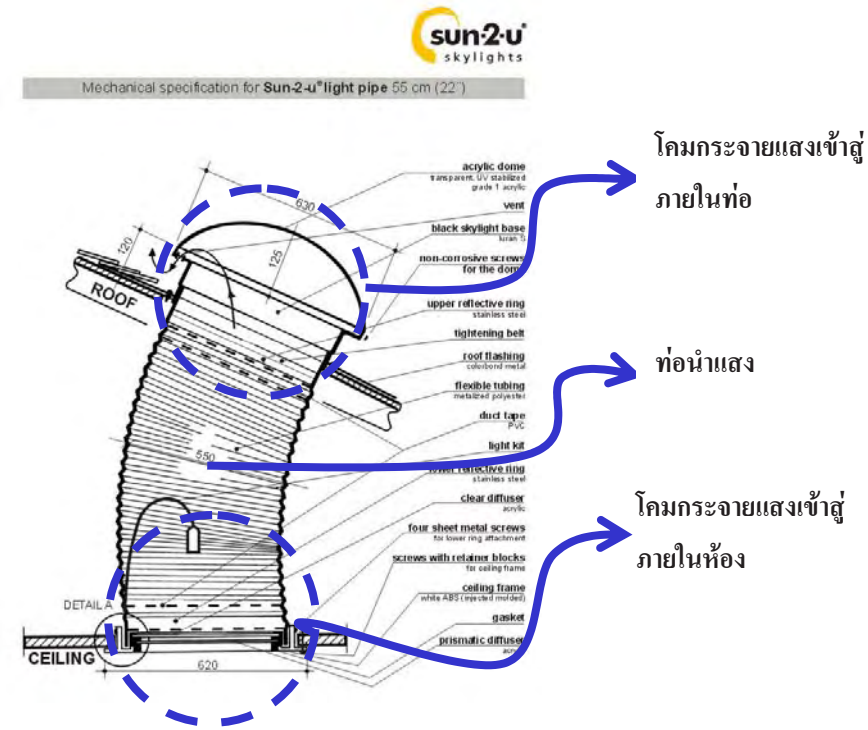

ภาพที่ 9 แสดงองค์ประกอบของระบบท่อนำแสง

ที่มา : Natural lighting co.,inc., Passive Daylighting [Online], accessed 9 October 2007. Available from http://new.daylighting.com/passive.asp

ลักษณะการใช้งานของท่อนำแสงเป็นลักษณะการใช้งานที่สามารถใช้งานได้ในพื้นที่ต่างๆ อย่างหลากหลาย เช่น

- ซูเปอร์มาเก็ต

ภาพที่ 10 แสดงการใช้ท่อนำแสงในซูเปอร์มาเก็ต

ที่มา : Natural lighting co.,inc., Passive Daylighting [Online], accessed 9 October 2007. Available from http://new.daylighting.com/passive.asp

- อาคารพลศึกษา

ภาพที่ 11 แสดงการใช้ท่อนำแสงในอาคารพลศึกษา

ที่มา : Natural lighting co.,inc., Passive Daylighting [Online], accessed 9 October 2007. Available from http://new.daylighting.com/passive.asp

- โรงเรียน

ภาพที่ 12 แสดงการใช้ระบบท่อนำแสงในโรงเรียน

ที่มา : Natural lighting co.,inc., Passive Daylighting [Online], accessed 9 October 2007. Available from http://new.daylighting.com/passive.asp

- โถง, ห้องประชุม

ภาพที่ 13 แสดงการใช้ระบบท่อนำแสงในพื้นที่โถงและห้องประชุม

ที่มา : Natural lighting co.,inc., Passive Daylighting [Online], accessed 9 October 2007. Available from http://new.daylighting.com/passive.asp

- สำนักงาน

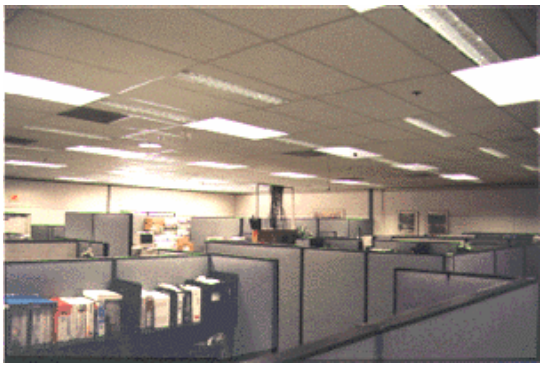

ภาพที่ 14 แสดงการใช้ระบบท่อนำแสงในสำนักงาน

ที่มา : Natural lighting co.,inc., Passive Daylighting [Online], accessed 9 October 2007. Available from http://new.daylighting.com/passive.asp

- โรงงาน, อาคารแสดงสินค้า

ภาพที่ 15 แสดงการใช้ระบบท่อนำแสงในโรงงานและอาคารแสดงสินค้า

ที่มา : Natural lighting co.,inc., Passive Daylighting [Online], accessed 9 October 2007. Available from http://new.daylighting.com/passive.asp

- ห้องน้ำ

ภาพที่ 16 แสดงการใช้ระบบท่อนำแสงในห้องน้ำ

ที่มา : Natural lighting co.,inc., Passive Daylighting [Online], accessed 9 October 2007. Available from http://new.daylighting.com/passive.asp

- โถงทางเดิน

ภาพที่ 17 แสดงการเปรียบเทียบการใช้แสงประดิษฐ์กับการใช้ท่อนำแสงในบริเวณโถงทางเดิน

ที่มา : Sunpipe co.,inc., Residential Applications [Online], accessed 9 October 2007. Available from http://www.sunpipe.com/20.htm

- ห้องครัว

ภาพที่ 18 แสดงการเปรียบเทียบการใช้แสงประดิษฐ์กับการใช้ท่อนำแสงในบริเวณห้องครัว

ที่มา : Sunpipe co.,inc., Residential Applications [Online], accessed 9 October 2007. Available from http://www.sunpipe.com/20.htm

- ห้องรับแขก

ภาพที่ 19 แสดงการเปรียบเทียบการใช้แสงประดิษฐ์กับการใช้ท่อนำแสงในบริเวณห้องรับแขก

ที่มา : Sunpipe co.,inc., Residential Applications [Online], accessed 9 October 2007. Available from http://www.sunpipe.com/20.htm

- ห้องนอน

ภาพที่ 20 แสดงการเปรียบเทียบการใช้แสงจากด้านข้างกับการใช้ท่อนำแสงในบริเวณห้องนอน
ที่มา : Sunpipe co.,inc., Residential Applications [Online], accessed 9 October 2007. Available from http://www.sunpipe.com/20.htm

เมื่อมองในแง่การใช้งานต่างๆไม่ว่าจะเป็นลักษณะการนำแสงเข้าสู่ส่วนต่างๆของอาคารซึ่งท่อนำแสงสามารถนำแสงเข้าสู่อาคารได้ทั้งด้านบนและด้านข้าง รวมทั้งสามารถนำแสงเข้าสู่ภายในห้องที่ไม่มีช่องเปิดได้ต่างจากการนำแสงทางด้านข้างทั่วไปที่จะให้แสงได้เฉพาะส่วนที่มีช่องเปิดสู่ภายนอก ระบบท่อนำแสงจึงเป็นระบบที่สามารถตอบสนองการใช้งานได้อย่างหลากหลาย และระบบการนำแสงเข้าจากทางด้านข้างก็นำความร้อนเข้าสู่อาคารน้อยกว่าระบบการนำแสงเข้าทางด้านบน

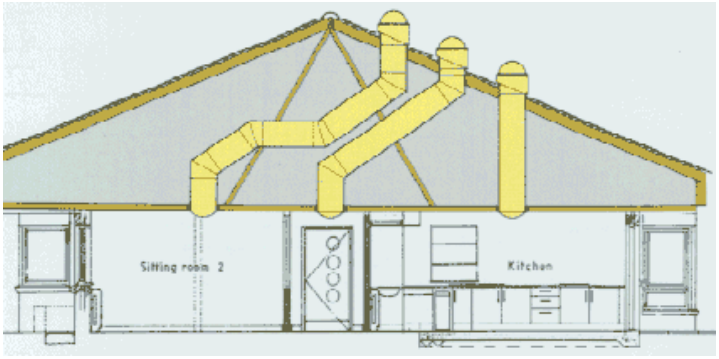

ภาพที่ 21 แสดงระบบท่อนำแสงที่นำแสงจากทางด้านบนเข้าสู่อาคาร
ที่มา : Sunpipe co.,inc., Residential Applications [Online], accessed 9 October 2007. Available from http://www.sunpipe.com/20.htm

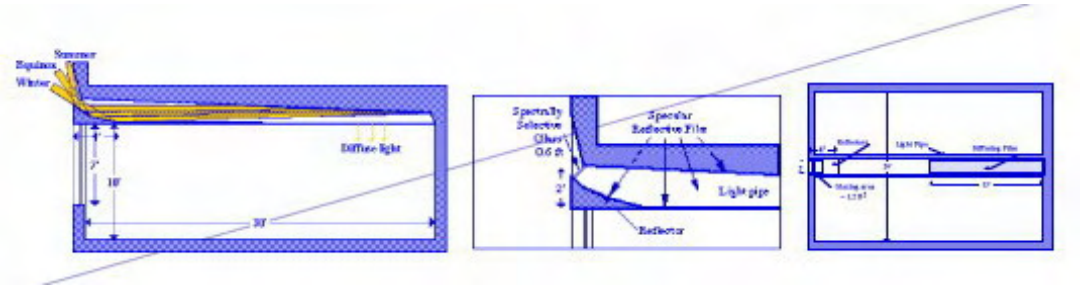

ภาพที่ 22 แสดงระบบท่อนำแสงที่นำแสงจากทางด้านข้างเข้าสู่อาคาร

ที่มา : California Institute for Energy Efficiency, Integrated Envelope and Lighting Systems [Online], accessed 9 October 2007. Available from http://windows.lbl.gov/comm_perf/daylight/esl302.html

ระบบท่อนำแสงที่นำแสงเข้าจากทางด้านข้างของอาคารจึงเป็นระบบที่ตอบสนองการใช้งานด้านระบบการให้แสงธรรมชาติของประเทศไทยได้อย่างเหมาะสมทั้งยังเป็นการแก้ปัญหาของการเข้าถึงของแสงธรรมชาติในพื้นที่ภายในอาคาร เช่น ห้องที่อยู่บริเวณกลางอาคาร งานวิจัยนี้จึงเป็นการทดลองเพื่อหาค่าตัวแปรต่างๆที่มีผลต่อระบบท่อนำแสงทางด้านข้างเพื่อการนำระบบท่อนำแสงไปใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ซึ่งการวิจัยในเรื่องการนำแสงธรรมชาติเข้าสู่อาคารโดยการใช้ท่อนำแสงทางด้านข้างของอาคารนั้นได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพของอาคารในเรื่องของแสงสว่างโดยอาศัยการสะท้อนของแสงผ่านท่อนำแสงเข้าสู่ภายในอาคารนี้ได้ทำการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางการนำระบบท่อนำแสงไปใช้กับอาคารให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2.ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์การศึกษา

2.1.เพื่อศึกษาถึงทิศทางที่เหมาะสมในการใช้งานท่อนำแสงทางด้านข้าง

2.2.เพื่อศึกษารูปแบบของท่อนำแสงทางด้านข้างของอาคาร

2.3.เพื่อศึกษาขนาดของระบบท่อนำแสงที่เหมาะสมกับการนำแสงธรรมชาติเข้าสู่อาคารจากทางด้านข้าง

2.4.เพื่อศึกษาความยาวท่อนำแสงที่เหมาะสมกับระบบท่อนำแสงจากทางด้านข้าง

2.5.เพื่อศึกษาขนาดของความสูงของห้องที่ใช้ระบบท่อนำแสงจากทางด้านข้างที่เหมาะสม

2.6.เพื่อศึกษาการใช้การสะท้อนแสงเพื่อเพิ่มปริมาณแสงสว่างผ่านท่อนำแสง

3.ขอบเขตการศึกษา

3.1.ทำการศึกษาเกี่ยวกับการใช้แสงธรรมชาติในอาคารภายใต้สภาพแวดล้อมจริง

3.2.ทำการศึกษาท่อนำแสงที่นำแสงจากทางด้านข้างเข้าสู่พื้นที่ใช้งาน

3.3.ทำการวัดค่าเฉพาะค่าความสว่างของแสงบนพื้นที่ใช้งาน คือ ประมาณ 80 เซนติเมตรจากพื้นห้อง

3.4.ทำการศึกษาในพื้นที่ที่ไม่มีผลกระทบจากร่มเงาของสภาพแวดล้อมรอบข้าง

4.วิธีดำเนินงานวิจัย

4.1.เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง คือทำการศึกษาในเรื่องรูปแบบการนำแสงธรรมชาติเข้าสู่ภายในอาคารในรูปแบบต่างๆ และเทคนิคการสะท้อนแสงต่างๆเพื่อช่วยในการนำแสงธรรมชาติเข้าสู่อาคารโดยใช้ท่อนำแสงแบบต่างๆ

4.2.เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามโดยทำการวัดค่าต่างๆ ดังนี้

4.2.1.ทำการทดลองหาความสัมพันธ์ระหว่างทิศทางของท่อนำแสงและความสว่างโดยทำการ**สร้างแบบจำลองท่อนำแสงที่มีการใช้รูปแบบ ค่าการสะท้อนแสง และองค์ประกอบของแบบจำลองเหมือนกัน และทำการหันช่องรับแสงของท่อนำแสงไปในทิศทางต่าง ๆกัน** คือ ทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศตะวันออก และทิศตะวันตก เพื่อวัดปริมาณแสงของระบบท่อนำแสงในทิศทางและเวลาต่างๆ

4.2.2.ทำการทดลองเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณแสงกับรูปแบบของท่อนำแสงทางด้านข้าง โดยกำหนดให้**แบบจำลองระบบท่อนำแสงรับแสงจากทิศทางเดียวกัน และทำการทดสอบระบบท่อนำแสงในรูปแบบต่าง ๆ** เช่น รูปแบบของท่อนำแสง ลักษณะข้อเชื่อมของท่อนำแสง และวัดค่าความสว่างเพื่อเป็นการกำหนดรูปแบบของท่อนำแสงที่เหมาะสมกับการใช้งานของระบบท่อนำแสงจากทางด้านข้าง

4.2.3.ทำการทดลองโดยใช้การสะท้อนแสงช่วยในการนำแสงเข้าสู่ท่อนำแสง โดย**การกำหนดทิศทางของแสงที่เข้าสู่ท่อนำแสงให้มีทิศทางเดียวกัน และรูปแบบของท่อนำแสงที่เหมือนกัน โดยที่มีการใช้ระบบการสะท้อนแสงที่แตกต่างกัน** ทำการวัดค่าความสว่างในแบบจำลองต่างๆเพื่อเป็นการเปรียบเทียบความสว่างของระบบท่อนำแสงที่ใช้การสะท้อนแสงรูปแบบต่างๆช่วยในการนำแสงธรรมชาติเข้าช่วย

4.3.วิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลในการทดลองใช้ข้อมูลที่ได้จากสองส่วน คือ **ข้อมูลที่ได้จากการทดลองภายใต้สภาพแวดล้อมจริง และข้อมูลที่ได้จากการแปลงออกมาในรูปของกราฟเพื่อนำไปใช้ในการประมวลผลข้อมูลเปรียบเทียบ** เพื่อใช้ในการสรุปผลการวิจัยต่อไป

4.4.สรุปผลการศึกษา

4.5.เสนอแนะ

5.ข้อตกลงเบื้องต้น

5.1.การทดลองนี้ได้ทำการทดลอง **ณ กรุงเทพฯ** โดยการทดลองจากสภาพแวดล้อมจริง จะ**ใช้ช่วงเวลาในการประมวลผลเป็นช่วงเวลาเดียวกัน และไม่มีผลกระทบจากสภาพแวดล้อมรอบข้าง** เช่น เงาอาคารหรือร่มไม้ต่างๆ

5.2.การทดลอง**ใช้ระบบท่อนำแสงนำแสงเข้าสู่อาคารจากทางด้านข้างเท่านั้น**

5.3.วัสดุที่ใช้ทำ**แบบจำลองต่าง ๆต้องทำจากวัสดุชนิดเดียวกัน**

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าเป็นคลื่นตามขวางที่ประกอบด้วยสนามแม่เหล็กและสนามไฟฟ้าซึ่งตั้งฉากกัน และเคลื่อนที่ไปในทิศทางที่ตั้งฉากกับสนามแม่เหล็กและสนามไฟฟ้า โดยมีความเร็วในสุญญากาศ เท่ากับ 3×10^8 m/s

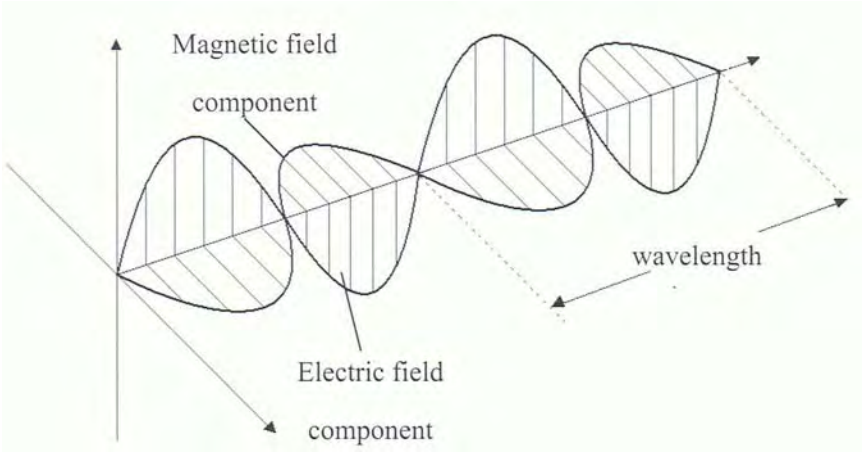

ภาพที่ 23 แสดงลักษณะการเคลื่อนที่ของเคลื่อนแม่เหล็กไฟฟ้าในสุญญากาศ
ที่มา : กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงาน, แผนที่และฐานข้อมูลศักยภาพแสงสว่างธรรมชาติจากภาพถ่ายดาวเทียมสำหรับประเทศไทย (กรุงเทพมหานคร : บริษัทจิรังโชติ จำกัด, 2547), 3.

ในกรณีทั่วไป คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้ามีคุณสมบัติซึ่งสามารถทำนายหรืออธิบายได้ด้วยสมการของแมกซ์เวลล์ (Maxwell's equation) โดยคุณสมบัติที่สำคัญได้แก่ การหักเห (refraction) การสะท้อน (reflection) การเลี้ยวเบน (diffraction) และการแทรกสอด (interference) สำหรับกรณีของปรากฏการณ์เกี่ยวกับคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าในระดับอะตอมจะต้องพิจารณาว่า คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าเป็นอนุภาค (particle) และต้องใช้ทฤษฎีควอนตัมในการอธิบายปรากฏการณีต่างๆที่เกี่ยวข้อง คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้ามีความยาวคลื่นไม่จำกัด โดยสามารถพบคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าตั้งแต่รังสีแกมมา รังสีเอ็กซ์ รังสีอุลตราไวโอเลต แสงสว่าง รังสีอินฟราเรด และคลื่นวิทยุ

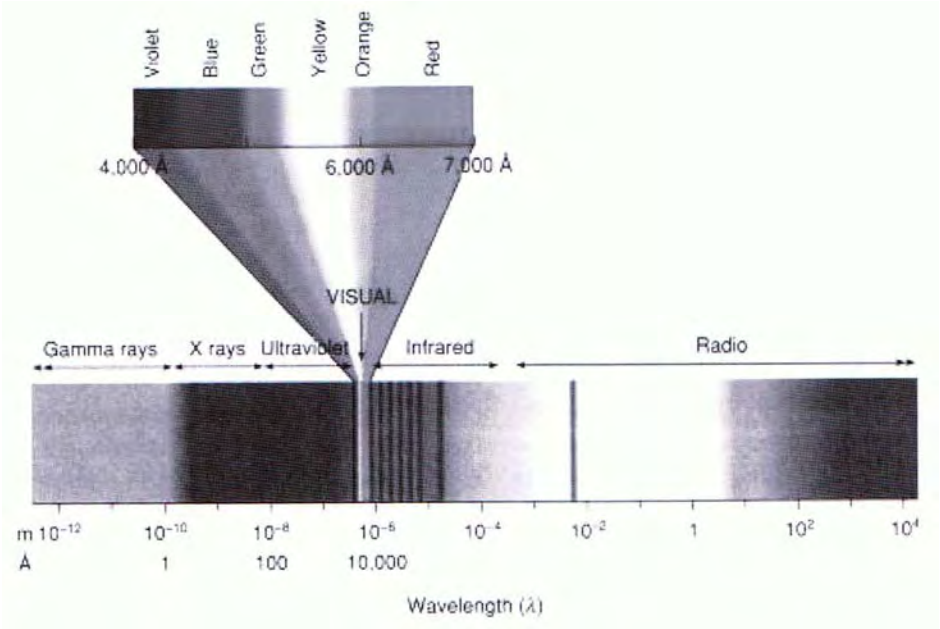

ภาพที่ 24 แสดงคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าที่มีความยาวคลื่นช่วงต่างๆ
ที่มา : กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงาน, แผนที่และฐานข้อมูลศักยภาพแสงสว่างธรรมชาติจากภาพถ่ายดาวเทียมสำหรับประเทศไทย (กรุงเทพมหานคร : บริษัทจิรังโชติ จำกัด, 2547), 4.

1.แสงสว่าง

1.1.การตอบสนองของสายตามนุษย์

แสงสว่างเป็นคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าในช่วงความยาวคลื่น 0.38 – 0.77 μm ซึ่งสามารถรับรู้ได้ด้วยสายตาของมนุษย์ โดยทั่วไป ตาของมนุษย์จะตอบสนองต่อแสงสว่างที่ความยาวคลื่นต่างๆ ไม่

เท่ากัน โดยจะตอบสนองแสงสีเขียวได้ดีกว่าแสงสีแดงหรือสีม่วง โดย International Commission Illumination (Centre International d' Eclairage, CIE) ได้กำหนดมาตรฐานการตอบสนองของสายตามนุษย์ในสภาพแสงปกติ ดังแสดงในรูป

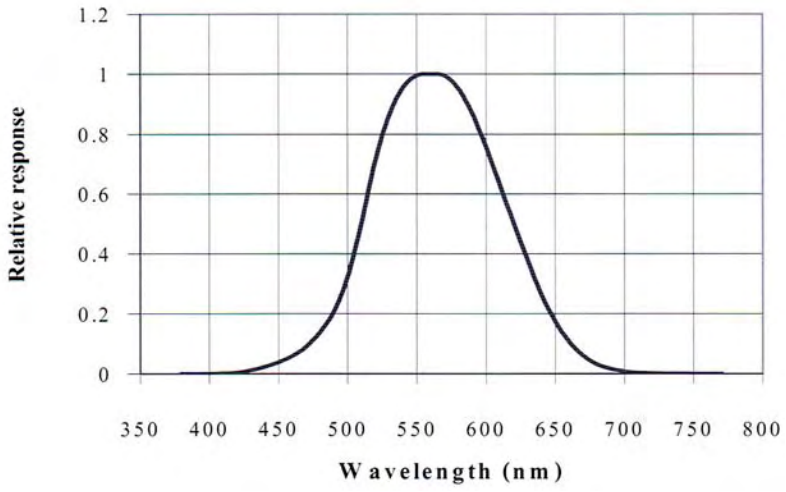

กราฟที่ 1 แสดงการตอบสนองของมนุษย์ตามมาตรฐานของ CIE (Murdoch, 1985)
ที่มา : กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงาน, แผนที่และฐานข้อมูลศักยภาพแสงสว่างธรรมชาติจากภาพถ่ายดาวเทียมสำหรับประเทศไทย (กรุงเทพมหานคร : บริษัทจิรังโชติ จำกัด, 2547), 5.

1.2. ปริมาณแสงสว่าง

แสงสว่างโดยทั่วไปซึ่งรวมถึงแสงสว่างธรรมชาติจะมีการกำหนดศัพท์ทางเทคนิค ซึ่งใช้ในการบอกปริมาณต่างๆ ดังนี้

1.2.1. ฟลักซ์ (flux) โดยทั่วไปฟลักซ์ของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าจะเป็นอัตราการไหลของพลังงาน ซึ่งมีหน่วยเป็นพลังงานต่อหนึ่งหน่วยเวลา (J/s หรือ Watt) เมื่อฟลักซ์ของแสงสว่างตกกระทบตาของมนุษย์ ประสาทตาจะรับรู้ในรูปของฟลักซ์ของแสงสว่าง (luminous flux) ในหน่วย ลูเมน (lumen) ซึ่งจะมีความสัมพันธ์กับฟลักซ์ของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า (radiant flux) ที่เข้ามา ดังนี้

683 lumen = 1 W ที่ความยาวคลื่น 555 นาโนเมตร

ฟลักซ์ของแสงสว่างอาจเป็นฟลักซ์ที่ออกมาจากแหล่งกำเนิดแสงหรือฟลักซ์ที่ตกกระทบพื้นที่ต่างๆ หรือเป็นฟลักซ์ของแสงสว่างที่เคลื่อนที่ผ่านพื้นที่ในตัวกลางต่างๆ

1.2.2. ลูมิแนนซ์ (luminance) เป็นฟลักซ์ของแสงสว่างที่พุ่งเข้าหรือพุ่งออกจากจุดบนพื้นที่ตั้งฉากกับทางเดินของแสงหนึ่งหน่วยพื้นที่ ในกรวยแคบๆ ซึ่งมีมุมตัน 1 สเตอเรเดียน (steradian)

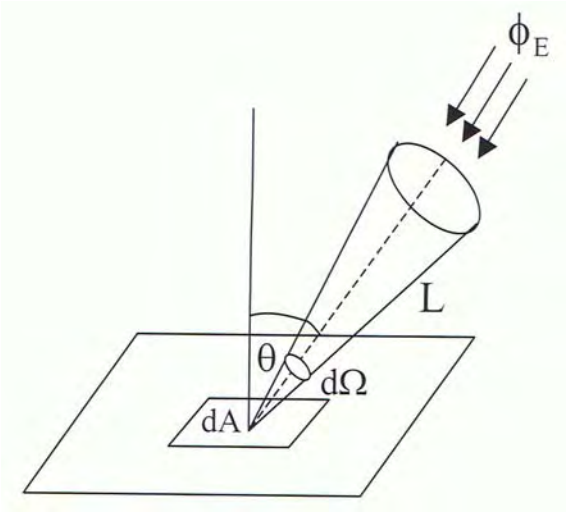

ภาพที่ 25 แสดงการให้คำจำกัดความของลูมิแนนซ์ (luminance)
ที่มา : กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงาน, แผนที่และฐานข้อมูลศักยภาพแสงสว่างธรรมชาติจากภาพถ่ายดาวเทียมสำหรับประเทศไทย (กรุงเทพมหานคร : บริษัทจิรังโชติ จำกัด, 2547), 6.

$$L = \frac{d^2\Phi_E}{dA \cos\theta d\Omega}$$

เมื่อ L = ลูมิแนนซ์ (cd/m^2)

Φ_E = ฟลักซ์ของแสงสว่าง (W)

Ω = มุมตัน (steradian)

A = พื้นที่ (m^2)

θ = มุมระหว่างเส้นตั้งฉากของพื้นราบกับทิศที่แสงเดินทาง

ลูมิแนนซ์มีหน่วยเป็น lumen/sr-m^2 หรือมีหน่วยอีกอย่างหนึ่งว่า Candela/m^2 แสงในท้องฟ้าในกรณีที่ท้องฟ้าปราศจากเมฆจะมีค่าลูมิแนนซ์ประมาณ 10 – 12 kCd/m^2 สำหรับแสงตรงจากดวงอาทิตย์จะมีค่าลูมิแนนซ์ได้สูงถึง 20 – 50 kCd/m^2

1.2.3. อิลูมิแนนซ์ (illuminance) เป็นปริมาณของฟลักซ์แสงสว่างที่ตกกระทบต่อพื้นที่หนึ่งหน่วย มีหน่วยเป็น lumen/m^2 ซึ่งมีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ลักซ์ (lux)

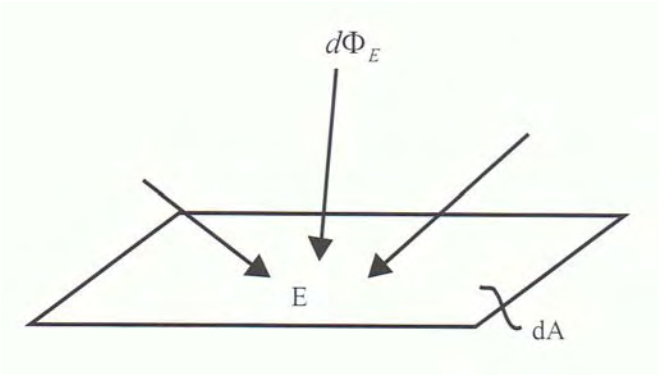

ภาพที่ 26 แสดงการให้คำจำกัดความของอิลูมิแนนซ์ (illuminance)
ที่มา : กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงาน, แผนที่และฐานข้อมูลศักยภาพแสงสว่างธรรมชาติจากภาพถ่ายดาวเทียมสำหรับประเทศไทย (กรุงเทพมหานคร : บริษัทจิรังโชติ จำกัด, 2547), 7.

$$E = \frac{d\Phi_E}{dA}$$

เมื่อ E = อิลูมิแนนซ์ (lux)
Φ_E = ฟลักซ์ของแสงสว่าง (W)
A = พื้นที่ (m^2)

1.2.4. Luminous exitance เป็นปริมาณแสงสว่างที่คล้ายกับอิลูมิแนนซ์จะคิดในกรณีที่แสงพุ่งออกจากพื้นที่ซึ่งเกิดจากการสะท้อนหรือการแผ่รังสี

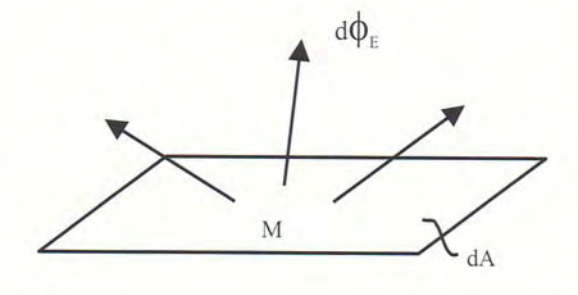

ภาพที่ 27 แสดงการให้คำจำกัดความของ luminous exitance

ที่มา : กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงาน, แผนที่และฐานข้อมูลศักยภาพแสงสว่างธรรมชาติจากภาพถ่ายดาวเทียมสำหรับประเทศไทย (กรุงเทพมหานคร : บริษัท จิรังโชติ จำกัด, 2547), 7.

$$M = \frac{d\Phi_E}{dA}$$

เมื่อ M = Luminous exitance (lux)

Φ_E = ฟลักซ์ของแสงสว่าง (W)

A = พื้นที่ (m^2)

1.2.5. Luminous intensity เป็นปริมาณแสงสว่างที่ออกจากแหล่งกำเนิดแสง ซึ่งบอกในรูปของฟลักซ์ของแสงสว่างที่แปล่งออกมาจากแหล่งกำเนิดในกรวยแคบๆ หนึ่งหน่วยมุมตัน ดังแสดงในรูป

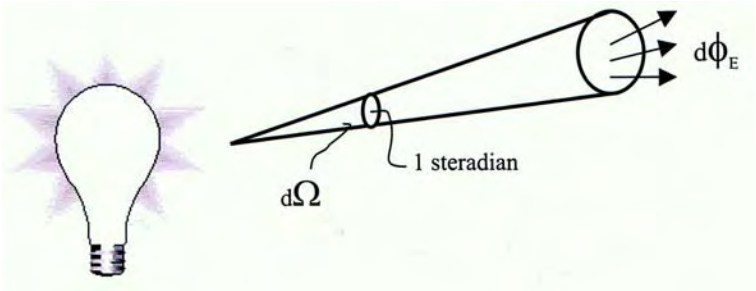

ภาพที่ 28 แสดงการให้คำจำกัดความของ luminouse intensity

ที่มา : กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงาน, แผนที่และฐานข้อมูลศักยภาพแสงสว่างธรรมชาติจากภาพถ่ายดาวเทียมสำหรับประเทศไทย (กรุงเทพมหานคร : บริษัท จิรังโชติ จำกัด, 2547), 8.

$$I_E = \frac{d\Phi_E}{d\Omega}$$

เมื่อ I_E = Luminous intensity (lumen/steradian)

Φ_E = ฟลักซ์ของแสงสว่าง (W)

Ω = มุมตัน (steradian)

โดย Luminous intensity มีหน่วยเป็น lumen/steradian

1.3.**แสงสว่างธรรมชาติ** (daylight)

1.3.1.แหล่งกำเนิดของแสงสว่างธรรมชาติ

ดวงอาทิตย์เป็นแหล่งกำเนิดของแสงธรรมชาติ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าที่แผ่ออกมาจากดวงอาทิตย์ โดยจะเป็นส่วนที่ตามนุษย์รับรู้ได้ โดยมีความยาวคลื่นอยู่ในช่วง 0.38 – 0.77 μm ที่นอกบรรยากาศคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าส่วนนี้จะมีความเข้มสูง ซึ่งสังเกตได้จากสเปกตรัมของรังสีดวงอาทิตย์นอกบรรยากาศโลก

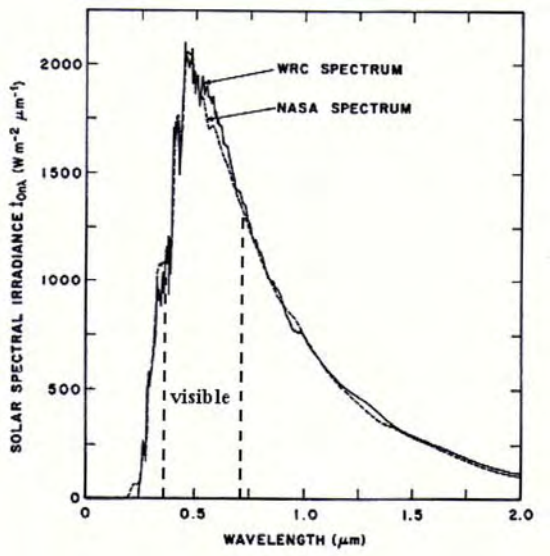

กราฟที่ 2 แสดงสเปกตรัมของรังสีดวงอาทิตย์นอกบรรยากาศโลก (Iqbal, 1983)

ที่มา : กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงาน, แผนที่และฐานข้อมูลศักยภาพแสงสว่างธรรมชาติจากภาพถ่ายดาวเทียมสำหรับประเทศไทย (กรุงเทพมหานคร : บริษัท จิรังโชติ จำกัด, 2547), 9.

เมื่อรังสีดวงอาทิตย์เคลื่อนที่ผ่านบรรยากาศมายังพื้นผิวโลก จะถูกโมเลกุลอากาศ ฝุ่นละออง (aerosol) และเมฆ ดูดกลืน (absorb) และการกระเจิง (scatter) ส่วนที่ถูกกระเจิงจะทำให้เกิดรังสีกระจาย (diffuse radiation) และส่วนที่เหลือพุ่งตรงมายังผู้สังเกตจะเรียกว่า รังสีตรง (direct radiation) ผลรวมของรังสีทั้งสองจะเรียกว่า รังสีรวม (global radiation) สเปกตรัมของรังสีตรง รังสีกระจาย และรังสีรวม ในกรณีท้องฟ้าปราศจากเมฆจะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของบรรยากาศที่สำคัญ ได้แก่ โอโซน (ozone) ไอน้ำ ฝุ่นละออง และก๊าซต่างๆ นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับมวลอากาศ (air mass) ที่รังสีดวงอาทิตย์เคลื่อนที่ผ่าน ตัวอย่างของสเปกตรัมรังสีตรง รังสีกระจาย และรังสีรวมในสภาพท้องฟ้าปราศจากเมฆดังนี้

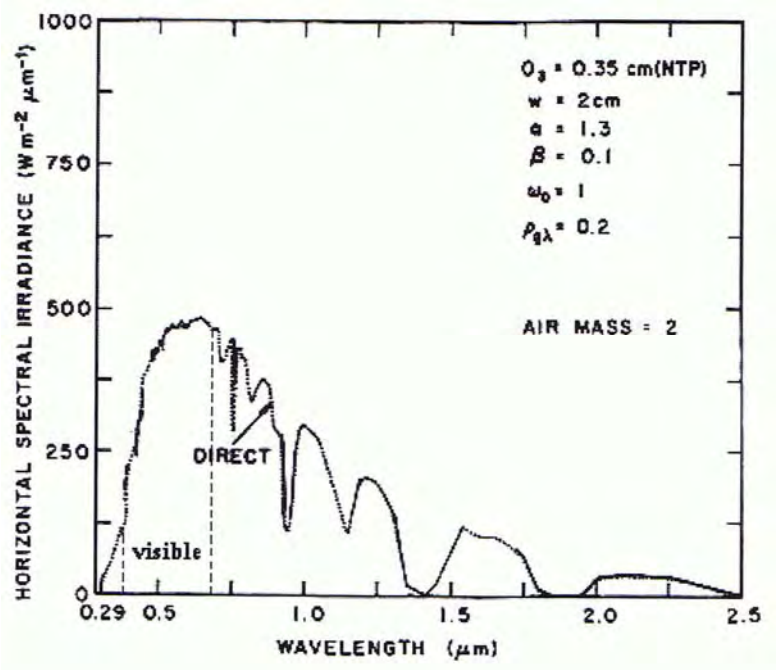

กราฟที่ 3 แสดงตัวอย่างของสเปกตรัมรังสีตรง (Iqbal, 1983)

ที่มา : กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงาน, แผนที่และฐานข้อมูลศักยภาพแสงสว่างธรรมชาติจากภาพถ่ายดาวเทียมสำหรับประเทศไทย (กรุงเทพมหานคร : บริษัทจิรังโชติ จำกัด, 2547), 10.

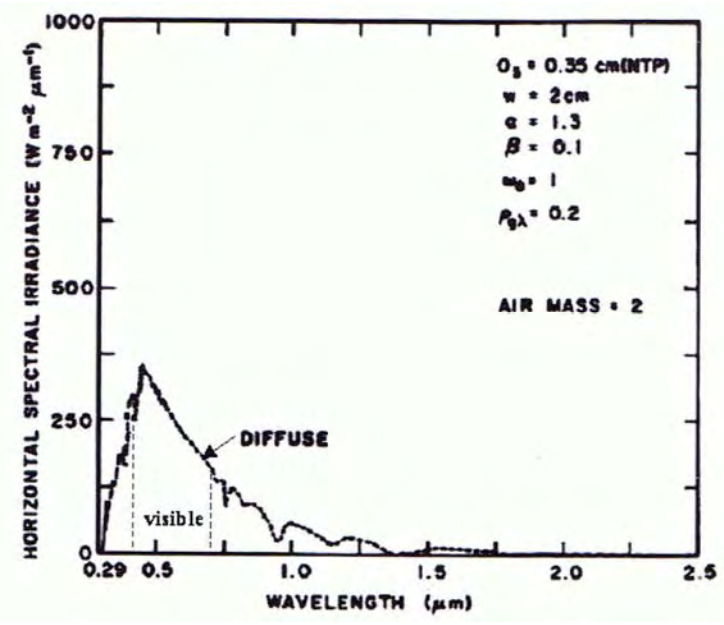

กราฟที่ 4 แสดงตัวอย่างของสเปกตรัมรังสีกระจาย (Iqbal, 1983)

ที่มา : กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงาน, แผนที่และฐานข้อมูลศักยภาพแสงสว่างธรรมชาติจากภาพถ่ายดาวเทียมสำหรับประเทศไทย (กรุงเทพมหานคร : บริษัท จิรังโชติ จำกัด, 2547), 10.

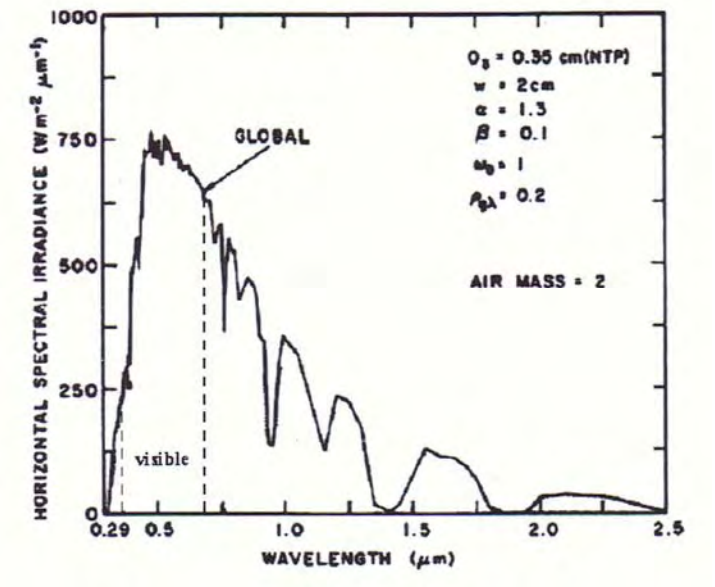

กราฟที่ 5 แสดงตัวอย่างของสเปกตรัมรังสีรวม (Iqbal, 1983)

ที่มา : กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงาน, แผนที่และฐานข้อมูลศักยภาพแสงสว่างธรรมชาติจากภาพถ่ายดาวเทียมสำหรับประเทศไทย (กรุงเทพมหานคร : บริษัท จิรังโชติ จำกัด, 2547), 11.

ส่วนสเปกตรัมรังสีดวงอาทิตย์ที่สายตามนุษย์สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้จะเรียกว่า แสงสว่างธรรมชาติ (daylight) ซึ่งประกอบด้วยสองส่วน ได้แก่ แสงตรงจากดวงอาทิตย์ (direct light) และแสงกระจายจากท้องฟ้า (diffuse light) แสงตรงจากดวงอาทิตย์จะเป็นส่วนของรังสีดวงอาทิตย์ที่พุ่งตรงจากดวงอาทิตย์ผ่านบรรยากาศของโลกมายังตำแหน่งที่พิจารณา ส่วนแสงกระจายจากท้องฟ้าจะเป็นแสงที่เกิดจากการกระเจิง (scattering) ของแสงตรงจากดวงอาทิตย์โดยโมเลกุลของอากาศ ฝุ่นละออง และเมฆดังแสดงในรูป

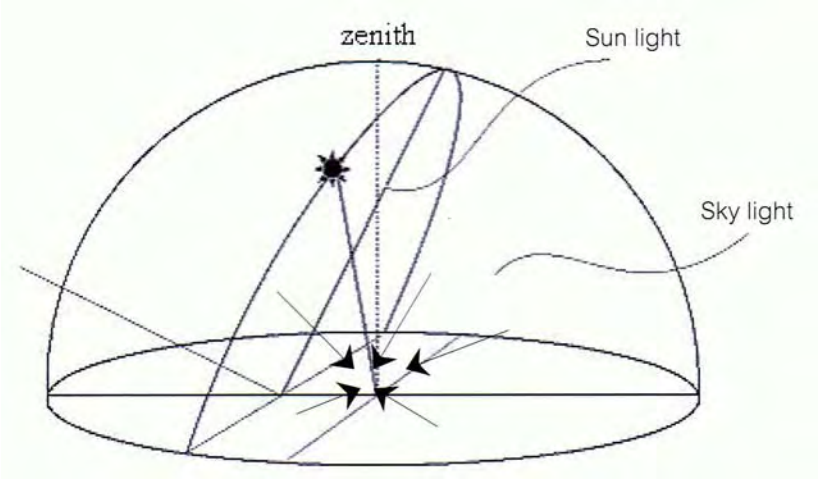

ภาพที่ 29 แสดงแสงตรงจากดวงอาทิตย์ (direct light) และแสงกระจายจากท้องฟ้า (diffuse light)

ที่มา : กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงาน, แผนที่และฐานข้อมูลศักยภาพแสงสว่างธรรมชาติจากภาพถ่ายดาวเทียมสำหรับประเทศไทย (กรุงเทพมหานคร : บริษัทจิรังโชติ จำกัด, 2547), 12.

เมื่อแสงตรงจากดวงอาทิตย์และแสงกระจายจากท้องฟ้าตกกระทบพื้นดิน ต้นไม้ และสิ่งปลูกสร้างต่างๆ จะมีการสะท้อน ซึ่งแสดงว่าส่วนนี้ยังคงเป็นแสงสว่างธรรมชาติอีกส่วนหนึ่ง ซึ่งเรียกว่าแสงสว่างธรรมชาติซึ่งสะท้อนจากพื้นผิวโลก

1.3.2.ปริมาณแสงสว่างธรรมชาติ

1.Direct Illuminance และ Diffuse Illuminance

Illuminance เป็นปริมาณของแสงสว่างในรูปของฟลักซ์ที่ตกกระทบพื้นที่หนึ่งหน่วยถ้าเป็นฟลักซ์ของแสงตรงจากดวงอาทิตย์ จะเรียกว่า direct illuminance หรือ beam illuminance กรณีที่

เป็นฟลักซ์ของแสงกระจายจากท้องฟ้า จะเรียกว่า diffuse illuminance และเรียกผลรวมของปริมาณทั้งสองว่า global illuminance

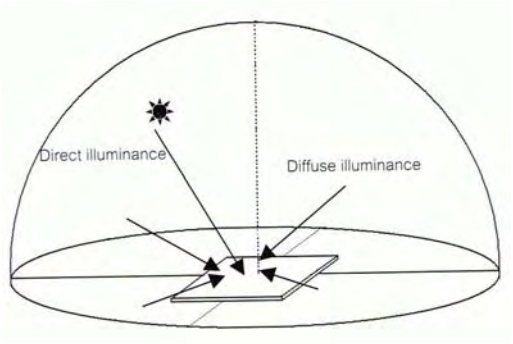

ภาพที่ 30 แสดงความเข้มของแสงสว่างธรรมชาติในรูปของ direct illuminance และ diffuse illuminnance

ที่มา : กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงาน, แผนที่และฐานข้อมูลศักยภาพแสงสว่างธรรมชาติจากภาพถ่ายดาวเทียมสำหรับประเทศไทย (กรุงเทพมหานคร : บริษัท จิรังโชติ จำกัด, 2547), 12.

2.sky luminance

เมื่อรังสีดวงอาทิตย์เดินทางผ่านบรรยากาศของโลกจะถูกกระเจิงโดยโมเลกุลของ อากาศ ฝุ่นละออง และเมฆ เกิดเป็นรังสีกระจาย ซึ่งสายตามนุษย์สามรถรับรู้ได้ในรูปของความเข้มของแสงสว่างจากส่วนต่างๆของท้องฟ้า หรือ sky luminance ดังรูป

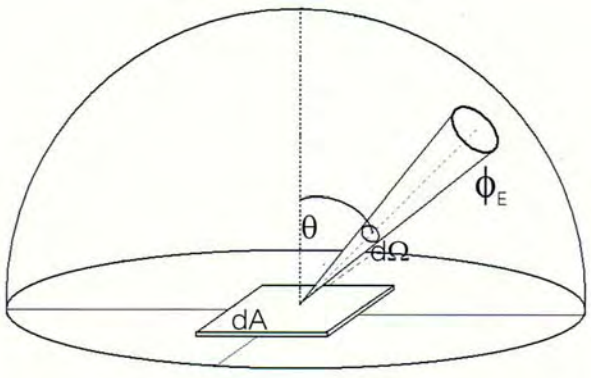

ภาพที่ 31 แสดงความเข้มของแสงสว่างธรรมชาติในรูปของความเข้มของแสงสว่างจากส่วนต่างๆของท้องฟ้า หรือ sky luminance

ที่มา : กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงาน, แผนที่และฐานข้อมูลศักยภาพแสงสว่างธรรมชาติจากภาพถ่ายดาวเทียมสำหรับประเทศไทย (กรุงเทพมหานคร : บริษัท จิรังโชติ จำกัด, 2547), 13.

โดยทั่วไปสภาพท้องฟ้าแบบหนึ่งและดวงอาทิตย์อยู่ ณ ตำแหน่งหนึ่ง ค่าความเข้มแสงสว่างจากส่วนต่างๆของท้องฟ้าจะมีค่าขึ้นอยู่กับระยะห่างเชิงมุม (angular distance) ระหว่างจุดๆนั้นกับ ดวงอาทิตย์และมุมเซนิทของจุดๆนั้น (Kittler, 1967)

2. กลุ่มทฤษฎีเรื่องแสงธรรมชาติ

2.1. แสงธรรมชาติ (Daylighting)

แสงธรรมชาติ เป็นแสงที่ได้มาโดยเปรียบเสมือนได้เปล่าซึ่งสามารถนำแสงสว่างมาใช้ในอาคารได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ ในเชิงจิตวิทยานั้นแสงธรรมชาติส่งผลให้เกิดความรู้สึกมีชีวิตชีวา กระตุ้นให้เกิดการตื่นตัวและเป็นแสงที่ให้พลังงานคลื่นแสงครบถ้วนโดยวัตถุที่อยู่ภายใต้การส่องสว่างของแสงธรรมชาติจะให้สีของวัตถุที่ถูกต้องที่สุดเมื่อเทียบกับแสงประดิษฐ์ ในแสงธรรมชาติประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 2 ส่วน ได้แก่ แสงแดดตรง (Direct sun) และแสงกระจายจากท้องฟ้า (Diffuse illuminance) ซึ่งมีความสำคัญต่อการนำมาใช้ในอาคาร

เมื่อพิจารณาจากสภาพที่ตั้งของประเทศไทยซึ่งตั้งอยู่ในเขตภูมิอากาศเขตร้อนชื้น (Tropical zone) ทำให้มีปริมาณแสงสว่างที่จ้าเกือบตลอดทั้งปีโดยปกติแล้วปริมาณของแสงแดดตรงนั้นมีความสัมพันธ์กับปริมาณความส่องสว่าง หากปริมาณของแสงแดดตรงมาก ปริมาณความสว่างก็จะมีค่ามากเช่นกัน การนำแสงธรรมชาติไปใช้ในอาคารให้เกิดประสิทธิภาพต้องทำการป้องกันแสงแดดตรงที่ส่งผลให้เกิดความร้อน และแสงบาดตา ควรใช้เพียงความส่องสว่างจากแสงกระจาย ซึ่งได้นำข้อมูลสถิติการวัดค่าปริมาณแสงกระจายจากท้องฟ้าในเขตกรุงเทพมหานคร (Jirattananon and Chaiwiwatworakul, 2001: A-3) มาใช้ในการศึกษาประเมินค่าความสว่างจากแสงธรรมชาติ โดยจะแสดงปริมาณแสงกระจายตั้งแต่เดือนมกราคม – ธันวาคมในช่วงเวลา 6.00 – 18.00 น. มีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 1 แสดงข้อมูลปริมาณแสงกระจายจากท้องฟ้าปี ค.ศ. 2001 เฉลี่ยเป็นรายชั่วโมงของทุกเดือน

Month	Hourty mean values of diffuse illuminance (Klux) by calendar month (Solar time)												
	6.00 น.	7.00 น.	8.00 น.	9.00 น.	10.00 น.	11.00 น.	12.00 น.	13.00 น.	14.00 น.	15.00 น.	16.00 น.	17.00 น.	18.00 น.
JAN	0.00	0.00	13.75	25.71	35.07	35.18	45.42	51.46	41.77	39.07	27.05	15.06	0.00
FEB	0.00	3.01	16.18	28.97	37.23	44.41	47.28	48.71	43.43	37.54	29.77	15.87	3.40
MAR	0.00	6.82	19.74	30.40	39.67	42.50	41.98	44.74	40.92	39.86	28.73	19.23	5.24
APR	0.00	11.43	20.96	31.02	35.52	35.48	38.92	41.80	41.16	37.98	27.12	16.53	5.66
MAY	0.00	12.46	26.98	39.38	49.31	54.23	52.30	44.84	41.94	30.47	25.47	17.54	6.99
JUN	0.00	13.47	24.10	36.10	42.77	48.27	46.57	44.91	46.39	40.24	30.46	18.80	7.14
JUL	0.00	12.01	23.32	34.36	43.17	48.07	47.25	47.66	45.33	38.49	30.80	21.78	7.62
SEP	0.00	10.42	22.23	31.06	43.77	43.98	48.48	47.04	42.25	35.19	25.91	14.82	3.95
OCT	0.00	10.31	23.53	32.02	37.70	41.56	48.90	43.12	35.00	31.32	23.52	10.22	0.00
NOV	0.00	7.36	17.51	26.11	33.44	37.94	38.28	35.75	34.18	28.34	21.22	11.30	0.00
DEC	0.00	4.75	14.35	20.30	24.76	32.53	33.32	33.03	31.65	26.49	19.47	9.24	0.00

ที่มา : ชัยวัฒน์ มุตติศานต์, “ปัจจัยกายภาพหิ้งสะท้อนแสงที่มีผลต่อการนำแสงธรรมชาติเข้ามาใช้ในอาคาร” (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548), 15.

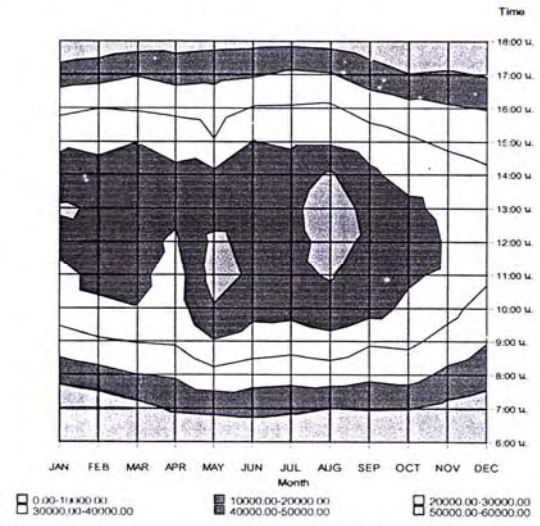

แผนภูมิที่ 1 แสดงค่าปริมาณแสงสว่างของท้องฟ้า (lux) เฉลี่ยรายชั่วโมงของทุกเดือน ปี ค.ศ. 2001

ที่มา : ชัยวัฒน์ มุตติศานต์, “ปัจจัยกายภาพหิ้งสะท้อนแสงที่มีผลต่อการนำแสงธรรมชาติเข้ามาใช้ในอาคาร” (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548), 15.

2.2. **สภาพทองฟ้า** (Sky Condition)

ปริมาณแสงสว่างและความจ้าของท้องฟ้าจากแสงธรรมชาติที่แปรเปลี่ยนตลอดเวลา เป็นผลจาก ตำแหน่งดวงอาทิตย์ ปริมาณเมฆ และอนุภาคในอากาศ เช่น ฝุ่น ควัน ไอน้ำ โดยจะขึ้นอยู่กับสภาพของท้องฟ้าที่มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน โดยสามารถแบ่งท้องฟ้าออกได้เป็น 3ลักษณะ คือ สภาพท้องฟ้าแจ่มใส (Clear sky) สภาพท้องฟ้ามีเมฆปกคลุมบางส่วน (Party cloudy sky) และสภาพท้องฟ้าเมฆเต็มท้องฟ้า (Overcast sky)

2.2.1.สภาพท้องฟ้าแจ่มใส (Clear sky)

ความสว่างของท้องฟ้า จะประกอบไปด้วยองค์ประกอบหลัก 2 ส่วน คือ ความสว่างจากแสงอาทิตย์ตรง (Direct sun) และความสว่างจากการกระจายแสง (Diffuse illuminance) ของท้องฟ้า โดยองค์ประกอบทั้งสองนี้จะแปรผันตามตำแหน่งมุมอัลติจูดของดวงอาทิตย์ (Solar Altitude) เป็นหลัก ความสว่างของท้องฟ้าจะมีความสว่างในปริมาณที่แตกต่างกัน (Non Uniform Brightness) ซึ่งที่ระดับสูงสุดของท้องฟ้าจะมีค่าความสว่างน้อยกว่าที่ระนาบล่างของท้องฟ้า โดยความสว่างจะเพิ่มมากขึ้นเป็น 3 เท่า ที่ระดับระนาบล่างสุดของท้องฟ้าและท้องฟ้าประเภทนี้จะมีความสว่างสูงสุด ณ ตำแหน่งตรงกับดวงอาทิตย์ และมีความสว่างต่ำสุดที่ตำแหน่งตรงข้ามกับดวงอาทิตย์

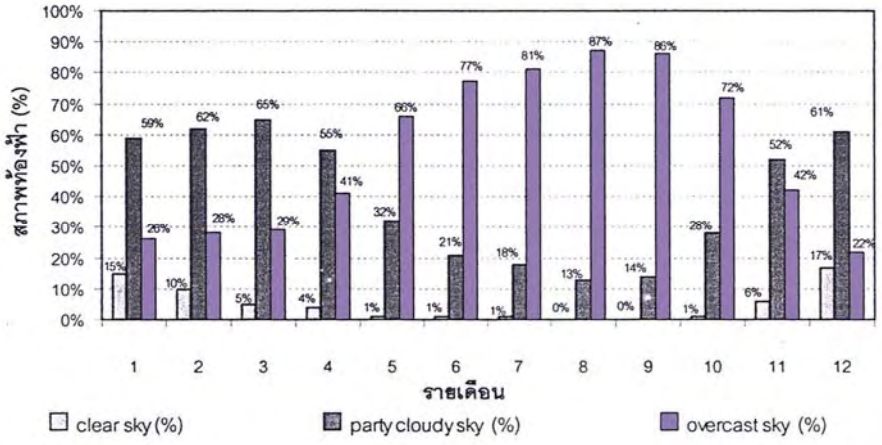

แผนภูมิที่ 2 แสดงสภาพท้องฟ้าสัดส่วนของสภาพท้องฟ้าเฉลี่ยรายเดือน
ที่มา : ชัยวัฒน์ มุตติศานต์, “ปัจจัยกายภาพหิ้งสะท้อนแสงที่มีผลต่อการนำแสงธรรมชาติเข้ามาใช้ในอาคาร” (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548), 16.

จากการที่ความสว่างของท้องฟ้าแจ่มใส มีความแปรผันตามตำแหน่งมุมอัลติจูดของดวงอาทิตย์ เหนือแนวระนาบ ดังนั้นสมการที่ใช้ในการคำนวณหาได้จากสูตร

$$LA = LZ (1 + 2 \sin A) 3$$

เมื่อ LA = ความสว่างของท้องฟ้าที่ตำแหน่งมุม A องศา เหนือแนวระนาบของดวงอาทิตย์

LZ = ความสว่างของท้องฟ้าที่ตำแหน่งสูงสุด

ความสว่างที่ตำแหน่งมุม A = 0 องศา จะมีค่าเท่ากับ 3LZ

จากองค์ประกอบของท้องฟ้า ที่ประกอบด้วยแสงตรงจากดวงอาทิตย์ (Direct Sun illuminance) และแสงกระจาย (Diffuse Sun illuminance) ซึ่งสมการจะมีลักษณะ ดังนี้

กรณี ความสว่างของท้องฟ้าจากแสงตรงจากดวงอาทิตย์

$$Eh = 300 + 21{,}000 \sin A \text{ (lux)}$$

เมื่อ Eh = ความสว่างของท้องฟ้า

กรณี ความสว่างของท้องฟ้าจากแสงกระจายของท้องฟ้า

$$Eh = 1{,}345 + 14{,}795 \sin A \text{ (lux)}$$

เมื่อ Eh = ความสว่างของท้องฟ้า

หากพิจารณาแสงกระจายจากท้องฟ้าเพียงครึ่งระนาบของท้องฟ้าจะมีความสว่างอยู่ประมาณ 300 ถึง 2,000 ฟุตแคนเดิล (เฉลี่ย 1,000 ฟุตแคนเดิล)

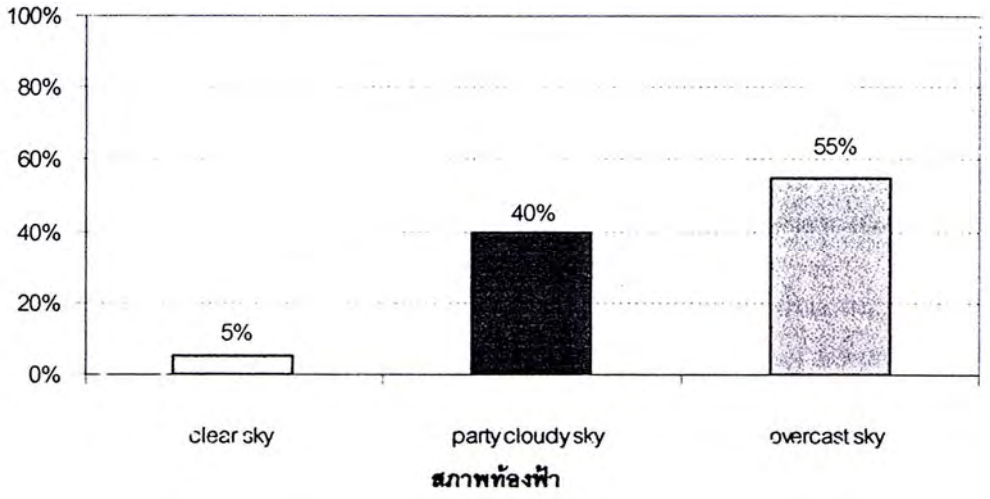

แผนภูมิที่ 3 แสดงสภาพท้องฟ้าสัดส่วนของสภาพท้องฟ้าเฉลี่ยทั้งปี
ที่มา : ชัยวัฒน์ มุตติศานต์, “ปัจจัยกายภาพหิ้งสะท้อนแสงที่มีผลต่อการนำแสงธรรมชาติเข้ามาใช้ในอาคาร” (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม บัญฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548), 17.

2.2.2.สภาพท้องฟ้ามีเมฆปกคลุมบางส่วน (Party cloudy sky)

การพิจารณาค่าความสว่างของท้องฟ้าในลักษณะนี้ทำได้ยาก เนื่องจากปริมาณของเมฆในท้องฟ้ามีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา (Dynamic) สภาพท้องฟ้ามีเมฆปกคลุมบางส่วน (Party cloudy sky) จะมีความส่องสว่างของท้องฟ้ามากกว่าสภาพท้องฟ้าแจ่มใส (Clear sky) ประมาณ 10 – 15 % ซึ่งปริมาณแสงที่เพิ่มขึ้นเกิดจากการที่แสงจากดวงอาทิตย์ส่องกระทบก้อนเมฆและสะท้อนไปมาระหว่างก้อนเมฆ ซึ่งสามารถอธิบายลักษณะของท้องฟ้าที่เมฆปกคลุมบางส่วนเป็นสมการ ได้ดังนี้

$$E_{HP} = 570\ A$$

เมื่อ E_{HP} = ความสว่างภายนอกที่ระดับระนาบ ภายใต้สภาพท้องฟ้ามีเมฆปกคลุมบางส่วน มีหน่วย เป็นกิโลลักซ์

A = มุมอัลติจูดดวงอาทิตย์ (Solar Altitude) ของดวงอาทิตย์

ถึงแม้ว่าท้องฟ้าที่มีเมฆปกคลุมบางส่วนจะให้ปริมาณของแสงสว่างมากกว่าท้องฟ้าโปร่ง แต่ในบางกรณีหากกลุ่มเมฆฝน หรือกลุ่มเมฆที่มีสีดำทึบก็อาจทำให้แสงถูกกั้น หรือถูกดูดซึมมากกว่าที่จะสะท้อนหรือเกิดการกระจายของแสงทำให้ค่าความสว่างของท้องฟ้ามีค่าลดลง และจากการศึกษาโดยอาศัยดัชนีของเมฆ (Cloud Ratio) มาพิจารณาหาความสัมพันธ์ของการส่องสว่างของท้องฟ้าที่เกิดจากแสงตรงจากดวงอาทิตย์และแสงกระจายจากท้องฟ้าจะมีความสัมพันธ์กัน ของความสว่างเฉลี่ยของระนาบนอนที่ปราศจากสิ่งกีดขวางสามารถเขียนสมการได้ ดังนี้

$$E_H = 0.35\ Es + 0.89\ Ec$$

เมื่อ E_H = ความส่องสว่างภายนอกที่ระดับแนวระนาบภายใต้ท้องฟ้าแบบเมฆปกคลุมบางส่วน มีหน่วยเป็น ลักซ์

Es = ความส่องสว่างที่เกิดจากแสงตรงของดวงอาทิตย์

Ec = ความส่องสว่างที่ได้จากการกระจายของแสงจากดวงอาทิตย์

2.2.3.สภาพท้องฟ้าเมฆเต็มท้องฟ้า (Overcast sky)

ท้องฟ้าในลักษณะนี้จะเป็นท้องฟ้าในแถบสแกนิเนเวียและตอนเหนือของมหาสมุทรแปซิฟิก เช่น ประเทศอังกฤษ ความสว่างของสภาพท้องฟ้าเมฆเต็มท้องฟ้า (Overcast sky) จะมีปริมาณความสว่างที่แตกต่างกันมาก โดยความสว่างจะเพิ่มขึ้นตามระดับความสูงที่เพิ่มขึ้นของท้องฟ้า เมื่อพิจารณาจากระนาบพื้น (Horizon-Brightness) ความสว่างจะเพิ่มขึ้นจนถึงระดับสูงสุดของท้องฟ้า ที่ระดับเซนิท(Zenith-Brightness) ที่ส่องกระทบพื้นผิวในแนวระนาบ ซึ่งจะมีค่ามากกว่าความสว่างที่ระนาบพื้นประมาณ 3 เท่า ค่าความสว่างของท้องฟ้าที่เกิดขึ้นที่จุดใดๆ จะพิจารณาเฉพาะจากการแปรเปลี่ยนของมุมอัลติจูดของดวงอาทิตย์ แต่ไม่พิจารณาจากมุมอัลซิมุท ของดวงอาทิตย์ โดยอธิบายเป็นสมการได้ดังนี้

$$L_A = L_Z\ (1 + 2 \sin A) / 3$$

เมื่อ L_A = ความสว่างของท้องฟ้าที่ตำแหน่งมุม A องศา เหนือระดับแนวระนาบในทุกๆทิศทาง

L_Z = ความสว่างของท้องฟ้า ที่ระดับสูงสุด ที่ระดับเซนิท (Zenith)

ดังนั้น ความสว่าง ณ ตำแหน่งในแนวระนาบ หรือที่มุม A = 0 องศา จะมีความสว่าง เพียงหนึ่งในสามของความสว่างที่ระดับสูงสุด $L_A = L_Z / 3$

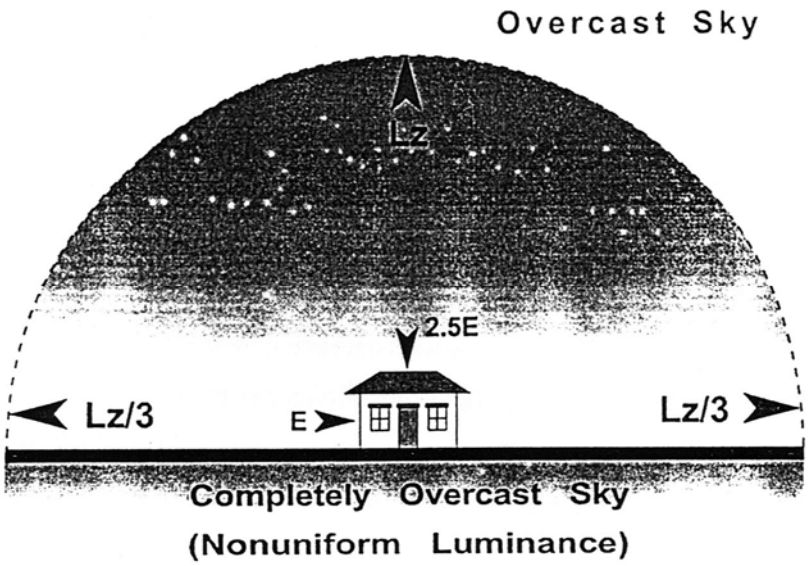

ภาพที่ 32 แสดงท้องฟ้าแบบ Overcast Sky
ที่มา : อวิรุทธ์ อุรุพงศา, “การใช้แสงธรรมชาติผ่านช่องแสงด้านข้างส่วนบนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพแสงสว่างในห้องเรียนในชนบท” (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรมบัญฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544), 37.

อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าความสว่างของท้องฟ้ามีเมฆปกคลุมทึบ จะแปรเปลี่ยนไปตามมุมอัลติจูดของดวงอาทิตย์ แต่ก็ยังมีท้องฟ้ามีเมฆปกคลุมทึบในอีกลักษณะหนึ่ง ที่มีความสว่างของท้องฟ้าที่เท่ากันทั่วทั้งท้องฟ้าและทุกระดับความสูง (Uniform-Brightness) ซึ่งมีความใกล้เคียงกับท้องฟ้าแบบความสว่างคงที่ (Uniform sky) ซึ่งเป็นท้องฟ้าในอุดมคติ โดยความสว่างของท้องฟ้าที่ระดับเซนิท (Zenith) ที่ส่องกระทบพื้นผิวในแนวระนาบจะมีค่าเท่ากับความสว่างในแนวระนาบ (Horizon-Brightness) ที่ส่องกระทบพื้นผิวในแนวตั้ง ซึ่งอธิบายเป็นสมการได้ดังนี้

$$E_H = 300 + 21{,}000 \sin A \text{ (lux)}$$

เมื่อ E_H = ความส่องสว่างภายนอกที่ระดับแนวระนาบภายใต้ท้องฟ้ามีเมฆปกคลุมบางส่วน มีหน่วยเป็น ลักซ์

A = มุมอัลติจูดของดวงอาทิตย์

3. ลักษณะของช่องเปิดที่มีผลกับแสงสว่างธรรมชาติที่เข้ามาภายในอาคาร

3.1. การให้ความสว่างแก่อาคารโดยอาศัยแสงธรรมชาติ

ในการพิจารณาระดับความสว่างภายในอาคารอันเกิดจากแสงสว่างธรรมชาติ สามารถแยกพิจารณาออกเป็น 2 แนวทาง คือ

3.1.1. การพิจารณาจากปริมาณค่าความสว่างรวม (Absolute Illuminance) เป็นการพิจารณา ระดับความสว่างภายในอาคาร ณ ตำแหน่งต่างๆ ในความสูงที่กำหนดจากระดับพื้นห้องนั้น โดยวัดค่าความสว่างออกมาเป็นปริมาณแสงต่อหน่วยพื้นที่ มีหน่วยเป็น ฟุตแคนเดิล (fc) หรือลักซ์ (lux) ซึ่งค่าของความสว่างที่เกิดภายในอาคารจะขึ้นอยู่กับเวลา ทิศทางเปิดช่องแสง และสภาพแสงท้องฟ้า

3.1.2. การพิจารณาโดยอาศัยอัตราส่วนของระดับความสว่างของภายในต่อภายนอกอาคาร (Relative Illuminance) ภายใต้สภาพเมฆเต็มท้องฟ้า (Overcast sky) ค่าที่ได้เป็นเปอร์เซ็นต์ (%) ซึ่งมีค่าคงที่ไม่แปรเปลี่ยนตามช่วงเวลา หรือทิศทางการเปิดช่องแสง หากแยกการพิจารณาวิธีการวิเคราะห์ การให้แสงสว่างภายในอาคารโดยการใช้แสงธรรมชาติ แบ่งออกเป็น 3 วิธี คือ Lumen Method, Daylight Factor Method และ Flux Transfer Method ซึ่งในการศึกษานี้จะกล่าวเพียง วิธี Daylight Factor Method เท่านั้น

Daylight Factor Method เป็นการพิจารณาปริมาณความสว่างภายในอาคารที่ได้จากแสงธรรมชาติ ที่เหมาะสำหรับพื้นที่ขนาดใหญ่ ระดับแสงภายในจะขึ้นอยู่กับสภาพท้องฟ้าเป็นหลัก ซึ่งสัมพันธ์กับตำแหน่งของดวงอาทิตย์ ที่มีผลสำคัญต่อแสงสว่าง และปริมาณความเข้มของแสงภายนอกจากนั้นยังขึ้นอยู่กับมุมที่ดวงอาทิตย์กระทำต่อพื้นที่แต่ละพื้นที่ (Altitude และAzimuth) ซึ่งแปรเปลี่ยนไปตามวัน และเวลาที่แตกต่างกัน องค์ประกอบที่สำคัญที่มีผลต่อแสงสว่างธรรมชาติโดยทั่วไปพิจารณาจาก 3 องค์ประกอบ ได้แก่

1. องค์ประกอบจากท้องฟ้า (Sky component, SC) โดยสภาพของท้องฟ้าจะเห็นได้ว่าเกิดขึ้นได้หลากหลายสภาพ เช่น ท้องฟ้าแบบท้องฟ้าแจ่มใส ไม่มีเมฆ (Clear sky) หรือที่ปกคลุมด้วยเมฆ

จนบางครั้งไม่สามารถมองเห็นดวงอาทิตย์ได้ (completely overcast sky) เหล่านี้มีผลต่อปริมาณความสว่างที่เกิขึ้น

2. องค์ประกอบภายนอก (Externally Reflected Component, ERC) เป็นการพิจารณาแสงที่เกิดจากการสะท้อนของวัตถุ หรืออาคารที่ตั้งอยู่ภายนอก หรือบริเวณข้างเคียง แสงส่องผ่านเข้ามาสู่ตัวอาคารเสมือนเป็นแหล่งกำเนิดแสงอีกตัวหนึ่ง ซึ่งปริมาณแสงก็ขึ้นอยู่กับทิศทางแสงที่สะท้อนหรือคุณสมบัติของพื้นผิวที่สะท้อนนั้นๆ

3. องค์ประกอบภายใน (Internally Reflected Component, IRC) เป็นการพิจารณาแสงที่เกิดจากการสะท้อนของวัตถุ ที่ตั้งอยู่ภายในอาคารโดยได้รับแสงจาก SC และ ERC และปริมาณแสงก็ขึ้นอยู่กับทิศทางที่แสงสะท้อน หรือคุณสมบัติของพื้นผิวที่สะท้อนนั้นๆ เช่นเดียวกับ ERC

การกำหนดค่า Daylight Factor (DF) คือ ค่าสัดส่วนของปริมาณแสงที่ตกลงบนพื้นที่ภายในอาคารแต่ละจุดใดๆ ต่อปริมาณแสงที่ตกกระทบพื้นที่แนวระนาบภายนอกอาคาร ไม่รวมแสงแดดตรงจากดวงอาทิตย์

$$DF\ (\%) = \frac{\text{ความสว่างภายใน } (E_i) \times 100\ \%}{\text{ความสว่างภายนอก(Eeไม่รวมแสงแดดตรง)}}$$

เช่น ค่า DF มีค่าเท่ากับ 10 % หมายความว่า พื้นที่ภายในนั้นๆ ได้รับปริมาณแสงเท่ากับ 10 % ของปริมาณแสงภายนอกที่ได้รับ ภายใต้สภาพท้องฟ้าที่โปร่ง ไม่มีสิ่งกีดขวางใดๆ

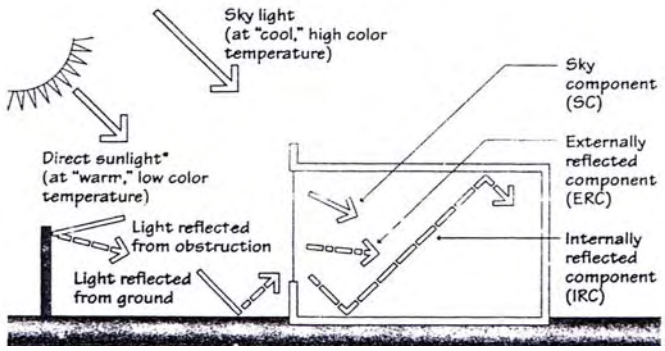

ภาพที่ 33 แสดง Daylight Factor (SC) องค์ประกอบจากท้องฟ้า (ERC) องค์ประกอบภายนอกอาคาร เช่น อาคารข้างเคียง และองค์ประกอบภายใน (IRC)

ที่มา : ชัยวัฒน์ มุตติศานต์, “ปัจจัยกายภาพหิ้งสะท้อนแสงที่มีผลต่อการนำแสงธรรมชาติเข้ามาใช้ในอาคาร” (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม บัญฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548), 21.

มาตรฐานระดับการส่องสว่าง การกำหนดระดับการส่องสว่างสำหรับการใช้งานต่างๆ กันนั้นโดยหน่วยงานแต่ละแห่ง เช่น IES (USA), IES (BA) เป็นต้น ซึ่งขึ้นอยู่กับการใช้สอยและสภาพ

อากาศ ดังนั้น ค่าที่กำหนดอาจมีความแตกต่างกัน ส่วนมาตรฐานที่กำหนดเป็นมาตรฐานสากลไม่ขึ้นกับประเทศใดประเทศหนึ่ง ได้แก่ CIE (International Commission on Illumination) กำหนดความสว่างออกเป็น 3 ค่า โดยใช้ค่ากลางเป็นค่าเฉลี่ย ส่วนอีก 2 ค่า ใช้ในกรณีอื่นๆ คือ อาจใช้ค่ามากกว่าค่าเฉลี่ย หรือน้อยกว่าค่าเฉลี่ยขึ้นอยู่กับสภาพต่างๆ เช่น ถ้าการสะท้อนแสงของพื้นผิวหรือความเปรียบต่างต่ำกว่าปรกติ ให้ใช้ความสว่างมากขึ้น ถ้าการมองวัตถุใช้เวลาสั้นมาก หรือ ถ้าบริเวณพื้นที่ที่กำลังพิจารณาเป็นผู้สูงอายุ ให้ใช้ค่าความส่องสว่างมากขึ้น

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบมาตรฐานการส่องสว่างระหว่าง CIE และ IES (USA) ตามประเภทการใช้งาน

พื้นที่ใช้งาน (a)	CIE (lux)	IES (lux)	พื้นที่ใช้งาน (b)
ทางเดิน และพื้นที่ทำงานภายนอก	20 – 30 – 50	20 – 30 – 50	Public spaces with dark surrounding
ทางเดินภายใน และการแวะผ่านระยะสั้น	50 – 75 – 100	50 – 75 – 100	Simple orientation for shot temporary visits
ห้องที่ไม่ได้ใช้งานแบบต่อเนื่อง เป็นเวลานาน	100 – 150 – 200	100 – 150 – 200	Working space where visual tasks are only occasionally performed
งานที่ใช้สายตาไม่มากนัก เช่น โรงงาน งานชิ้นใหญ่	200 – 300 – 500	200 – 300 – 500	Performance of visual tasks of high contrast or large size
งานที่ใช้สายตาปานกลาง เช่น สำนักงาน	300 – 500 – 750		
งานที่ใช้สายตามาก เช่น การเขียนแบบ	500 – 750 – 1000	500 – 750 – 1000	Performance of visual tasks of medium contrast or small size
งานที่ใช้สายตามากๆ เช่น การประกอบชิ้นส่วน	750 – 1000 – 1500		
งานที่ใช้สายตามากเป็นพิเศษ	1000 – 1500 – 2000	1000 – 1500 – 2000	Performance of visual tasks or very small size
		2000 – 3000 – 5000	Performance of visual tasks of low contrast and very small size, Prolonged period
งานที่ใช้สายตาพิถีพิถัน เช่น การผ่าตัด	มากกว่า 2000	5000 – 7500 – 10000	Performance of very prolonged and exacting visual tasks

ตารางที่ 2 (ต่อ)

พื้นที่ใช้งาน (a)	CIE (lux)	IES (lux)	พื้นที่ใช้งาน (b)
		10000 up	Performance of very special visual tasks of extremely low contrast and small size

ที่มา : ชัยวัฒน์ มุตติศานต์, “ปัจจัยกายภาพหิ้งสะท้อนแสงที่มีผลต่อการนำแสงธรรมชาติเข้ามาใช้ในอาคาร” (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม บัญฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548), 22.

นอกจากการกำหนดระดับความส่องสว่างเป็น ลักซ์ หรือ ฟุตแคนเดิล แล้วการกำหนดระดับการส่องสว่างยังสามารถกำหนดมาตรฐานเป็นค่า Daylight Factor โดยกำหนดเป็น เปอร์เซ็นต์ (%)

ตาราง 3 เปรียบเทียบมาตรฐานการส่องสว่างระหว่าง CIE และ IES (USA) และมาตรฐานการกำหนดค่า Daylight Factor ตามประเภทการใช้งาน

พื้นที่ใช้งาน	**ค่าการส่องสว่าง (lux) ตามมาตรฐาน CIE (a)**	**ค่าการส่องสว่าง (lux) ตามมาตรฐาน IES (b)**	**ค่า Daylight Factor (%) (c)**		
			เฉลี่ย	**ต่ำ**	**จุดที่วัด**
อาคารทั่วไป					
ทางเดิน	50 – 100 – 150	50 – 75 – 100	2.0	0.6	พื้น
บันได-บันไดเลื่อน	100 – 150 – 200	100 – 150 – 200	2.0	0.6	ลูกนอน
ห้องเก็บของ	100 – 150 – 200	100 – 150 – 200	1.5	0.5	Work plane
ห้องน้ำ	100 – 150 - 200	100 – 150 - 200	1.5	0.5	Work plane
สำนักงาน					
พื้นที่ทั่วไป, พิมพ์ดีด	300 – 500 – 750	500 – 750 – 1000	5.0	2.5	Work plane
คอมพิวเตอร์					
เขียนแบบ	500 – 750 – 1000	500 – 750 – 1000	5.0	2.5	Work plane
ห้องประชุม	300 – 500 - 750	200 – 300 – 500			
โถงทางเข้า		100 – 150 - 200	2.0	0.6	Work plane

ตาราง 3 (ต่อ)

พื้นที่ใช้งาน	ค่าการส่องสว่าง (lux) ตามมาตรฐาน CIE (a)	ค่าการส่องสว่าง (lux) ตามมาตรฐาน IES (b)	ค่า Daylight Factor (%) (c)		
			เฉลี่ย	ต่ำ	จุดที่วัด
เคาน์เตอร์	200 – 300 - 500	200 – 300 - 500	5.0	2.0	Work plane
ห้องประชุม					
เอนกประสงค์	150 – 200 -300	200 – 300 - 500	5.0	2.5	Work plane

ที่มา : ชัยวัฒน์ มุตติศานต์, “ปัจจัยกายภาพหิ้งสะท้อนแสงที่มีผลต่อการนำแสงธรรมชาติเข้ามาใช้ในอาคาร” (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548), 23.

3.2. ทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้แสงธรรมชาติ

การให้แสงธรรมชาติในอาคารช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการส่องสว่างอย่างมีคุณภาพ ลดการใช้พลังงานไฟฟ้าแล้วยังช่วยให้เกิดความมีชีวิตชีวา ซึ่งก่อนจะทำการศึกษาเทคนิคการนำแสงธรรมชาติเข้ามาใช้ในอาคาร รูปแบบการนำแสงธรรมชาติเข้ามาใช้ในอาคารจำแนกตามทิศทางได้ 2 รูปแบบ คือ แสงธรรมชาติจากด้านข้างของอาคาร (side lighting) และแสงธรรมชาติจากด้านบน (top lighting) ซึ่งในการทดลองครั้งนี้จะทำการศึกษาเฉพาะการให้แสงธรรมชาติจากทางด้านข้างของอาคาร

แสงธรรมชาติจากด้านข้างของอาคาร (side lighting) เป็นแสงที่ผ่านเข้ามาจากแหล่งกำเนิดแสงที่มาได้หลายทาง เช่น แสงจากท้องฟ้า (SC) แสงจากพื้นดินภายนอกที่เป็นตัวสะท้อนแสง (ERC) และการสะท้อนแสงภายในอาคาร (IRC) จากการศึกษาพบว่า ข้อดี คือ ช่วยสร้างทัศนะวิศัยที่ดีเหมาะสมแก่การทำงาน แต่ยังมีข้อเสียเนื่องจาก หน้าต่าง หรือช่องเปิดประเภทนี้อยู่ในตำแหน่งที่คนทั่วไปสามารถทนต่อความจ้าเมื่อมอง ในการใช้งานจริงจึงจำเป็นต้องใช้กระจกของช่องแสงที่ตัดแสงได้ (มีค่า SC ต่ำ) เพื่อให้เกิดการสบายตาในการมองออกสู่ภายนอก แต่จะส่งผลให้แสงธรรมชาติที่เพียงพอต่อการใช้งานในระยะเพียง 2-3 เมตร ซึ่งการนำแสงธรรมชาติเข้ามาใช้อย่างคุ้มค่า

3.3. การนำแสงธรรมชาติมาใช้ในการออกแบบ

การนำแสงธรรมชาติมาใช้ในการออกแบบ ต้องคำนึงถึงรูปแบบของแสงธรรมชาติ 3 รูปแบบ คือ ความไม่สม่ำเสมอของแสงธรรมชาติ การหลีกเลี่ยงแสงโดยตรงจากดวงอาทิตย์ และ ผนังด้านนอกเท่านั้นที่จะได้รับแสง ซึ่งการพยายามในการแก้ปัญหาจากข้อจำกัดทั้ง 3 ข้อในการนำแสงธรรมชาติเข้ามาใช้ในอาคารโดยวิธีต่างๆสามารถทำได้ ดังนี้

1.หิ้งสะท้อนแสง (Light shelves) แสงธรรมชาติจากทางด้านข้างส่วนใหญ่จะผ่านเข้าอาคารทางหน้าต่าง และปริมาณแสงจะลดลงเมื่อห่างออกจากหน้าต่าง ในเขตที่มีแสงมากแผงกันแดดสามารถที่จะสะท้อนแสงเข้าสู่ภายในอาคารได้มากขึ้น หิ้งสะท้อนแสงจึงได้พัฒนามาจากแนวคิดนี้ โดยใช้แผงสะท้อนแสงที่ผิวสะท้อนด้านบนสะท้อนแสงจากภายนอกเข้าสู่ภายในอาคาร ซึ่งโดยปกติ จะติดตั้งหิ้งสะท้อนแสงที่ความสูง 2/3 ของความสูงหน้าต่าง (ขั้นต่ำ 1–2 เมตรจากพื้น) ซึ่งจะสะท้อนแสงอาทิตย์ไปยังฝ้าเพดาน และกระจายไปยังพื้นที่ต่างๆภายในห้อง

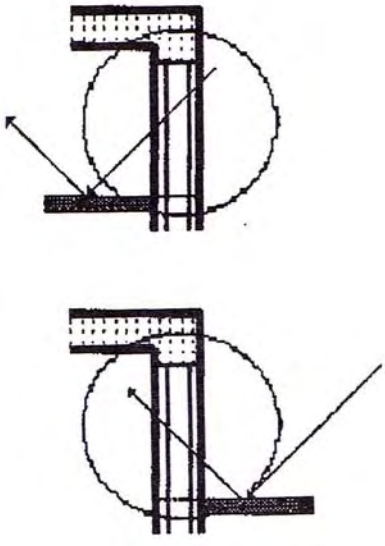

ภาพที่ 34 แสดงลักษณะของหิ้งสะท้อนแสง

ที่มา : András Majoros, Daylighting (Queensland : University of Queensland Printery,1998), 70.

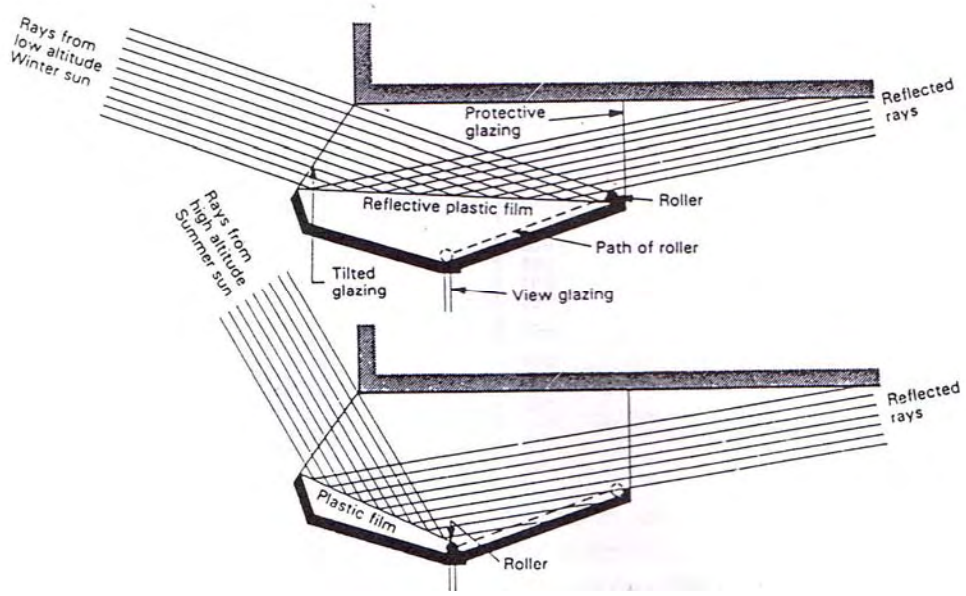

ภาพที่ 35 แสดงหิ้งสะท้อนแสงที่สามารถปรับมุมได้ตามทิศทางของแสงอาทิตย์
ที่มา : András Majoros, Daylighting (Queensland : University of Queensland Printery,1998), 70.

2.บานเกร็ดสะท้อนแสง (Reflective louvres) ใช้หลักการสะท้อนแสงโดย ใช้แผงสะท้อนแสงขนาดเล็กหลายตัวช่วยในการสะท้อนแสง ซึ่งอาจทำการติดตั้งแบบตายตัว หรือติดตั้งแบบที่สามารถปรับมุมได้โดยการใช้คนหรือโปรแกรมอิเล็กโทรนิคในการปรับมุม ซึ่งผลของการสะท้อนแสงที่ได้จะมีความใกล้เคียงกับหิ้งสะท้อนแสง (Light shelves) ในแง่ของการสะท้อนแสง ซึ่งจะทำการสะท้อนแสงจากภายนอกผ่านบานเกร็ดสะท้อนแสงไปยังฝ้าเพดานภายในห้อง จากนั้นแสงจะกระจายจากฝ้าเพดานเข้าสู่ภายในห้องแต่บานเกร็ดสะท้อนแสงจะให้คุณภาพแสงที่ดีกว่าเนื่องจากใช้หิ้งสะท้อนแสงหลายตัวในการสะท้อนแสงเข้าสู่ภายในอาคาร

3.ปริซึ่ม (Prismatic glazing) ปริซึ่มจะนำแสงเข้าสู่อาคารโดยการสะท้อนแสง ปริซึ่มโดยทั่วไปจะเป็นรูปสามเหลี่ยม แต่ปริซึ่มรูปสี่เหลี่ยมคางหมูแสงจะหักเหผ่านด้านที่บางของปริซึ่มซึ่งจะให้การสะท้อนแสงที่ดีกว่า Prismatic glazing เป็นแผ่นที่มีช่องเป็นรูปปริซึ่ม ซึ่งช่องทางด้านแคบของปริซึ่มโดยทั่วไปด้านหนึ่งจะเรียบ ส่วนอีกด้านหนึ่งผิวจะไม่เรียบ แผ่นปริซึ่มนี้สามารถที่จะใส่ไว้ระหว่างแผ่นกระจก ของกระจกสองชั้น โดยส่วนใหญ่จะใส่ไว้ส่วนบนประมาณ 1/3 ของความสูงหน้าต่าง ซึ่งแสงที่สะท้อนเข้าสู่ภายในห้อง จะมีลักษณะคล้ายกับหิ้งสะท้อนแสง คือ แสงจะสะท้อนจากภายนอกเข้าสู่ฝ้าภายในอาคารและกระจายเข้าสู่ภายในห้อง

4.ระบบท่อนำแสง (Light pipe system) ระบบนี้จะประกอบด้วยส่วนประกอบ 3 ส่วน ได้แก่ กระจกสะท้อนแสงอาทิตย์, ท่อนำแสง และส่วนกระจายแสงภายในห้อง ซึ่งระบบนี้เหมาะสมกับพื้นที่แดดจัด โดยระบบท่อนำแสงนี้จะใช้การสะท้อนแสงของกระจกสะท้อนแสงซึ่งอาจปรับทิศทางได้ตามการเคลื่อนที่ของดวงอาทิตย์ เพื่อสะท้อนแสงอาทิตย์เข้าสู่ท่อนำแสง และกระจายเข้าสู่พื้นที่ภายในห้อง ซึ่งสามารถมีได้มากกว่า 1 จุด

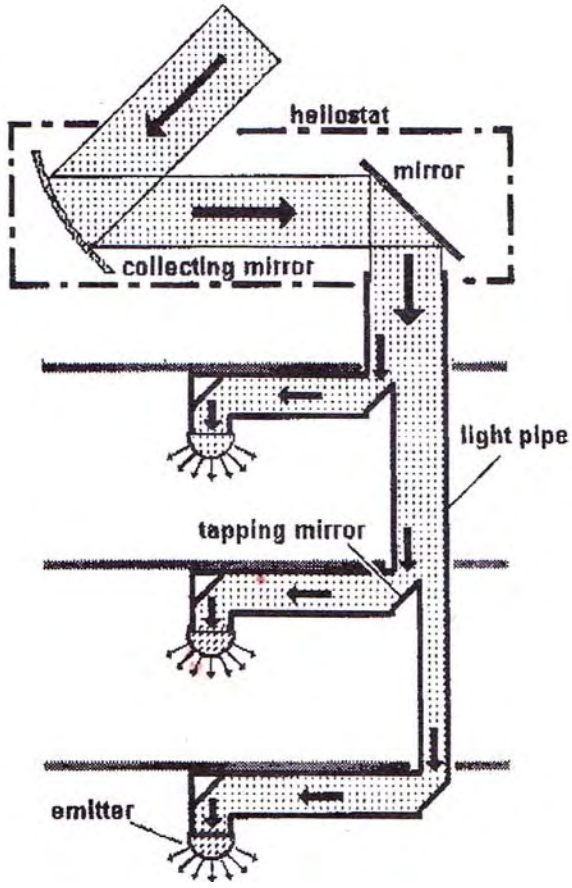

ภาพที่ 36 ระบบท่อนำแสงแบบหัวกระจายแสงหลายหัว

ที่มา : András Majoros, Daylighting (Queensland : University of Queensland Printery,1998), 72.

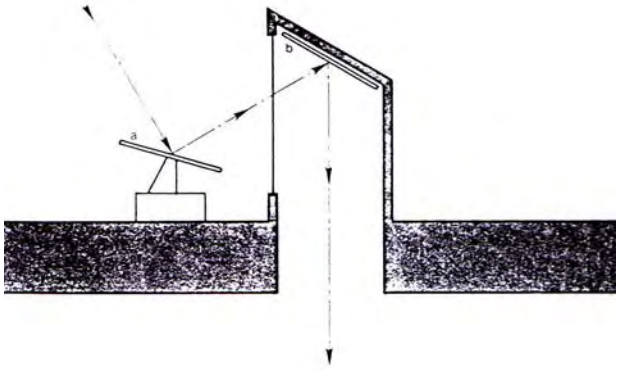

ภาพที่ 37 แสดงระบบการสะท้อนแสงโดยใช้แผ่นกระจกสะท้อนแสงเข้าสู่ท่อนำแสง

ที่มา : András Majoros, Daylighting (Queensland : University of Queensland Printery,1998), 72.

5.Laser cut panels คือ แผ่นอคิลิคใสแผ่นบางๆ สามารถที่จะเปลี่ยนทิศทางการสะท้อนแสงโดยการใช้เลเซอร์ตัดผ่านอคิลิค ทำให้สามารถสะท้อนแสงได้ 2 ทิศทาง วึ่งมีประสิทธิภาพมากกว่าปริซึ่ม หรือหิ้งสะท้องแสงซึ่งแผ่นอคิลิคนี้สามารถทำให้บางได้ถึง 3 มิลลิเมตร ซึ่งสามารถนำมาใส่ระหว่างแผ่นกระจกได้

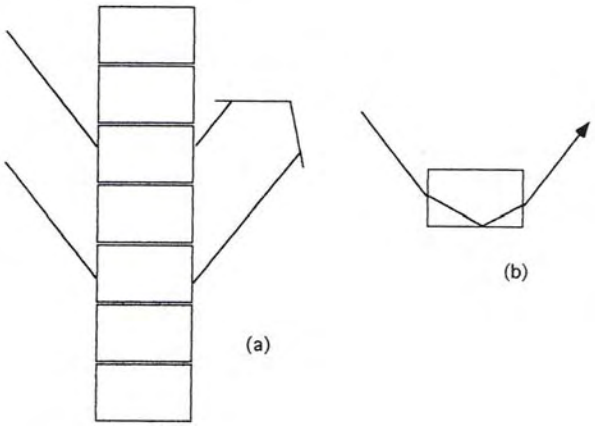

ภาพที่ 38 แสดงการสะท้อนของแสงผ่านแผ่นอคิริคใส (a) , การสะท้อนของแสงผ่านแผ่นอคิลิคใสที่ผ่านการตัดด้วยเลเซอร์ (b)

ที่มา : András Majoros, Daylighting (Queensland : University of Queensland Printery,1998), 74.

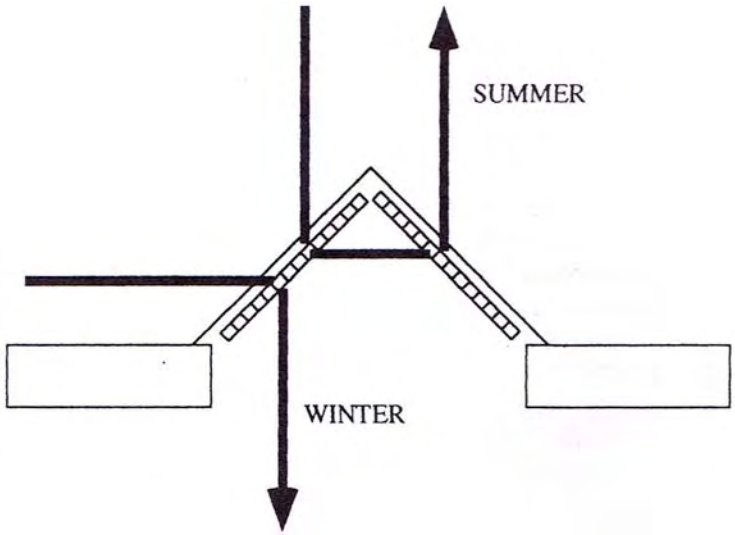

ภาพที่ 39 แสดงการสะท้อนของแสงผ่านแผ่นอคิลิคใสที่ผ่านการตัดด้วยเลเซอร์ในฤดูต่างๆ
ที่มา : András Majoros, Daylighting (Queensland : University of Queensland Printery,1998), 74.

4. การศึกษาวิธีการอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

4.1. Skylighting and Retail Sales : George Loisos, Pacific Gas and Electric Company California

การทดลองชิ้นนี้เป็นการทดลองเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างยอดขายของร้านขายส่งกับการใช้แสงธรรมชาติโดยได้มีการวัดค่าของพลังงานไฟฟ้าที่ลดลงจากการใช้แสงธรรมชาติ แบบสกายไลท์เข้าช่วย โดยนอกจากจะมีการใช้แสงธรรมชาติโดยตรงแล้วยังมีการใช้แผงสะท้อนแสงเพื่อช่วยในการสะท้อนแสงเข้าสู่ภายในอาคารอีกด้วย

ซึ่งแสงที่มีการใช้ในการทดลองประกอบไปด้วย

1.แสงโดยตรงจากดวงอาทิตย์

2.แสงจากช่องเปิดจากผนังอาคาร

3.แสงจากการสะท้อนของแผงสะท้อนแสง

4.แสงประดิษฐ์

ภาพที่ 40 แสดงการให้แสงธรรมชาติในร้านค้าที่ทำการทดลอง

ที่มา : Natural lighting co.,inc., Passive Daylighting [Online], accessed 20 October 2004. Available from http://www.daylighting.com/articles.asp

โดยจากการทดลองพบว่าหลังจากที่ใช้แสงธรรมชาติเข้าช่วยยอดขายของร้านขายปลีกสูงขึ้น นอกจากนี้เมื่อพิจารณาค่าพลังงานที่ใช้ในการส่องสว่างพบว่าในช่วงเวลาที่มีการใช้แสงธรรมชาติเข้าช่วยมีการใช้พลังงานจากแสงประดิษฐ์น้อยมาก

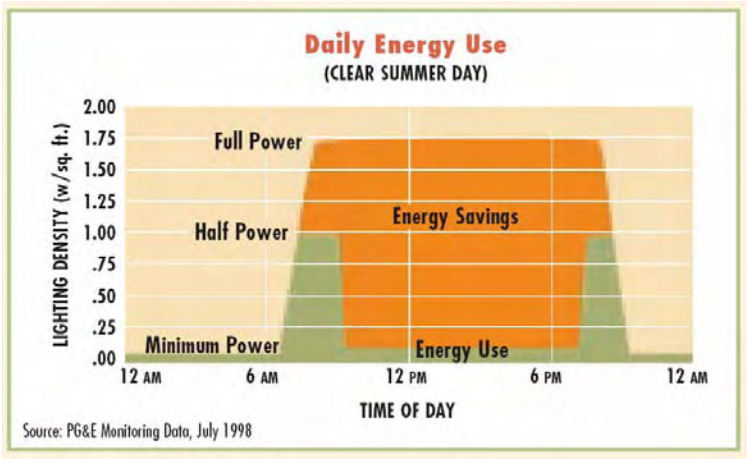

กราฟที่ 6 แสดงการใช้พลังงานในการส่องสว่างใน 1 วัน(ท้องฟ้าโปร่งในฤดูร้อน)

ที่มา : Natural lighting co.,inc., Passive Daylighting [Online], accessed 20 October 2004. Available from http://www.daylighting.com/articles.asp

นอกจากค่าการใช้พลังงานจากแสงสว่างใน 1 วันแล้วจากการทดลองยังพบอีกว่าในการใช้แผงสะท้อนแสงช่วยในการนำแสงสว่างเข้าสู่ภายในอาคารสามารถช่วยให้ปริมาณแสงสว่างภายในอาคารในช่วงเย็นสูงขึ้นในระดับที่ใช้งานได้อีกด้วย

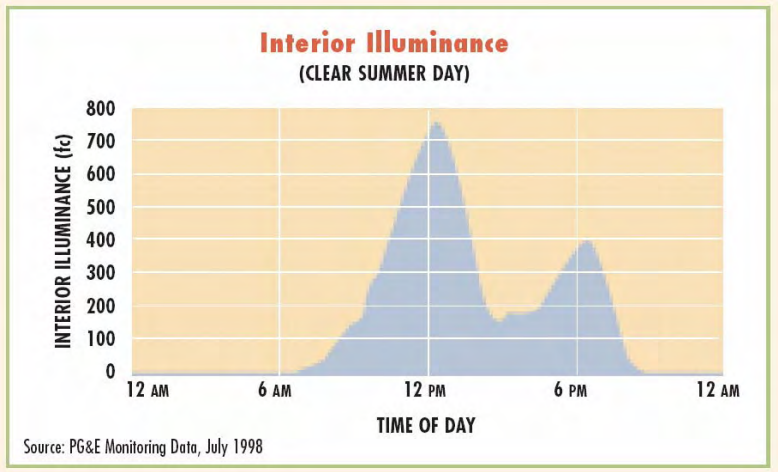

กราฟที่ 7 แสดงค่าความสว่างภายในร้านค้าใน 1 วัน (ท้องฟ้าโปร่งในฤดูร้อน)
ที่มา : Natural lighting co.,inc., Passive Daylighting [Online], accessed 20 October 2004. Available from http://www.daylighting.com/articles.asp

แต่อย่างไรก็ตามจากการทดลองวัดค่าความร้อนที่เกิดขึ้นภายในอาคารพบว่าในช่วงเวลาที่แสงสว่างเข้าสู่อาคารได้นำความร้อนเข้าสู่อาคารด้วยทำให้ภาระในการปรับอากาศในช่วงเทียงและบ่ายสูงขึ้น

4.2. Whitehed.L.A, 1989.

ในการทดลองนี้ได้ทำการทดลองระบบท่อนำแสง โดยสร้างแบบจำลองอาคารสูง 4 ชั้น และมี 1 ชั้นอยู่ใต้ดิน ขนาดพื้นที่อาคาร 7.6x30.5 เมตร กำหนดให้ด้านข้างของอาคารติดอาคารข้างเคียง ในการออกแบบได้ทำการกำหนดระดับความสว่างภายในไว้ที่ 807 ลักซ์ หรือประมาณ 75 ฟุตแคนเดิล ที่ระดับพื้นที่ทำงาน และให้มีความสว่างสม่ำเสมอภายในห้อง 15 % มีการรวมระบบแสงประดิษฐ์และแสงธรรมชาติโดยใช้ระบบอัตโนมัติที่ใช้การปรับหมุนการรับแสงจากดวงอาทิตย์ และจากไฟฟ้าประดิษฐ์เมื่อกรณีที่ความส่องสว่างไม่เพียงพอ ซึ่งมีการใช้ปล่องนำแสง และพื้นที่รวมความเข้มแสงด้วยกระจกรวมแสงขนาดประมาณ 7.0x7.0 เมตร ในการรวมแสงจากดวง

อาทิตย์ก่อนที่จะเข้าสู่ภายในอาคาร โดยผ่านท่อลมในแนวดิ่ง และเพื่อที่จะใช้ในการแยกรังสีที่มองเห็น ออกจากรังสีอินฟาเรด เพื่อที่จะไม่ให้ความร้อนเข้ามาสู่ภายในอาคาร นอกจากนั้นยังมีตัวดูดเก็บความร้อนที่จุดนี้เพื่อที่จะได้มีการกักเก็บความร้อนที่เกิดขึ้น และนำไปใช้ในระบบทำความร้อนของอาคารได้ ซึ่งควบคุมระบบทั้งหมดโดยระบบคอมพิวเตอร์

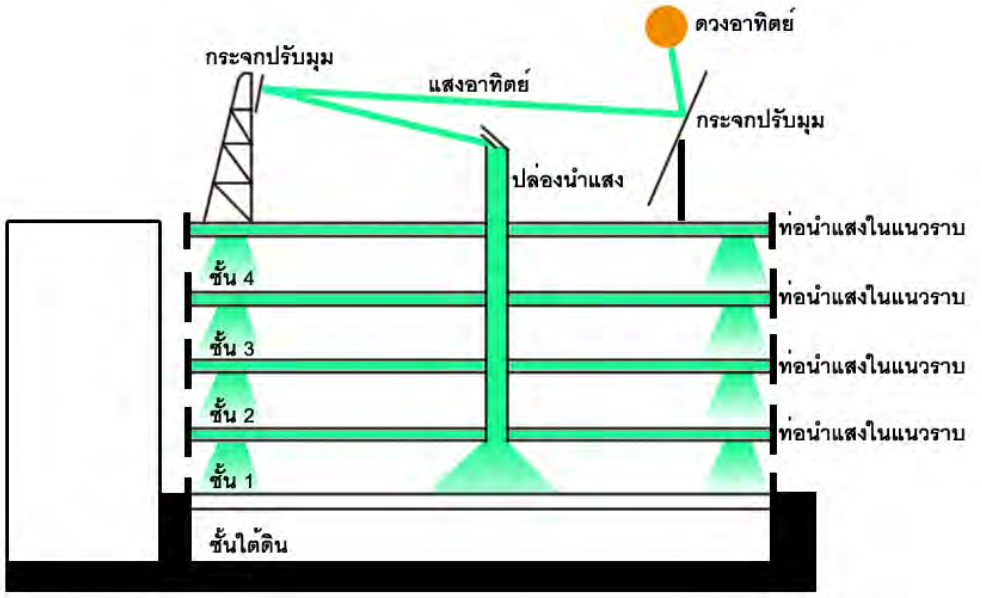

ภาพที่ 41 แสดงแบบหุ่นจำลองเพื่อทดสอบระบบท่อนำแสง

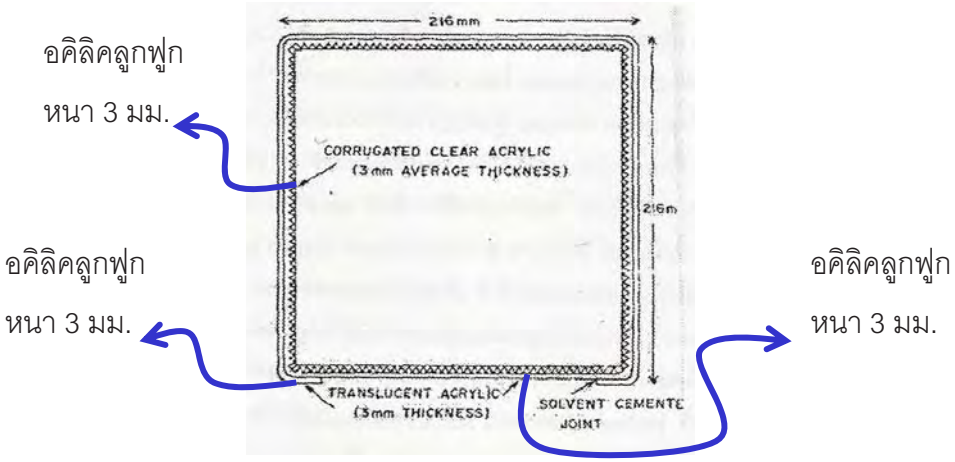

ภาพที่ 42 แสดงรูปหน้าตัดท่อนำแสง

ที่มา : รัฐพล รุญเจริญ, “การนำแสงธรรมชาติเข้าสู่อาคารโดยใช้ระบบท่อนำแสง” (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม บัญฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542), 33.

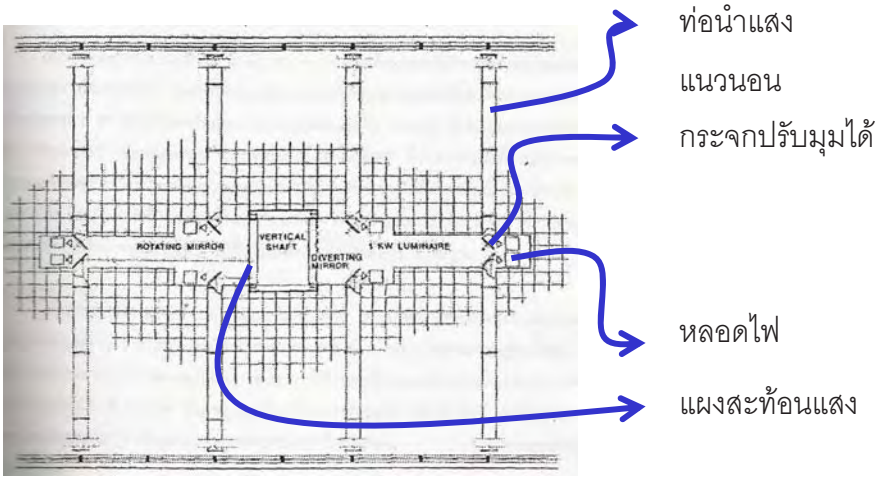

ภาพที่ 43 แสดงแบบผังอาคาร และการกระจายแสงสู่ท่อนำแสงในแต่ละชั้น
ที่มา : รัฐพล รุญเจริญ, “การนำแสงธรรมชาติเข้าสู่อาคารโดยใช้ระบบท่อนำแสง” (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม บัญฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542), 33.

เมื่อแสงลงสู่ท่อในแนวดิ่งแล้วให้มีการนำกระจกสะท้อนแสงเพื่อที่จะสะท้อนแสงเข้าสู่ท่อนำแสงในแนวราบต่อไป แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นปริมาณแสงที่เกิดขึ้นจากธรรมชาตินั้นมีค่าความส่องส่วางไม่คงที่ ทำได้ต้องมีการติดตั้งกระจกปรับมุมที่ปลายช่องท่อเพื่อที่จะสลับการรับแสงธรรมชาติจากท่อในแนวดิ่ง และจากแสงไฟฟ้าประดิษฐ์ ซึ่งการติดตั้งระบบนี้จะใช้คอมพิวเตอร์ควบคุมความสว่างให้คงที่ที่ระดับ 75 ฟุตแคนเดิล ที่ระดับพื้นที่ทำงานตลอดเวลา ซึ่งผลที่ได้จากการทดลองนี้พบว่าประสิทธิภาพรวมของระบบทั้งหมดคิดเป็นประมาณ 30 % ซึ่งเทียบได้กับแสงประดิษฐ์แบบพื้นฐาน

จากการศึกษางานวิจัยข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ระบบท่อนำแสงนี้ใช้หลักการรวมแสงจากการสะท้อนแสงจากดวงอาทิตย์ เพื่อให้สามารถรวมเข้าสู่ปล่องนำแสง และกระจายสู่ท่อนำแสง ในแต่ละชั้น การนำแสงไปยังตำแหน่งต่างๆของอาคารใช้การสะท้อนแสงด้วยกระจกเงาสะท้อนแสงปรับมุมการสะท้อนได้ที่ปลายท่อ ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนการรับแสงจากดวงอาทิตย์ มาเป็นการสะท้อนแสงจากแสงประดิษฐ์เมื่อแสงจากสภาพท้องฟ้าไม่เพียงพอซึ่งระบบถูกควบคุมด้วยคอมพิวเตอร์

4.3. Hien VD., 1998:4

ระบบนำแสงภายใต้ฝ้าเพดานถูกออกแบบเพื่อเสริมปริมาณความส่องสว่างให้กับระดับพื้นที่ทำงาน ในพื้นที่ส่วนที่ลึกเข้าไป ซึ่งการใช้แสงโดยตรงจากดวงอาทิตย์หรือลักษณะแสงที่เป็นลำแสงนั้นจะให้ความสว่างต่อหน่วยพื้นที่มากกว่าแสงกระจายจากสภาพท้องฟ้าโปร่ง หรือสภาพท้องฟ้าแบบเมฆปกคลุมบางส่วน แสงลักษณะนี้จะทำให้พื้นที่ช่องเปิดหรือช่องแสงน้อยกว่าปกติในปริมาณความต้องการแสงส่วางที่เท่ากัน การใช้ระบบนำพาแสงนี้จะช่วยในการลดปริมาณความร้อนจากแสงสว่าง ภาระการทำความเย็นของอาคาร ประสิทธิภาพการทำความเย็นของอาคาร และประสิทธิภาพการทำงานของระบบทั้งหมด และราคาค่าก่อสร้าง

หุ่นจำลองที่ใช้สำหรับทดลองระบบท่อนำแสงทำส่วนผนังด้วยวัสดุทึบแสง มีหน้าต่างกระจก 1 ด้าน โดยส่วนของท่อนำแสงจะอยู่บนช่องฝ้าเพดาน ผนังภายในทำด้วยวัสดุสะท้อนแสง มีช่องเปิดรับรังสีดวงอาทิตย์ทางด้านทิศตะวันออก และส่วนช่องเปิดสำหรับกระจายแสงลงสู่พื้นห้องด้านล่าง

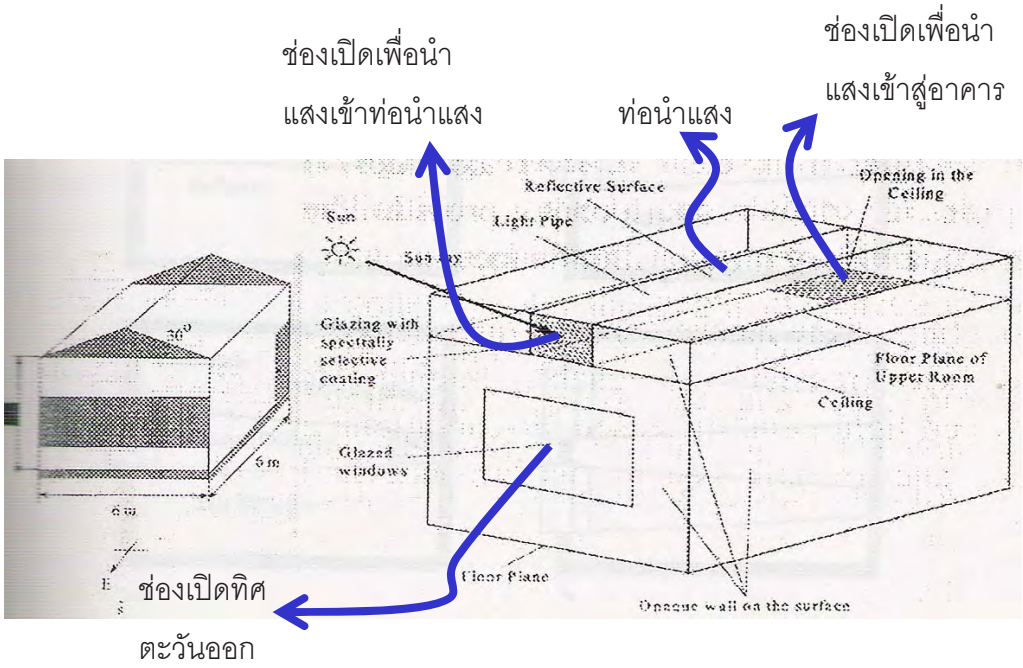

ภาพที่ 44 แสดงแบบหุ่นจำลองอาคารจำลองระบบท่อนำแสง
ที่มา : รัฐพล รุญเจริญ, “การนำแสงธรรมชาติเข้าสู่อาคารโดยใช้ระบบท่อนำแสง” (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม บัญฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542), 35.

จากรูปตัดด้านข้างแสดงรูปแบบการทดสอบการกระจายแสงลงสู่พื้นที่ด้านล่างผ่านฟิลม์กระจายแสง ที่มีทั้งการใช้ท่อนำแสงที่ไม่มีการปาดมุมเอียง และที่มีการปาดมุมเอียงเพื่อช่วยในการกระจายแสงลงสู่พื้น

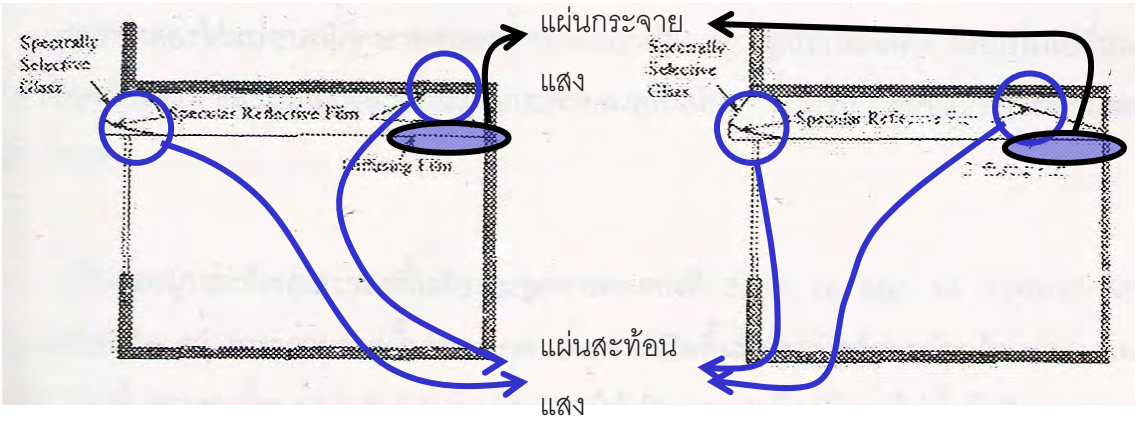

ภาพที่ 45 แสดงรูปตัดอาคาร และการวางแนวท่อนำแสง
ที่มา : รัฐพล รุญเจริญ, “การนำแสงธรรมชาติเข้าสู่อาคารโดยใช้ระบบท่อนำแสง” (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม บัญฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542), 36.

จากรูปแบบแปลนแสดงรูปแบบการทดสอบลักษณะท่อนำแสง และตัวสะท้อนแสงเข้าภายในท่อนำแสงทั้งรูปแบบตรงปกติ และปาดมุมเอียงเข้าเมื่อระยะห่างมากขึ้น

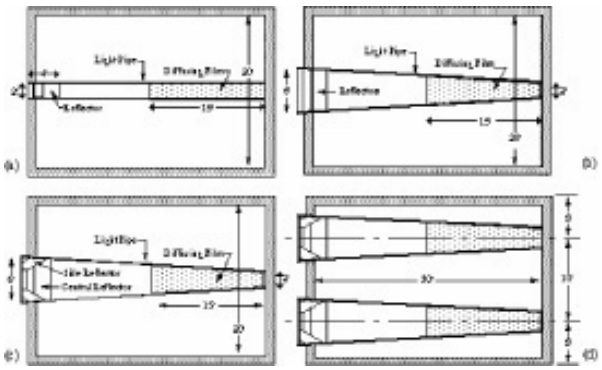

ภาพที่ 46 แสดงผังอาคาร และแนวการวางท่อนำแสง
ที่มา : รัฐพล รุญเจริญ, “การนำแสงธรรมชาติเข้าสู่อาคารโดยใช้ระบบท่อนำแสง” (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม บัญฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542), 36.

การทดสอบได้แบ่งกรณีศึกษาทดลองทั้งหมดออกเป็น 16 ชุดการทดลอง โดยปรับเปลี่ยนสัดส่วนของท่อนำแสง และมุมเอียงสะท้อนแสงกระจายลงสู่พื้น ซึ่งจากผลการทดลองพบว่า

เมื่อเอียงมุมสะท้อนลงสู่พื้นห้องในชุดการทดลองที่ 2,6,10 และ 14 พบว่า จะให้ปริมาณความส่องสว่างกระจายลงสู่พื้นมากที่สุด และการเปิดพื้นที่ช่องเปิดด้านหน้ากว้าง 2x1 เมตร และเอียงเข้าที่ปลายท่อที่ขนาด 1.5x1 เมตร จะส่งผลให้ปริมาณแสงที่ถูกนำพาไปนั้นมีปริมาณมากขึ้น

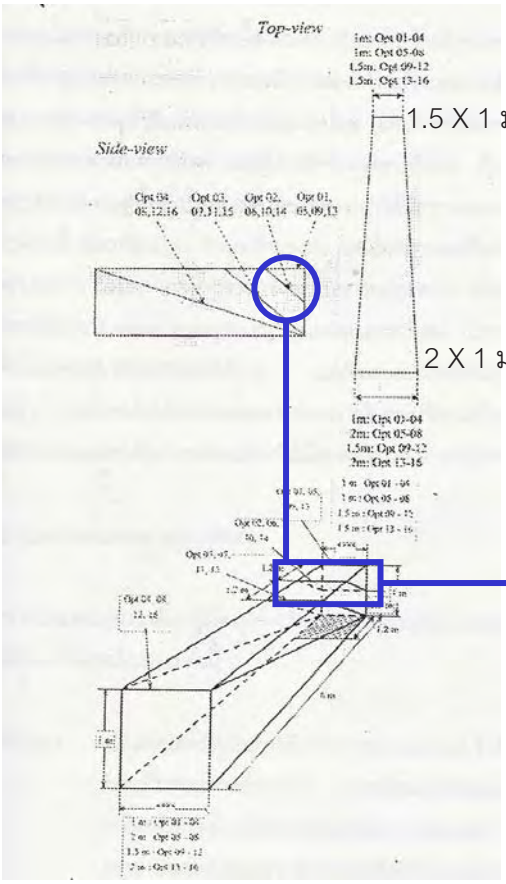

ภาพที่ 47 แสดงแบบท่อนำแสงในชุดการทดลองต่างๆ
ที่มา : รัฐพล รุญเจริญ, “การนำแสงธรรมชาติเข้าสู่อาคารโดยใช้ระบบท่อนำแสง” (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม บัญฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542), 37.

ดังนั้นสามารถสรุปผลการศึกษาการวิจัยเบื้องต้นเรื่องระบบท่อนำแสงจากงานวิจัยนี้ได้ว่า ลักษณะของท่อนำแสงที่ช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพการนำแสงให้ได้ปริมาณแสงมากที่สุดนั้น ท่อนำแสงควรจะมีค่าสะท้อนแสงของวัสดุที่ใช้บุผิวด้านในมากที่สุด และการปาดความลาดเอียงของท่อ

ลงจากต้นท่อมายังปลายท่อจะช่วยให้การนำพาแสงมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ถึงกระนั้นก็ตาม การปาดมุมเอียงเพื่อการสะท้อนแสงลงสู่พื้นที่เบื้องล่างนั้นต้องพิจารณาให้มีความสอดคล้อง และเหมาะสมกับมุมของแสงที่สะท้อนพื้นที่สะท้อนแสงด้านหน้าของท่อ แต่เมื่อพิจารณาถึงศักยภาพและการนำไปใช้ของความส่องสว่างพบว่า ยังมีความแปรปรวนของระดับความส่องสว่างเมื่อกระจายแสงลงภายในตัวห้องแล้ว เนื่องจากได้ทำการทดลองโดยการวางหุ่นจำลองอาคารหันหน้าไปทางทิศตะวันออกทำให้ในช่วงเวลาเช้าจะมีปริมาณแสงได้มาก แต่เมื่อดวงอาทิตย์เปลี่ยนตำแหน่งปริมาณแสงจะค่อยๆลดลงจนไม่เพียงพอต่อความต้องการในการใช้งานจริงส่งผลให้เกิดการแปรปรวน และยากต่อความควบคุมระดับความส่องสว่างให้มีความสม่ำเสมอสำหรับการประกอบกิจกรรม

4.4. การนำแสงธรรมชาติเข้าสู่อาคารโดยใช้ระบบท่อนำแสง : รัฐพล รุญเจริญ

การนำแสงธรรมชาติมาใช้ในอาคารโดยทั่วไปมีข้อจำกัดของความสว่างในระยะลึกไม่เกิน 5 เมตรจากแนวขอบหน้าต่าง งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์หลักในการนำเสนอเทคนิคในการนำแสงธรรมชาติมาใช้ในส่วนที่ระดับความส่องสว่างไม่เพียงพอต่อการใช้งานพื้นฐานโดยใช้ระบบท่อนำแสง

ขั้นตอนในการศึกษาท่อนำแสงประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน คือ

1.ขั้นตอนการรวมแสง ศึกษาเทคนิคการรวมแสงโดยอาศัยหลักการสะท้อนแสงบนรูปทรงพาราโบลาเพื่อเพิ่มความเข้มแสง

2.ระบบนำพาแสง ทำการศึกษาอิทธิพลของมุมและทิศทางของแสงที่กระทำต่อผนังภายในท่อ 6 รูปแบบ คือ รูปแบบที่มีหน้าตัดเป็นรูปวงกลม 3 รูปแบบ และสี่เหลี่ยมจตุรัส 3 รูปแบบ โดยทำการศึกษาทั้งรูปทรงกระบอก และรูปทรงกรวยและทิศทางการนำแสงโดยผ่านข้อเชื่อมต่อท่อนำแสง

3.ระบบการกระจายแสง ทำการศึกษาทิศทางการสะท้อนแสงภายในและการกระจายจากท้องฟ้าเป็นตัวแปรหลัก หลีกเลี่ยงอิทธิพลจากแสงโดยตรงจากดวงอาทิตย์ที่มีความแปรปรวนสูง ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์และเปรียบเทียบประสิทธิภาพของการสะท้อนแสงนี้ได้ถูกนำมาใช้เพื่อหารูปแบบของระบบท่อนำแสงที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

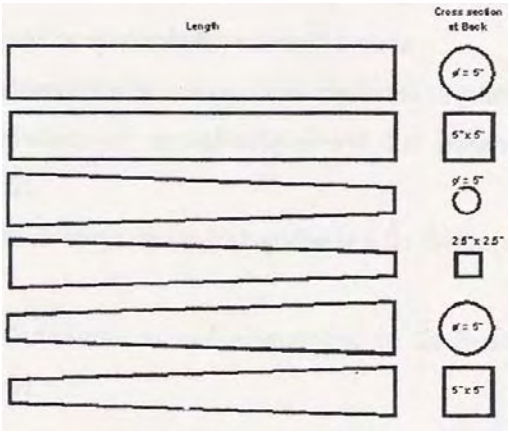

ภาพที่ 48 แสดงรูปแบบของท่อนำแสงทั้ง 6 แบบที่ทำการทดสอบ
ที่มา : รัฐพล รุญเจริญ, “การนำแสงธรรมชาติเข้าสู่อาคารโดยใช้ระบบท่อนำแสง” (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม บัญฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542), 44.

ผลการวิจัยพบว่า ระบบรวมแสงต้องคำนึงถึงมุม ทิศทางการสะท้อนของแสงและอิทธิพลของมุมเปิดเห็นท้องฟ้าเป็นหลัก การรวมแสงที่ได้จากการใช้ตัวแปรดังกล่าวจะให้ประสิทธิภาพประมาณ 38 %

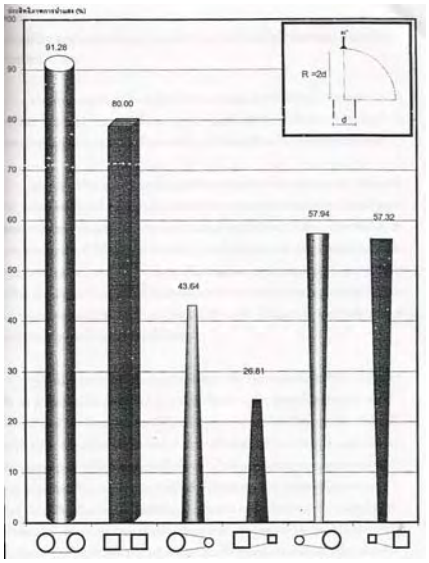

แผนภูมิที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการนำแสงที่มุมตกกระทบ 90 องศา
ที่มา : รัฐพล รุญเจริญ, “การนำแสงธรรมชาติเข้าสู่อาคารโดยใช้ระบบท่อนำแสง” (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม บัญฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542), 119.

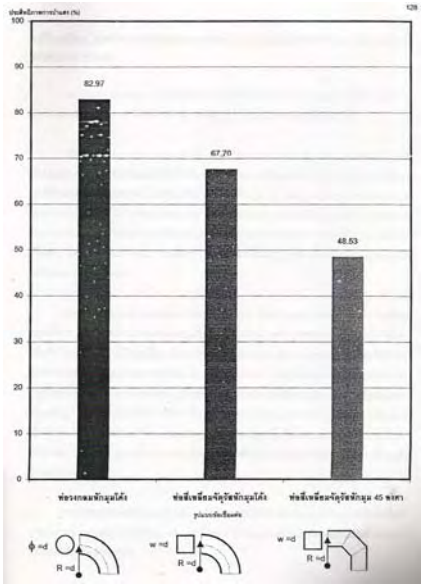

แผนภูมิที่ 5 แสดงประสิทธิภาพการนำแสงของข้อเชื่อมแบบต่างๆ
ที่มา : รัฐพล รุญเจริญ, “การนำแสงธรรมชาติเข้าสู่อาคารโดยใช้ระบบท่อนำแสง” (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542), 128.

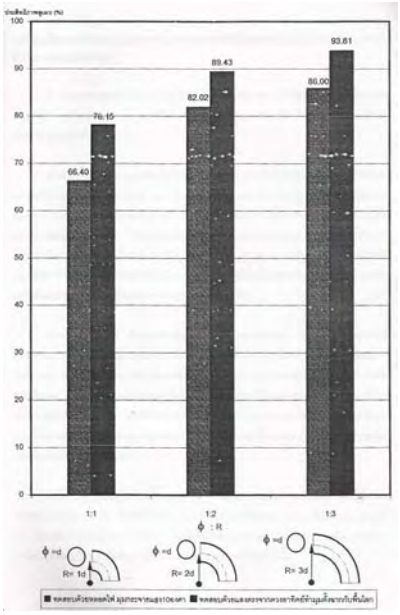

แผนภูมิที่ 6 แสดงประสิทธิภาพการนำแสงผ่านข้อเชื่อมหน้าตัดวงกลมที่รัศมีวงโค้งต่างๆ
ที่มา : รัฐพล รุญเจริญ, “การนำแสงธรรมชาติเข้าสู่อาคารโดยใช้ระบบท่อนำแสง” (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542), 130.

การวิจัยระบบนำพาแสงพบว่าแสงที่ขนานกับแนวท่อจะมีประสิทธิภาพสูงสุดโดยจะแปรผกผันตามอัตราส่วนระหว่างขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางท่อต่อความยาวของท่อนำแสง โดยท่อที่มีหน้าตัดวงกลมและมีรูปทรงกระบอกจะให้ประสิทธิภาพการนำพาแสงประมาณ 90 % เมื่ออัตราส่วนระหว่างเส้นผ่าศูนย์กลางต่อความยาวท่อเท่ากับ 1 ต่อ 10 เท่า อย่างไรก็ตามปริมาณแสงจะมีประสิทธิภาพลดลงเมื่อมีการเปลี่ยนทิศทางการนำพาแสงแต่ละครั้งโดยจะแปรผันตามอัตราส่วนระหว่างขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางท่อต่อรัศมีโค้ง โดยข้อเชื่อมต่อที่มีพื้นที่หน้าตัดวงกลมจะมีประสิทธิภาพลดลงในการหักมุมแต่ละครั้งประมาณ 6 % เมื่อมีอัตราส่วนระหว่างขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางท่อต่อรัศมีโค้งเท่ากับ 1 ต่อ 3 เท่า

การวิจัยระบบกระจายแสงพบว่า การกระจายแสงที่ปลายท่อจะขึ้นกับทิศทางและมุมแสงที่กระทำภายในท่อนำแสงเป็นหลัก

จากผลการวิจัยนี้สรุปได้ว่า**ประสิทธิภาพสูงสุดของระบบท่อนำแสงจะขึ้นกับศักยภาพของการรวมแสง อัตราส่วนระหว่างขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางท่อต่อความยาวท่อนำแสง อัตราส่วนระหว่างขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางท่อต่อรัศมีโค้งข้อเชื่อมต่อ ที่มีพื้นที่หน้าตัดวงกลมรูปทรงกระบอก มุมและทิศทางการสะท้อนแสง** ในการประยุกต์ใช้สามารถที่จะนำเอาระบบท่อนำแสงมาใช้ร่วมกับระบบไฟฟ้าแสงสว่าง เพื่อลดการติดตั้งแสงประดิษฐ์ภายในอาคาร

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

1. สภาพแสงกรุงเทพมหานคร

ในการหาตำแหน่งของดวงอาทิตย์ โดยการวัดค่ามุมเงยและมุมอาซีมุทจากเงาของดวงอาทิตย์จะพบว่าค่ามุมเงยของดวงอาทิตย์จะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนมีค่าสูงสุดแล้วจึงค่อยลดต่ำลงเรื่อย ๆ จนดวงอาทิตย์ลับขอบฟ้าไป สำหรับมุมอาซีมุทก็จะมีการเปลี่ยนค่าไปด้วยทุกครั้งที่วัด แสดงว่าดวงอาทิตย์มีการเปลี่ยนตำแหน่งตลอดเวลาเส้นที่ลากเชื่อมจุดต่าง ๆ บนแบบจำลองทรงกลมท้องฟ้าคือ แนวเคลื่อนที่ปรากฏของ ดวงอาทิตย์ในรอบวัน เส้นทางที่ดวงอาทิตย์เคลื่อนที่ปรากฏไปบนท้องฟ้าตลอดปี เรียกว่าเส้นสุริยวิถีหรือ ที่เรียกว่าเส้นอีคริปติก(Ecliptic) จากการสังเกตตำแหน่งขึ้นและตกของดวงอาทิตย์และเส้นทางโคจรปรากฏของดวงอาทิตย์บนท้องฟ้าตลอดปี พบว่าความจริงนั้นตำแหน่งขึ้น-ตกและเส้นทางการโคจรของดวงอาทิตย์บนท้องฟ้ามีการเปลี่ยนแปลงไปทุกฤดูกาล จากการวัดตำแหน่งของดวงอาทิตย์ขึ้นและตกพบว่าตำแหน่งเปลี่ยนไปทุกวัน วันละประมาณ 15ลิปดา

ตาราง 4 แสดงค่ามุมอาซิมุทขณะขึ้น ตก และมุมเงยสูงสุดของดวงอาทิตย์ วัดที่กรุงเทพมหานคร

วัน เดือน	มุมอาซิมุท (องศา)		มุมเงยสูงสุด(องศา)
	ขณะขึ้น	ขณะตก	
21-มี.ค.	90	270	76
27-เม.ย.	76	284	90
20-พ.ค.	70	290	84
22-มิ.ย.	67	293	81
20-ก.ค.	69	291	83
16-ส.ค.	76	284	90
23-ก.ย.	90	270	76
20-ต.ค.	100	260	66
20 –พ.ย.	110	250	56

ตาราง 4 (ต่อ)

วัน เดือน	มุมอาซิมุท (องศา)		มุมเงยสูงสุด(องศา)
	ขณะขึ้น	ขณะตก	
22-ธ.ค.	113	247	52
20-ม.ค.	110	250	56
20-ก.พ.	101	259	67

ที่มา : สมยศ แม้นสงวน, โลกและดวงดาว [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 9 ตุลาคม 2550. เข้าถึงได้จาก http://ns1.wt.ac.th/~somyos/earth4011.html

จากข้อมูลในตารางสามารถสรุปได้ว่า

1.ดวงอาทิตย์ขึ้นตรงจุดทิศตะวันออกและตกตรงจุดทิศตะวันตกพอดีคือมีมุมอาซีมุทขณะขึ้น 90 องศา และขณะตก 270 องศา
ในวันที่21มีนาคม และ23กันยายน เรียกว่า วันอิควินอก(Equinoke)เป็นวันที่มีกลางวันและกลางคืนยาวเท่ากันวันที่ 21 มีนาคม เป็นวัน
เริ่มต้นฤดูใบไม้ผลิเรียกว่า เวอร์นอล อิควินอก (Vernal Equinox) ส่วนวันที่23กันยายน เป็นวันเริ่มต้นฤดูใบไม้ร่วงเรียกว่าออตัมนอลอิควินอก (Autumnal Equinox)

2.ดวงอาทิตย์ผ่านจุดเหนือศีรษะของคนกรุงเทพพอดี ในวันที่27 เมษายน และ16สิงหาคมมุมอาซีมุทขณะขึ้น 76 องศา ขณะตก 284 องศา

3.ดวงอาทิตย์ขึ้นและตกค่อนไปทางเหนือสุดในวันที่ 22 มิถุนายน วันนี้เวลากลางวันจะยาวกว่าเวลากลางคืนเรียกว่า ซัมเมอร์โซลติส(Summer Solstice)มีมุมอาซีมุทขณะขึ้น 67 องศา ขณะตก 293 องศา

4.ดวงอาทิตย์ขึ้นและตกค่อนไปทางใต้สุดวันที่ 22 ธันวาคม เป็นช่วงฤดูหนาวเรียกว่าวินเทอร์โซลติส (Winter Solstice)มีมุมอาซิมุทขณะขึ้น 113 องศาและขณะตก 247 องศา เรียกว่า"ตะวันอ้อมข้าว" วันนี้จะมีเวลากลางคืนยาวกว่ากลางวัน

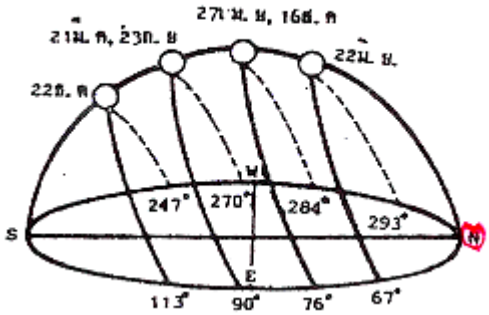

ภาพที่ 49 ตำแหน่งขึ้น,ตกและมุมเงยสูงสุดของดวงอาทิตย์ในรอบปีที่กรุงเทพมหานคร
ที่มา : สมยศ แม้นสงวน, โลกและดวงดาว [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 9 ตุลาคม 2550. เข้าถึงได้จาก http://ns1.wt.ac.th/~somyos/earth4011.html

ในวันที่21มีนาคมดวงอาทิตย์ขึ้นที่จุดทิศตะวันออกและตกที่จุดทิศตะวันตกพอดีหลังจากวันนี้ไปดวงอาทิตย์จะเปลี่ยนตำแหน่งไปวันละ 15 ลิปดา ขึ้นไปทางเหนือจนถึงเหนือสุดประมาณ 23.5 องศา ในวันที่ 22 มิถุนายน ต่อจากนั้นดวงอาทิตย์จะมีการขึ้นและตกลดต่ำลงมาจากทางเหนือจนถึง วันที่ 23 กันยายน จะขึ้นและตกทางทิศตะวันออกและทิศตะวันตกพอดี หลังจากวันที่ 23 กันยายน ดวงอาทิตย์จะขึ้นตกค่อนไปทางใต้มากที่สุดประมาณ 23 องศา หลังจากวันนี้ดวงอาทิตย์จะค่อย ๆ ขึ้นตกสูงขึ้นจากทางใต้จนกระทั่งมา ขึ้นตกตรงจุดทิศตะวันออกและทิศตะวันตกอีกครั้งหนึ่งในวันที่ 21 มีนาคม ต่อจากนั้นก็จะเปลี่ยนตำแหน่งขึ้นตกซ้ำรอยเดิมอีกเป็นเช่นนี้เรื่อยไป

ผลจากการที่ดวงอาทิตย์มีการเปลี่ยนตำแหน่งการขึ้นตกไปตลอดทั้งปีและโลกหมุนรอบดวงอาทิตย์เป็นวงรี จึงทำให้ระยะทางจากโลกถึงดวงอาทิตย์ไม่เท่ากันนอกจากนี้แกนหมุนของโลกเอียงทำมุม23.5 องศา กับแนวที่ตั้งฉากกับระนาบวงโคจรของโลก ทำให้ส่วนต่าง ๆ ของโลกได้รับแสงจากดวงอาทิตย์ไม่เท่ากัน จึงเกิดฤดูกาลขึ้น โดยพื้นที่ที่อยู่บริเวณเส้นศูนย์สูตรจะได้รับแสงและความร้อนจากดวงอาทิตย์มากเกือบตลอดปีจึงมีเพียง 2 ฤดูคือฤดูร้อนกับฤดูฝน ส่วนทางซีกโลกเหนือจะเป็นเขตอบอุ่นจึงมี 4 ฤดู คือ ฤดูใบไม้ผลิ ฤดูร้อน ฤดูใบไม้ร่วงและฤดูหนาว

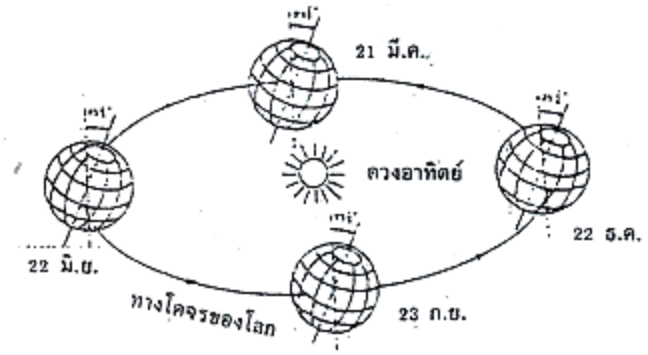

ภาพที่ 50 แสดงการโคจรของโลกรอบดวงอาทิตย์

ที่มา : สมยศ แม้นสงวน, โลกและดวงดาว [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 9 ตุลาคม 2550. เข้าถึงได้จาก http://ns1.wt.ac.th/~somyos/earth4011.html

2.เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

2.1.เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

ในการทดลองนี้ได้ใช้อุปกรณ์ในการเก็บข้อมูล ดังนี้

1. ลักซ์มิเตอร์ (Lux Meter) รุ่น Testo 545 โดยเครื่องมือวัดชนิดนี้ใช้วัดความส่องสว่างที่มีช่วงระหว่าง 5 - 100,000 ลักซ์ โดยใช้วัดความส่องสว่าง จากกล่องทดลองเพื่อใช้การทดลองเกี่ยวกับปริมาณแสงสว่างกับทิศทางของท่อนำแสง

ภาพที่ 51 เครื่องวัดความส่องสว่าง (Lux Meter) รุ่น Testo 545

2.ดาต้าล๊อกเกอร์ รุ่น LI-1400 ลักซ์ โดยใช้วัดความส่องสว่าง จากกล่องทดลองเพื่อใช้การทดลองเกี่ยวกับปริมาณแสงสว่างกับทิศทางของท่อนำแสง

ภาพที่ 52 เครื่องวัดความส่องสว่าง ดาต้าล๊อกเกอร์ รุ่น LI-1400

3.หัววัดแสง

ภาพที่ 53 หัววัดแสงสำหรับต่อกับเครื่องวัดความส่องสว่าง ดาต้าล๊อกเกอร์ รุ่น LI-1400

4.กล้องถ่ายรูป

ภาพที่ 54 กล้องถ่ายรูป SONY รุ่น Cyber shot P-8

5. เข็มทิศ

6. คอมพิวเตอร์

2.2.หุ่นจำลองระบบท่อนำแสง

กล่องทดลองที่ใช้ในการทดลองระบบท่อนำแสงมีลักษณะดังนี้ เป็นกล่องรูปสี่เหลี่ยมลูกบาศก์ ขนาด 0.60 เมตร เนื่องจากใช้มาตราส่วน 1 : 3 ซึ่งเทียบมาจากระยะห่างระหว่างพื้นที่ใช้งานถึงฝ้า คือ ระยะ 180 เซนติเมตร โดยเทียบความสูงห้องจากพื้นถึงฝ้า 2.60 เมตร จาก พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร ปี พ.ศ. 2543 อาคารประเภทพักอาศัย และพื้นที่ใช้งานสูงจากพื้น 80 เซนติเมตร

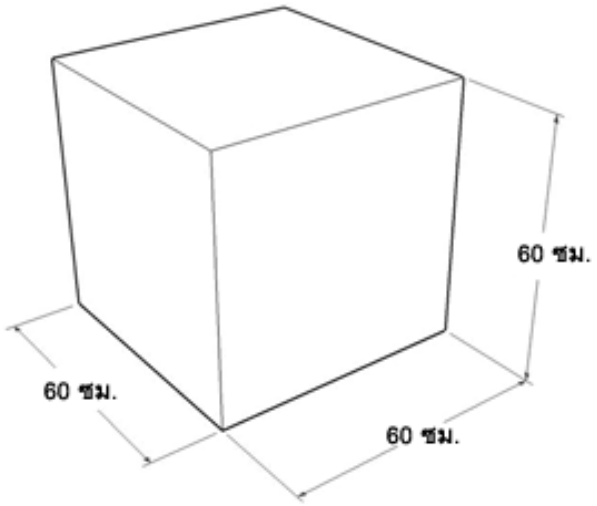

ภาพที่ 55 กล่องทดลอง

ผนังกล่อง 5 ด้านบุด้วยแผ่นยิปซั่มเพื่อป้องกันมิให้มีแสงลอดเข้ามาภายในกล่อง ส่วนด้านบนกล่องเปิดว่างไว้เพื่อนำท่อนำแสงมาติดตั้ง

ภายในกล่องทาด้วยสีเทาเพื่อลดการสะท้อนของแสงจากผนังกล่องทำให้ค่าที่วัดเป็นค่าปริมาณแสงที่ได้เป็นแสงที่เกิดจากการสะท้อนผ่านท่อนำแสงเข้าสู่กล่องมากที่สุด

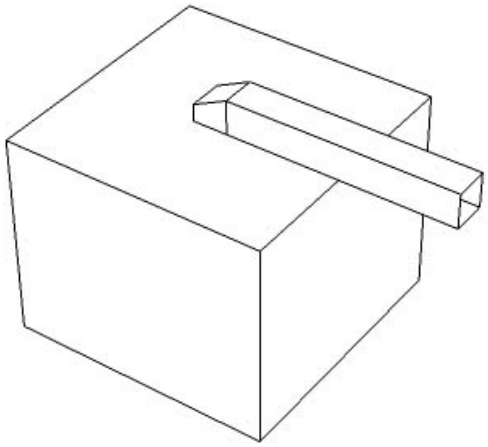

ภาพที่ 56 กล่องทดลองเมื่อประกอบกับท่อนำแสง

2.3.ระบบท่อนำแสง

วัสดุส่วนใหญ่ที่ใช้ในการทำท่อนำแสงใช้แผ่นอลูมิเนียมเรียบ เงา มีค่าสัมประสิทธิ์การสะท้อนแสงของวัสดุ 95 % และมีค่าการสะท้อนแสงกระจายต่ำประมาณ 5% (ข้อมูลจากโรงงาน) ทำให้การสะท้อนของแสงที่ตกกระทบ และสะท้อนกลับมีลักษณะเป็นเส้นตรง จึงสามารถกำหนดทิศทางการสะท้อนแสงได้ง่าย และแสงไม่เกิดการสูญเสียจากการสะท้อนสงในแต่ละครั้ง อีกทั้งการใช้แผ่นอลูมิเนียมสามารถม้วนเป็นท่อกลม และสามารถพับเป็นท่อสี่เหลี่ยมได้

ในส่วนของข้อต่อ และข้อพับต่างๆที่เชื่อมต่อระหว่างท่อนำแสงกับฝาครอบใช้สังกะสีเรียบ เงา เนื่องจาก อลูมิเนียมไม่สามารถเชื่อมต่อเป็นข้อพับต่างๆได้

อลูมิเนียม เป็นโลหะที่สำคัญ ได้รับการใช้งานมากที่สุด ในกลุ่มโลหะที่มีน้ำหนักเบา (Light Metals) ทั้งนี้เพราะ อลูมิเนียมมีคุณสมบัติ ที่ดีเด่นหลายประการ

1. ความหนาแน่นน้อย น้ำหนักเบา และมีกำลังวัสดุต่อน้ำหนักสูง จึงนิยมใช้ทำเครื่องใช้ไม้สอยตลอดจนชิ้นส่วนบางอย่าง ในเครื่องบิน จรวด ขีปนาวุธ และอุปกรณ์ในรถยนต์ เพื่อลดน้ำหนัก
2. มีความเหนียวมาก สามารถขึ้นรูปด้วยกรรมวิธีต่างๆ ได้ง่าย และรุนแรง โดยไม่เสี่ยงต่อการแตกหัก
3. เป็นโลหะที่ไม่มีพิษต่อร่างกาย และไม่มีค่าการนำความร้อนสูง ใช้ทำภาชนะหุงต้มอาหาร และห่อรองรับอาหาร
4. ผิวหน้าของ อลูมิเนียมบริสุทธิ์ มีดัชนีการสะท้อนแสงสูงมาก จึงใช้ทำแผ่นสะท้อน ในแฟลชถ่ายรูป , จานสะท้อนแสงในโคมไฟ และไฟหน้ารถยนต์

5. ทนทานต่อการเกิดเป็นสนิม และการผุกร่อน ในบรรยากาศที่ใช้งานโดยทั่วไปได้ดีมาก แต่ไม่ทนทาน ต่อการกัดกร่อนของกรดแก่ และด่างทั่วๆไป

6. ซื้อหาได้ง่าย ในท้องตลาด และราคาไม่แพงนัก

เป็นโลหะที่ยังมีการพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้ง

ภาพที่ 57 อลูมิเนียมที่ใช้ในการทำท่อนำแสงในการทดลอง

ข้อจำกัดในการผลิตท่อนำแสง

1.อลูมิเนียมไม่สามารถเชื่อมได้การขึ้นรูปจึงอาศัยการพับแผ่นอลูมิเนียมในการขึ้นรูปท่อนำแสง

2.ข้อต่อท่อนำแสงและฝาครอบกล่องทดลองใช้สังกะสีในการผลิตเนื่องจากเป็นชิ้นส่วนที่ต้องเชื่อมต่อ ซึ่งอลูมิเนียมไม่สามารถเชื่อมได้ ซึ่งการใช้สังกะสีในส่วนข้อต่อท่อนำแสงนี้อาจมีผลทำให้ประสิทธิภาพในการนำพงแสงลดลง

3.ส่วนโคมรวมแสงและโคมกระจายแสง เป็นส่วนที่ต้องอาศัยการขึ้นรูปจากผู้ผลิตรายใหญ่ซึ่งทำให้มูลค่าการผลิตต่อชิ้นสูงเมื่อทำการผลิตในจำนวนไม่มากในการทดลองครั้งนี้จึงตัดส่วนนี้ออกโดยทำการทดลองเฉพาะในส่วนของท่อนำแสง

บทที่ 4

การวิเคราะห์และผลการทดลองโดยใช้หุ่นจำลอง

1. แนวความคิดในการออกแบบช่องเปิด

โดยกำหนดเป็นกรอบของตัวแปร คือ ตัวแปรควบคุม ตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม ดังนี้

1.1 ตัวแปรควบคุม ได้แก่

1.1.1. ภูมิภาคที่ตั้งของการทดลองระบบท่อนำแสงเข้าสู่อาคารจากทางด้านข้างได้กำหนดให้ทำการทดลอง ณ จังหวัดกรุงเทพมหานคร บริเวณดาดฟ้าอาคารคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เนื่องจากเป็นพื้นที่เปิดโล่งไม่มีการบังเงาจากสภาพแวดล้อมลอบข้าง

1.1.2.ลักษณะการวางทิศทางของช่องเปิดของท่อนำแสง ได้ทำการกำหนดทิศเหนือเป็นทิศทางของการรับแสง เนื่องจากเป็นทิศที่เป็นแสงที่เกิดจากการสะท้อนจากทิศทางต่างๆทำให้แสงมีความสม่ำเสมอกว่าทิศทางอื่นๆ **ยกเว้นในการทดลองในหัวข้อทดสอบและวิเคราะห์ผลกระทบของทิศทางการหันท่อนำแสง ต่อประสิทธิภาพการนำพาแสง ซึ่งทิศทางการวางท่อนำแสงจะเป็นตัวแปรอิสระในการทดลองนี้**

1.1.3.ลักษณะของกล่องทดลอง เป็นกล่องสี่เหลี่ยมกว้าง 0.60 เมตร ยาว 0.60 เมตร และสูง 0.60 เมตร ผนังกล่องปิดด้วยยิปซั่มบอร์ดภายนอกทาสีขาว และภายในกล่องทาด้วยสีเทา และด้านบนกล่องทดลองปิดด้วย ฝาสังกะสีที่เชื่อมกับท่อนำแสงอลูมิเนียม

ภาพที่ 58 แสดงกล่องทดลองขณะประกอบเข้ากับท่อนำแสง

1.1.4. ช่วงเวลาที่ใช้ในการทดลองกำหนดให้ทำการทดลองในช่วงเวลา 10.00 น. ถึงช่วงเวลา 16.00 น.

1.1.5.จุดที่ทำการวัดแสงทำการวัดแสง ณ ก้นกล่องทดลอง ยกเว้นการทดลองในเรื่องทดสอบและวิเคราะห์ผลกระทบของทิศทางการหันท่อนำแสง ต่อประสิทธิภาพการนำพาแสงที่ทำการวัดแสง ณ ปลายท่อนำแสงในกล่องทดลอง เนื่องจากข้อจำกัดทางด้านเครื่องมือในการทดลอง

1.1.6.วัสดุที่ใช้ทำท่อนำแสงใช้อลูมิเนียม

1.1.7.จำนวนวันที่ทำการเก็บข้อมูลโดยจะทำการเก็บข้อมูลหัวข้อละ 3 วัน

1.2 **ตัวแปรอิสระ** ได้แก่

1.2.1 **ทิศทางของแสงที่เข้าสู่ท่อนำแสง** จะมีการปรับเปลี่ยนทิศทางของแสงเข้าสู่ท่อนำแสงโดยจะมีการกำหนดทิศทางต่างๆ ดังนี้

ตำแหน่งที่ 1 คือ ทิศตะวันออก

ตำแหน่งที่ 2 คือ ทิศเหนือ

ตำแหน่งที่ 3 คือ ทิศใต้

ตำแหน่งที่ 4 คือ ทิศตะวันตก

โดยในการทดลองจะใช้ท่อทดลองแบบท่อกลม ข้อต่อโค้ง ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 5 นิ้ว ยาว 1.20 เมตร

ภาพที่ 59 แสดงทัศนียภาพทางทิศเหนือของดาดฟ้าชั้น 6 ตึกคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

ภาพที่ 60 แสดงทัศนียภาพทางทิศใต้ของดาดฟ้าชั้น 6 ตึกคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

ภาพที่ 61 แสดงทัศนียภาพทางทิศตะวันออกของดาดฟ้าชั้น 6 ตึกคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

ภาพที่ 62 แสดงทัศนียภาพทางทิศตะวันตกของดาดฟ้าชั้น 6 ตึกคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

1.2.2 **รูปแบบของท่อนำแสง** จะมีการกำหนดรูปแบบท่อนำแสงทั้งหมด 3 รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ 1 คือ ท่อกลม รัศมี 5 นิ้ว ข้อต่อโค้ง ยาว 1.20 เมตร

รูปแบบที่ 2 คือ ท่อสี่เหลี่ยมจตุรัส ขนาด 5 นิ้ว x 5 นิ้ว ข้อต่อโค้ง ยาว 1.20 เมตร

รูปแบบที่ 3 คือ ท่อสี่เหลี่ยมจตุรัส ขนาด 5 นิ้ว x 5 นิ้ว ข้อต่อแบบตัด ยาว 1.20 เมตร

โดยในการทดลองจะทำการหันทิศทางการรับแสงไปทางทิศเหนือ

ภาพที่ 63 แสดงท่อนำแสงแบบท่อสี่เหลี่ยมจตุรัสข้อต่อโค้ง ยาว 1.20 เมตร

ภาพที่ 64 แสดงท่อนำแสงแบบท่อสี่เหลี่ยมจตุรัส ข้อต่อแบบตัด ยาว 1.20 เมตร

ภาพที่ 65 แสดงท่อนำแสงแบบท่อกลม ข้อต่อโค้ง ยาว 1.20 เมตร

1.2.3. **ความยาวของท่อนำแสง** มีการกำหนดความยาวของท่อนำแสงทั้งหมด 3 รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ 1 คือ ท่อกลมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 5 นิ้ว ยาว 1.20 เมตร

รูปแบบที่ 2 คือ ท่อกลมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 5 นิ้ว ยาว 0.90 เมตร

รูปแบบที่ 3 คือ ท่อกลมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 5 นิ้ว ยาว 0.60 เมตร

โดยในการทดลองจะทำการหันทิศทางการรับแสงไปทางทิศเหนือ

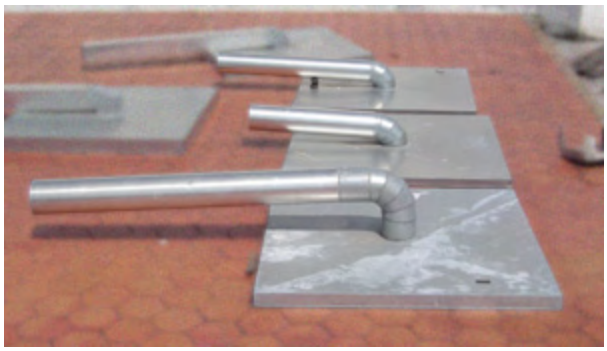

ภาพที่ 66 แสดงท่อนำแสงแบบท่อกลมที่ใช้ในการทดลองเรื่องความยาวท่อนำแสง

1.2.4. **ขนาดท่อนำแสง** มีการกำหนดขนาดของท่อนำแสงกลมยาว 0.90 เมตร ข้อต่อโค้ง ทั้งหมด 3 ขนาด ดังนี้

ขนาดที่ 1 คือ เส้นผ่าศูนย์กลาง 5 นิ้ว

ขนาดที่ 2 คือ เส้นผ้าศูนย์กลาง 10 นิ้ว

ขนาดที่ 3 คือ เส้นผ่าศูนย์กลาง 15 นิ้ว

โดยในการทดลองจะทำการหันทิศทางการรับแสงไปทางทิศเหนือ

ภาพที่ 67 แสดงท่อนำแสงแบบท่อกลมที่ใช้ในการทดลองเรื่องขนาดท่อนำแสง

1.2.5. **จุดที่ทำการวัดปริมาณแสงสว่างภายในท่อนำแสง** มีการกำหนดจุดในการวัดแสงจกาแสงที่ผ่านท่อนำแสงจากทางด้านข้างผ่านท่อกลมข้อต่อโค้ง เส้นผ่าศูนย์กลาง 10 นิ้ว ยาว 0.90 เมตร จำนวน 3 จุด ดังนี้

จุดที่ 1 คือ วัดที่ตำแหน่งพื้นกล่องทดลอง

จุดที่ 2 คือ วัดที่ตำแหน่งสูงจากพื้นกล่องทดลอง 0.15 เมตร

จุดที่ 3 คือ วัดที่ตำแหน่งสูงจากพื้นกล่องทดลอง 0.30 เมตร

โดยในการทดลองจะทำการหันทิศทางการรับแสงไปทางทิศเหนือ

1.3 ตัวแปรตาม

ตัวแปรตามในการทดลอง ได้แก่ ระดับแสงสว่างที่ผ่านท่อนำแสงเข้าสู่กล่องทดลอง และค่าต่างๆที่ทำการเก็บข้อมูล ซึ่งประกอบด้วย

1.3.1.ปริมาณแสงเฉลี่ยมากที่สุด มีหน่วยเป็นลักซ์

1.3.2.ปริมาณแสงเฉลี่ยน้อยที่สุด มีหน่วยเป็นลักซ์

1.3.3.ปริมาณแสงมากที่สุดในช่วงวัน มีหน่วยเป็นลักซ์

1.3.4.ปริมาณแสงน้อยที่สุดในช่วงวัน มีหน่วยเป็นลักซ์

1.3.5.ความสม่ำเสมอของแสงค่า โดยใช้ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นค่าวัดการกระจายที่สำคัญทางสถิติ เพราะเป็นค่าที่ใช้บอกถึงการกระจายของข้อมูล ซึ่งจากการทดลองเทียบได้กับการกระจายตัวของค่าแสงหรือความสม่ำเสมอของแสง

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^{n}(x_i - \bar{x})^2}{n-1}}$$

เมื่อ S.D. = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X_i = ข้อมูลที่ i หรือค่าของปริมาณแสงที่วัดได้จากการทดลอง

$\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ยของชุดข้อมูล หรือค่าเฉลี่ยของแสงจากการทดลอง

n = จำนวนข้อมูล

4.2. การทดลองและผลการทดลอง

4.2.1. ทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ

ก่อนทำการทดลอง ต้องทำการทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือที่นำมาวัดแสง ให้มีค่าเท่ากันหรือใกล้เคียงกันให้มากที่สุดเสียก่อน โดยในการทดลองนี้เลือกใช้ ดาต้าล๊อกเกอร์ รุ่น LI-1400 ซึ่งต้องใช้หัววัดแสงจำนวน 3 ตัว ทำการทดสอบโดยการวัดค่าแสงเปรียบเทียบกัน ในเวลาและสถานที่เดียวกัน เพื่อให้สามารถนำค่าแสงที่วัดได้มาเปรียบเทียบ และวิเคราะห์ผลการทดลองและสามารถนำไปใช้ได้ ซึ่งจะทำให้ข้อมูลที่ได้มีความน่าเชื่อถือ

ภาพที่ 68 แสดงหัววัดแสงที่ใช้ในการทดสอบ

ผลการทดลอง

ตารางที่ 5 แสดงปริมาณแสง (ลักซ์) จากการทดสอบหัววัดแสงทำการทดลองวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2548

เดือน/วัน/ค.ศ. เวลา	หัวทดลอง				
	1	2	3	4	5
1/9/2005 14:15	0.0008	0.0007	0.0007	0.0011	0.0009
1/9/2005 14:20	0.0008	0.0008	0.0007	0.0012	0.0009
1/9/2005 14:25	0.0008	0.0008	0.0007	0.0011	0.0010
1/9/2005 14:30	0.0009	0.0008	0.0008	0.0012	0.0010
1/9/2005 14:35	0.0009	0.0008	0.0008	0.0012	0.0010
1/9/2005 14:40	0.0009	0.0008	0.0008	0.0012	0.0010
1/9/2005 14:45	0.0008	0.0007	0.0007	0.0012	0.0010
เฉลี่ย	0.0008	0.0008	0.0007	0.0012	0.0010

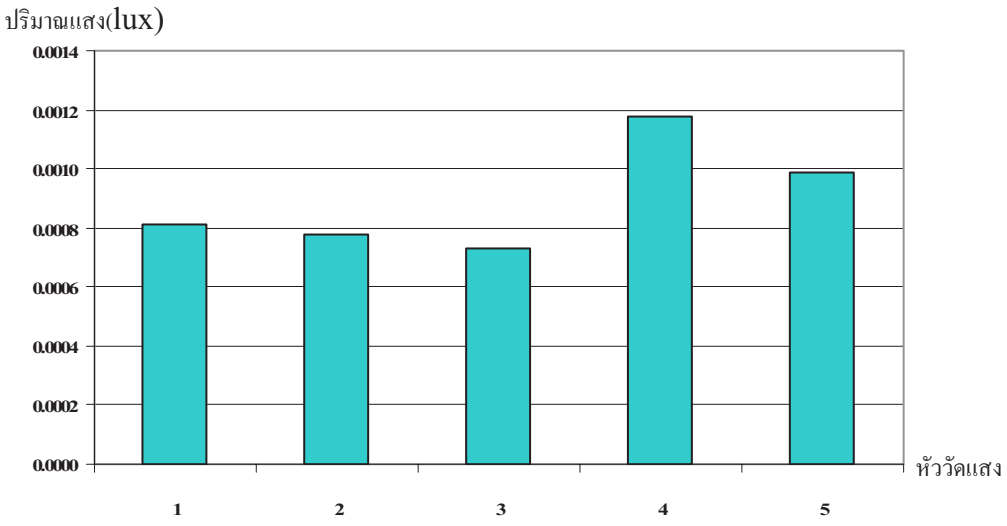

แผนภูมิที่ 7 แสดงปริมาณแสง (ลักซ์) จากการทดสอบหัววัดแสงทำการทดลองวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2548

จากการทดลองพบว่าค่าที่วัดได้ในแต่ละหัวมีความเข้มแสงไม่เท่ากันโดยเฉลี่ย ดังนี้

หัวที่ 1 ความเข้มแสงเฉลี่ย	0.0008	กิโลลักซ์
หัวที่ 2 ความเข้มแสงเฉลี่ย	0.0008	กิโลลักซ์
หัวที่ 3 ความเข้มแสงเฉลี่ย	0.0007	กิโลลักซ์
หัวที่ 4 ความเข้มแสงเฉลี่ย	0.0012	กิโลลักซ์
หัวที่ 5 ความเข้มแสงเฉลี่ย	0.0010	กิโลลักซ์

ซึ่งจากค่าดังกล่าวจะพบว่า หัวที่ 1,2 และ 3 มีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกัน จึงนำหัววัดแสงที่ 1,2 และ 3 มาใช้ในการวัดแสงในการทดลองวัดค่าความสว่างภายในกล่องทดลองในหัวข้อต่างๆต่อไป

4.2.2. ทดสอบและวิเคราะห์ผลกระทบของทิศทางการหันท่อนำแสง ต่อประสิทธิภาพการนำพาแสง

ทำการวิเคราะห์เพื่อหาทิศทางของท่อนำแสง ที่มีความเหมาะสมต่อการทดลอง และการนำไปใช้สำหรับงานจริง เปรียบเทียบการรับแสงของท่อนำแสงในทิศทางต่างๆกัน โดย**ใช้ท่อนำแสงทรงกระบอกขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 5 นิ้ว ท่อยาว 120 เซนติเมตร (4 ฟุต) และทำการวัดแสงโดยใช้ลักซ์มิเตอร์ รุ่น Testo 545 โดยทำการวัดแสงในทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศตะวันออก และทิศตะวันตก** โดยทำการเก็บค่าปริมาณแสงทุก 30 นาที วัดแสงที่บริเวณช่องแสงในกล่องทดลองเนื่องจากข้อจำกัดด้านความยาวของสายเครื่องมือลักซ์มิเตอร์ รุ่น Testo 545

ภาพที่ 69 แสดงท่อนำแสงแบบท่อกลมที่ใช้ในการทดลองเรื่องทิศทางของการหันท่อนำแสง

ผลการทดลอง

การทดลองในวันที่ 1

ตารางที่ 6 แสดงปริมาณแสง (ลักซ์) จากการหันท่อนำแสงเพื่อรับแสงในทิศทางต่างๆทำการทดลองวันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2548

วัน/เดือน/พ.ศ.	เวลา	ทิศ (lux)			
		เหนือ	ใต้	ตะวันออก	ตะวันตก
17/08/2548	10:00	58	43	60	73
	10:30	58	39	57	62
	11:00	55	39	48	54
	11:30	56	34	41	48
	12:00	54	33	37	41
	12:30	53	33	36	37
	13:00	71	31	58	37
	13:30	75	34	77	45
	14:00	50	37	97	54
	14:30	50	35	105	54
	15:00	61	52	150	100
	15:30	54	41	150	102
	16:00	50	42	168	105
	เฉลี่ย	57.3077	37.9231	83.3846	62.4615
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		8.24	5.74	46.6	24.8

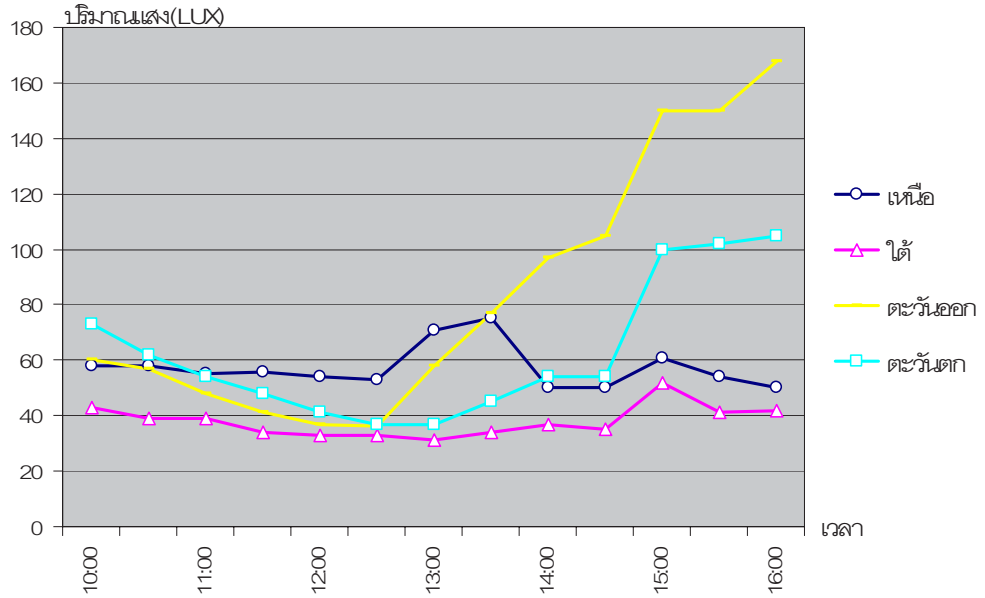

กราฟที่ 8 แสดงปริมาณแสง (ลักซ์) จากการหันท่อนำแสงเพื่อรับแสงในทิศทางต่างๆทำการทดลองวันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2548

ปริมาณแสงเฉลี่ย

ทิศเหนือ	57.31	ลักซ์
ทิศใต้	37.92	ลักซ์
ทิศตะวันออก	83.38	ลักซ์
ทิศตะวันตก	62.46	ลักซ์

ปริมาณแสงเฉลี่ยมากที่สุด คือ ทิศตะวันออก ปริมาณแสง 83.38 ลักซ์

ปริมาณแสงเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ทิศใต้ ปริมาณแสง 37.92 ลักซ์

ปริมาณแสงมากที่สุดในช่วงวัน คือ ทิศตะวันออก ในช่วงเวลา 16:00 น.ปริมาณแสง 168 ลักซ์

ปริมาณแสงน้อยที่สุดในช่วงวัน คือ ทิศใต้ ในช่วงเวลา 13:00 น. ปริมาณแสง 31 ลักซ์

ทิศที่มีความสม่ำเสมอของแสงมากที่สุด คือ ทิศใต้ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5.74

ทิศที่มีแสงสม่ำเสมอน้อยที่สุดที่สุด คือ ทิศตะวันออก ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 46.6

การทดลองในวันที่ 2

ตารางที่ 7 แสดงปริมาณแสง (ลักซ์) จากการหันท่อนำแสงเพื่อรับแสงในทิศทางต่างๆทำการทดลองวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2548

วัน/เดือน/พ.ศ.	เวลา	ทิศ (lux)			
		เหนือ	ใต้	ตะวันออก	ตะวันตก
19/08/2548	10:00	50	41	60	54
	10:30	25	32	26	21
	11:00	46	35	45	41
	11:30	50	38	53	46
	12:00	28	32	27	27
	12:30	42	31	45	42
	13:00	50	36	51	44
	13:30	45	38	47	43
	14:00	30	40	61	54
	14:30	42	37	55	51
	15:00	35	35	44	39
	15:30	30	26	25	30
	16:00	30	33	24	37
	เฉลี่ย	38.6923	34.9231	43.3077	40.6923
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		3.46	4.11	13.23	10.05

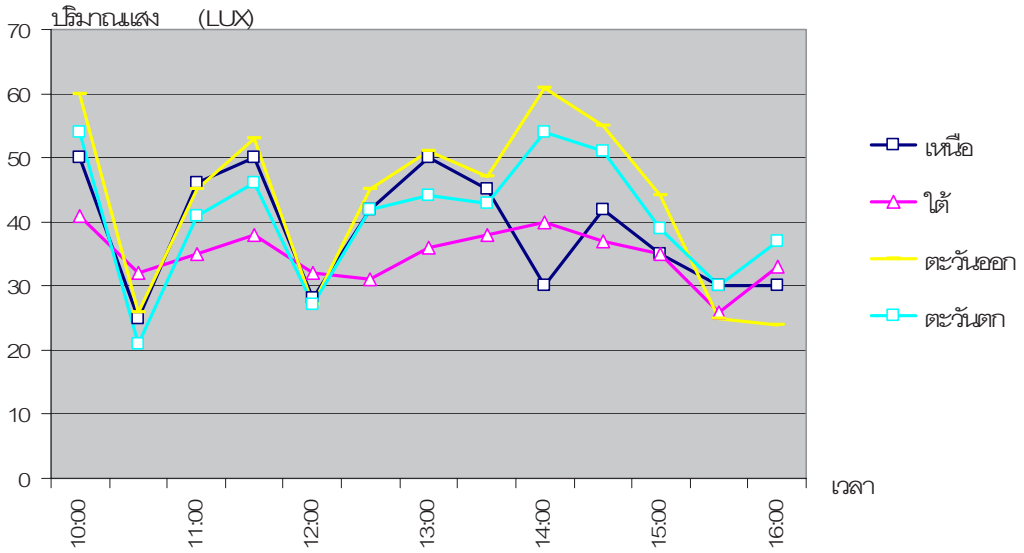

กราฟที่ 9 แสดงปริมาณแสง (ลักซ์) จากการหันท่อนำแสงเพื่อรับแสงในทิศทางต่างๆทำการทดลองวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2548

ปริมาณแสงเฉลี่ย

ทิศเหนือ	38.69	ลักซ์
ทิศใต้	34.92	ลักซ์
ทิศตะวันออก	43.31	ลักซ์
ทิศตะวันตก	40.69	ลักซ์

ปริมาณแสงเฉลี่ยมากที่สุด คือ ทิศตะวันออก ปริมาณแสง 43.31 ลักซ์

ปริมาณแสงเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ทิศใต้ ปริมาณแสง 34.92 ลักซ์

ปริมาณแสงมากที่สุดในช่วงวัน คือ ทิศตะวันออก ในช่วงเวลา 10:00 น.ปริมาณแสง 60 ลักซ์

ปริมาณแสงน้อยที่สุดในช่วงวัน คือ ทิศตะวันตก ในช่วงเวลา 10:30น. ปริมาณแสง 21 ลักซ์

ทิศที่มีความสม่ำเสมอของแสงมากที่สุด คือ ทิศเหนือ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.46

ทิศที่มีแสงสม่ำเสมอน้อยที่สุด คือ ทิศตะวันออก ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 13.23

การทดลองในวันที่ 3

ตารางที่ 8 แสดงปริมาณแสง (ลักซ์) จากการหันท่อนำแสงเพื่อรับแสงในทิศทางต่างๆทำการทดลองวันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2548

วัน/เดือน/พ.ศ.	เวลา	ทิศ (lux)			
		เหนือ	ใต้	ตะวันออก	ตะวันตก
22/08/2548	10:00	46	29	55	53
	10:30	41	37	46	52
	11:00	50	39	52	47
	11:30	50	33	47	43
	12:00	55	41	47	43
	12:30	50	43	44	43
	13:00	46	44	45	44
	13:30	42	39	40	40
	14:00	43	36	41	38
	14:30	46	33	92	58
	15:00	44	32	107	77
	15:30	38	29	114	97
	16:00	32	27	102	109
	เฉลี่ย	44.8462	35.5385	64.0000	57.2308
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		5.94	5.53	28.24	22.83

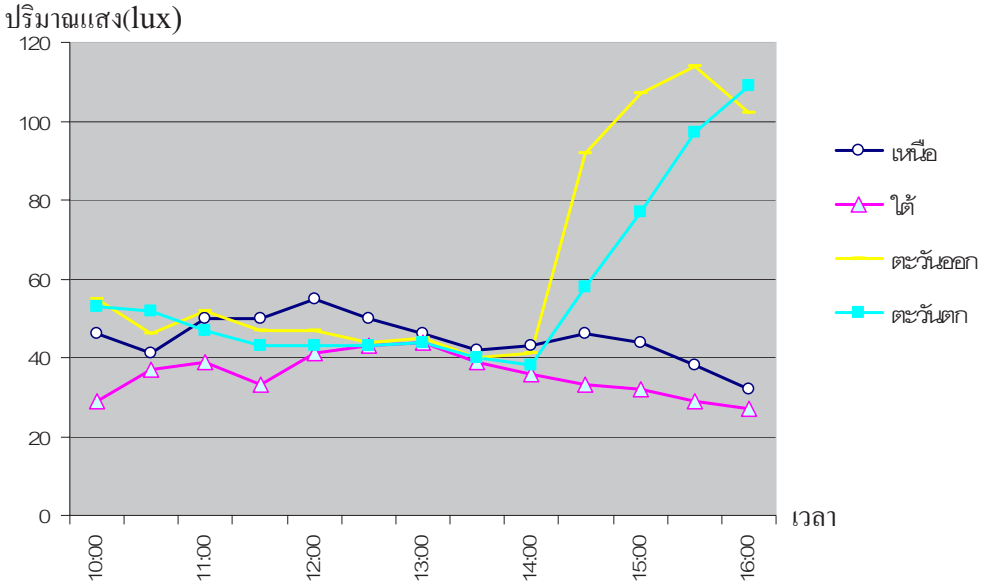

กราฟที่ 10 แสดงปริมาณแสง (ลักซ์) จากการหันท่อนำแสงเพื่อรับแสงในทิศทางต่างๆทำการทดลองวันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2548

ปริมาณแสงเฉลี่ย

ทิศเหนือ	44.84	ลักซ์
ทิศใต้	35.54	ลักซ์
ทิศตะวันออก	64.00	ลักซ์
ทิศตะวันตก	57.23	ลักซ์

ปริมาณแสงเฉลี่ยมากที่สุด คือ ทิศตะวันออก ปริมาณแสง 64.00 ลักซ์

ปริมาณแสงเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ทิศใต้ ปริมาณแสง 35.54 ลักซ์

ปริมาณแสงมากที่สุดในช่วงวัน คือ ทิศตะวันออก ในช่วงเวลา 15:30 น.ปริมาณแสง 114 ลักซ์

ปริมาณแสงน้อยที่สุดในช่วงวัน คือ ทิศใต้ ในช่วงเวลา 16:00 น. ปริมาณแสง 27 ลักซ์

ทิศที่มีความสม่ำเสมอของแสงมากที่สุด คือ ทิศใต้ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5.53

ทิศที่มีแสงสม่ำเสมอน้อยที่สุดคือ ทิศตะวันออก ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 28.24

4.2.3. ทดสอบและวิเคราะห์ผลกระทบของรูปแบบหน้าตัดท่อนำแสงต่อประสิทธิภาพการนำพาแสง

ทำการทดสอบ และวิเคราะห์เพื่อหารูปแบบ และรูปทรงของท่อนำแสงที่มีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้งาน และมีประสิทธิภาพในการนำพาแสงสูง เพื่อให้สามารถนำพาแสงไปได้ไกลที่สุด มีการสูญเสียน้อยที่สุด ทดสอบภายใต้สภาวะท้องฟ้าจริง

อุปกรณ์ที่ใช้ในการทดสอบ คือ ท่อนำแสงทำด้วยอลูมิเนียมแผ่นเรียบ เงา มีสัมประสิทธิ์การสะท้อนแสง 95% จำนวน 3 รูปแบบ ทำการทดสอบโดยใช้วัน เวลา อุปกรณ์ เครื่องมือวัดแสง (ดาต้าล๊อกเกอร์รุ่น LI-1400) และสถานที่เดียวกัน

การเปรียบเทียบรูปแบบ รูปทรงของท่อนำแสง มีรายละเอียดดังนี้

รูปแบบที่ 1 แบบรูปทรงกระบอกพื้นที่หน้าตัดวงกลม ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 5 นิ้ว ที่มีหน้าตัดที่ปลายท่อด้านแสงเข้า และพื้นที่หน้าตัดที่ปลายท่อด้านแสงออกเท่ากัน ต่อกับกล่องทดลองด้วยท่อกลมโค้ง ท่อยาว 120 เซนติเมตร

ภาพที่ 70 แสดงท่อนำแสงแบบท่อกลมทรงกระบอก

รูปแบบที่ 2 แบบรูปทรงกระบอกพื้นที่หน้าตัดสี่เหลี่ยมจตุรัส ขนาด 5 นิ้ว x 5 นิ้ว ที่มีหน้าตัดที่ปลายท่อด้านแสงเข้า และพื้นที่หน้าตัดที่ปลายท่อด้านแสงออกเท่ากัน ต่อกับกล่องทดลองด้วยท่อโค้ง ท่อยาว 120 เซนติเมตร

ภาพที่ 71 แสดงท่อนำแสงแบบรูปทรงกระบอกพื้นที่หน้าตัดสี่เหลี่ยมจตุรัสต่อกับกล่องลองด้วยท่อโค้ง

รูปแบบที่ 3 แบบรูปทรงกระบอกพื้นที่หน้าตัดสี่เหลี่ยมจตุรัส ขนาด 5 นิ้ว x 5 นิ้ว ที่มีหน้าตัดที่ปลายท่อด้านแสงเข้า และพื้นที่หน้าตัดที่ปลายท่อด้านแสงออกเท่ากัน ต่อกับกล่องทดลองด้วยท่อปลายตัด ท่อยาว 120 เซนติเมตร

ภาพที่ 72 แสดงท่อนำแสงแบบรูปทรงกระบอกพื้นที่หน้าตัดสี่เหลี่ยมจตุรัสต่อกับกล่องทดลองด้วยท่อปลายตัด

โดยทำการทดลองภายใต้สภาพท้องฟ้าจริง ทำการทดลองโดยหันท่อนำแสงไปในทิศเหนือ โดยทำการเก็บข้อมูลทุก 15 นาที เป็นเวลา 3 วัน

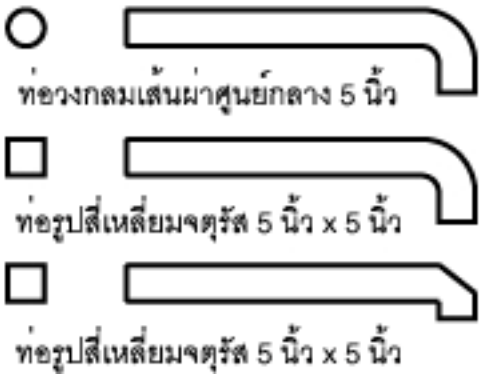

ภาพที่ 73 แสดงการเปรียบเทียบท่อในรูปแบบต่างๆ

ผลการทดลอง

การทดลองในวันที่ 1

ตารางที่ 9 แสดงปริมาณแสง (กิโลลักซ์) จากท่อนำแสงในรูปแบบต่างๆ ทำการทดลอง วันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2548

วัน/เดือน/พ.ศ.	เวลา	รูปแบบท่อ(k.lux)			แสงภายนอก
		ท่อกลม	ท่อสี่เหลี่ยมปลายโค้ง	ท่อสี่เหลี่ยมปลายตัด	
15/09/2548	10:00	0.0021	0.0018	0.0013	80.8840
	10:15	0.0021	0.0017	0.0012	76.7740
	10:30	0.0024	0.0020	0.0014	96.2860
	10:45	0.0024	0.0021	0.0014	109.4000
	11:00	0.0023	0.0019	0.0014	113.6100
	11:15	0.0024	0.0021	0.0015	100.4000
	11:30	0.0022	0.0019	0.0014	66.1590
	11:45	0.0021	0.0018	0.0013	42.4640
	12:00	0.0025	0.0022	0.0015	82.2890
	12:15	0.0021	0.0019	0.0014	45.2600

ตารางที่ 9 (ต่อ)

วัน/เดือน/พ.ศ.	เวลา	รูปแบบท่อ(k.lux)			แสงภายนอก
		ท่อกลม	ท่อสี่เหลี่ยมปลายโค้ง	ท่อสี่เหลี่ยมปลายตัด	
15/09/2548	12:30	0.0027	0.0025	0.0017	61.6060
	12:45	0.0021	0.0019	0.0014	43.6660
	13:00	0.0017	0.0014	0.0011	46.4990
	13:15	0.0012	0.0011	0.0008	26.0630
	13:30	0.0016	0.0014	0.0010	32.9990
	13:45	0.0018	0.0015	0.0011	33.7350
	14:00	0.0016	0.0015	0.0011	35.5590
	14:15	0.0024	0.0021	0.0015	70.2440
	14:30	0.0018	0.0016	0.0012	51.6010
	14:45	0.0018	0.0016	0.0011	47.5630
	15:00	0.0021	0.0019	0.0014	90.4320
	15:15	0.0021	0.0019	0.0014	87.8830
	15:30	0.0019	0.0017	0.0012	58.6410
	15:45	0.0017	0.0015	0.0011	54.4520
	16:00	0.0014	0.0012	0.0009	46.9020
เฉลี่ย		0.0020	0.0018	0.0013	64.0548
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		0.00037	0.00034	0.00021	

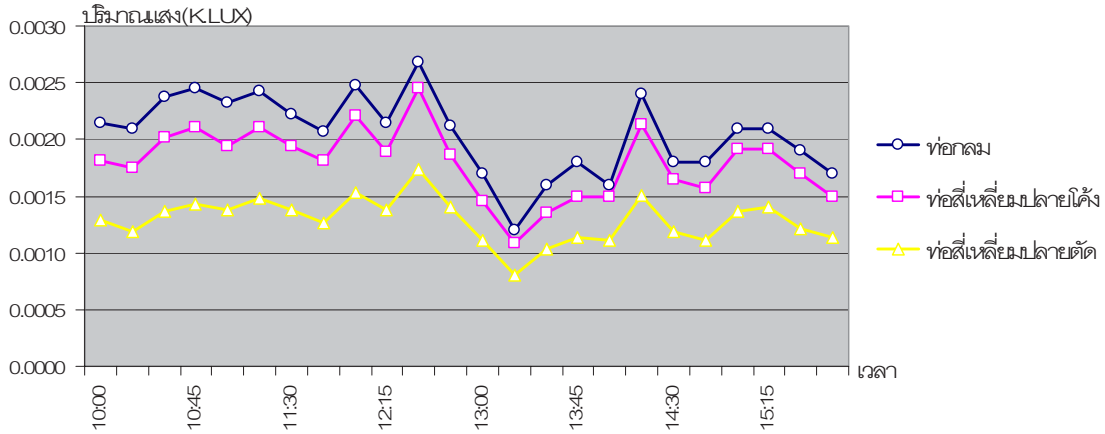

กราฟที่ 11 แสดงปริมาณแสง (กิโลลักซ์) จากท่อนำแสงในรูปแบบต่างๆทำการทดลองวันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2548

ปริมาณแสงเฉลี่ย

ท่อกลม	0.0020	กิโลลักซ์
ท่อสี่เหลี่ยมข้อต่อโค้ง	0.0018	กิโลลักซ์
ท่อสี่เหลี่ยมข้อต่อแบบตัด	0.0013	กิโลลักซ์
แสงภายนอก	64.054	กิโลลักซ์

ปริมาณแสงเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่อกลม ปริมาณแสง 0.0020 กิโลลักซ์

ปริมาณแสงเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่อสี่เหลี่ยมข้อต่อแบบตัด ปริมาณแสง 0.0013 กิโลลักซ์

ปริมาณแสงมากที่สุดในช่วงวัน คือ ท่อกลม ในช่วงเวลา 12:30 น.ปริมาณแสง 0.0027 กิโลลักซ์

ปริมาณแสงน้อยที่สุดในช่วงวัน คือ ท่อสี่เหลี่ยมข้อต่อแบบตัดในช่วงเวลา 13:30 น. ปริมาณแสง 00.0008 กิโลลักซ์

ท่อที่มีความสม่ำเสมอของแสงมากที่สุด คือ ท่อสี่เหลี่ยมข้อต่อแบบตัด ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.00021

ท่อที่มีแสงสม่ำเสมอน้อยที่สุด คือ ท่อกลม ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.00037

การทดลองในวันที่ 2

ตารางที่ 10 แสดงปริมาณแสง (กิโลลักซ์) จากท่อนำแสงในรูปแบบต่างๆทำการทดลองวันที่ 16 กันยายน พ.ศ. 2548

วัน/เดือน/พ.ศ.	เวลา	รูปแบบท่อ(K.LUX)			แสงภายนอก
		ท่อกลม	ท่อสี่เหลี่ยมปลายโค้ง	ท่อสี่เหลี่ยมปลายตัด	
16/09/2548	10:00	0.0018	0.0016	0.0011	101.2800
	10:15	0.0021	0.0018	0.0013	112.1800
	10:30	0.0018	0.0015	0.0011	42.2690
	10:45	0.0020	0.0018	0.0012	108.4400
	11:00	0.0020	0.0018	0.0012	110.5200
	11:15	0.0019	0.0016	0.0011	42.1750
	11:30	0.0019	0.0016	0.0012	47.2740
	11:45	0.0020	0.0018	0.0012	44.3520
	12:00	0.0025	0.0023	0.0016	133.5400
	12:15	0.0026	0.0024	0.0016	127.3200
	12:30	0.0024	0.0022	0.0015	126.0000

ตารางที่ 10 (ต่อ)

วัน/เดือน/พ.ศ.	เวลา	รูปแบบท่อ(K.LUX)			แสงภายนอก
		ท่อกลม	ท่อสี่เหลี่ยมปลายโค้ง	ท่อสี่เหลี่ยมปลายตัด	
16/09/2548	12:45	0.0020	0.0017	0.0012	43.2420
	13:00	0.0033	0.0030	0.0020	127.9200
	13:15	0.0034	0.0032	0.0020	127.5300
	13:30	0.0033	0.0031	0.0019	120.6600
	13:45	0.0017	0.0014	0.0010	35.3980
	14:00	0.0017	0.0014	0.0009	36.6990
	14:15	0.0022	0.0019	0.0013	103.8600
	14:30	0.0020	0.0018	0.0012	89.4960
	14:45	0.0018	0.0015	0.0011	70.2180
	15:00	0.0022	0.0020	0.0014	93.6060
	15:15	0.0023	0.0021	0.0014	87.8830
	15:30	0.0023	0.0021	0.0014	71.6750
	15:45	0.0019	0.0017	0.0012	45.9000
	16:00	0.0020	0.0017	0.0012	35.3790
เฉลี่ย		0.0022	0.0020	0.0013	83.3926
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		0.00048	0.00051	0.00029	

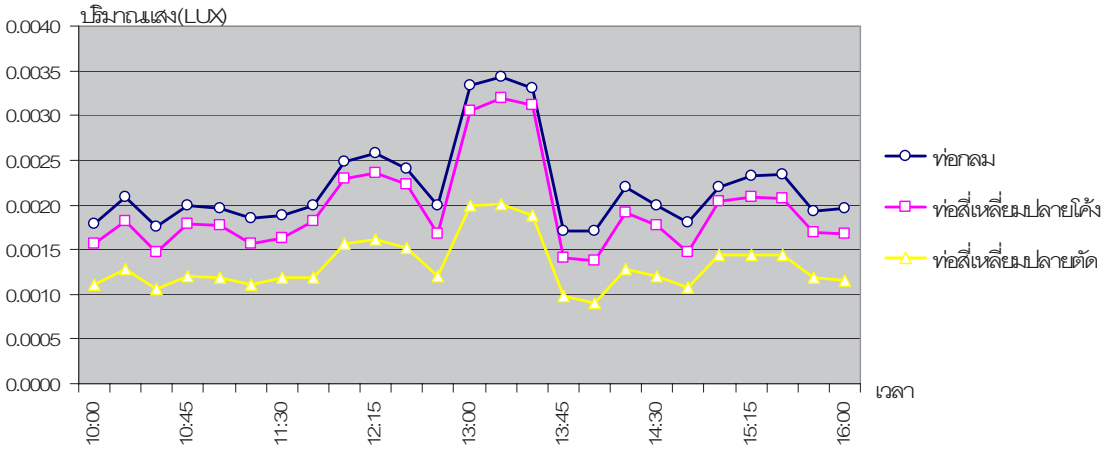

กราฟที่ 12 แสดงปริมาณแสง (กิโลลักซ์) จากท่อนำแสงในรูปแบบต่างๆทำการทดลองวันที่ 16 กันยายน พ.ศ. 2548

ปริมาณแสงเฉลี่ย

ท่อกลม	0.0022	กิโลลักซ์
ท่อสี่เหลี่ยมข้อต่อโค้ง	0.0020	กิโลลักซ์
ท่อสี่เหลี่ยมข้อต่อแบบตัด	0.0013	กิโลลักซ์
แสงภายนอก	83.393	กิโลลักซ์

ปริมาณแสงเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่อกลม ปริมาณแสง 0.0022 กิโลลักซ์

ปริมาณแสงเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่อสี่เหลี่ยมข้อต่อแบบตัด ปริมาณแสง 0.0013 กิโลลักซ์

ปริมาณแสงมากที่สุดในช่วงวัน คือ ท่อกลม ในช่วงเวลา 13:15 น. ปริมาณแสง 0.0034 กิโลลักซ์

ปริมาณแสงน้อยที่สุดในช่วงวัน คือ ท่อสี่เหลี่ยมข้อต่อแบบตัดในช่วงเวลา 13:30 น. ปริมาณแสง 00.0010 กิโลลักซ์

ท่อที่มีความสม่ำเสมอของแสงมากที่สุด คือ ท่อสี่เหลี่ยมข้อต่อแบบตัด ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.00029

ท่อที่มีแสงสม่ำเสมอน้อยที่สุด คือ ท่อสี่เหลี่ยมข้อต่อแบบโค้ง ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.00051

การทดลองในวันที่ 3

ตารางที่ 11 แสดงปริมาณแสง (กิโลลักซ์) จากท่อนำแสงในรูปแบบต่างๆทำการทดลองวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2548

วัน/เดือน/พ.ศ.	เวลา	รูปแบบท่อ(K.LUX)			แสงภายนอก
		ท่อกลม	ท่อสี่เหลี่ยมปลายโค้ง	ท่อสี่เหลี่ยมปลายตัด	
19/09/2548	10:00	0.0023	0.0022	0.0015	12.7090
	10:15	0.0018	0.0016	0.0012	33.8450
	10:30	0.0016	0.0014	0.0010	27.9700
	10:45	0.0017	0.0016	0.0012	42.4640
	11:00	0.0016	0.0015	0.0010	34.3130
	11:15	0.0017	0.0015	0.0010	37.0190
	11:30	0.0017	0.0016	0.0011	43.6500
	11:45	0.0026	0.0025	0.0018	77.7630
	12:00	0.0025	0.0024	0.0017	64.7280
	12:15	0.0029	0.0028	0.0020	106.9300
	12:30	0.0026	0.0025	0.0018	82.2110

ตารางที่ 11 (ต่อ)

วัน/เดือน/พ.ศ.	เวลา	รูปแบบท่อ(K.LUX)			แสงภายนอก
		ท่อกลม	ท่อสี่เหลี่ยมปลายโค้ง	ท่อสี่เหลี่ยมปลายตัด	
19/09/2548	12:45	0.0023	0.0021	0.0014	51.4940
	13:00	0.0025	0.0023	0.0017	55.9350
	13:15	0.0022	0.0020	0.0014	35.9750
	13:30	0.0028	0.0028	0.0020	98.8100
	13:45	0.0026	0.0024	0.0018	107.5500
	14:00	0.0021	0.0019	0.0013	34.6820
	14:15	0.0017	0.0015	0.0011	28.3970
	14:30	0.0017	0.0014	0.0010	18.2090
	14:45	0.0018	0.0016	0.0011	35.1400
	15:00	0.0018	0.0016	0.0011	37.0160
	15:15	0.0022	0.0021	0.0015	76.4620
	15:30	0.0018	0.0017	0.0012	38.9050
	15:45	0.0019	0.0017	0.0013	53.4890
	16:00	0.0009	0.0007	0.0005	14.3090
เฉลี่ย		0.0021	0.0019	0.0013	49.9990
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		0.00048	0.00051	0.00037	

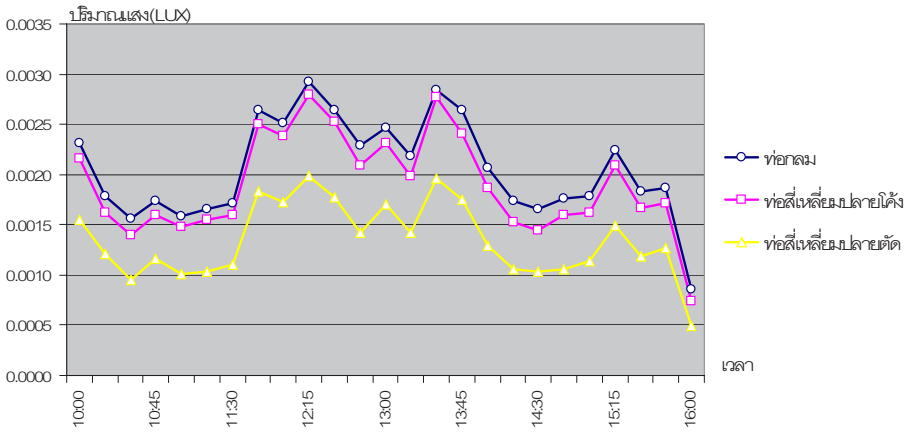

กราฟที่ 13 แสดงปริมาณแสง (กิโลลักซ์) จากท่อนำแสงในรูปแบบต่างๆทำการทดลองวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2548

ปริมาณแสงเฉลี่ย

ท่อกลม	0.0021	กิโลลักซ์
ท่อสี่เหลี่ยมข้อต่อโค้ง	0.0019	กิโลลักซ์
ท่อสี่เหลี่ยมข้อต่อแบบตัด	0.0013	กิโลลักซ์
แสงภายนอก	49.999	กิโลลักซ์

ปริมาณแสงเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่อกลม ปริมาณแสง 0.0021 กิโลลักซ์

ปริมาณแสงเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่อสี่เหลี่ยมข้อต่อแบบตัด ปริมาณแสง 0.0013 กิโลลักซ์

ปริมาณแสงมากที่สุดในช่วงวัน คือ ท่อกลม ในช่วงเวลา 12:15 น. ปริมาณแสง 0.0029 กิโลลักซ์

ปริมาณแสงน้อยที่สุดในช่วงวัน คือ ท่อสี่เหลี่ยมข้อต่อแบบตัดในช่วงเวลา 16:00น. ปริมาณแสง 00.0005 กิโลลักซ์

ท่อที่มีความสม่ำเสมอของแสงมากที่สุด คือ ท่อสี่เหลี่ยมข้อต่อแบบตัด ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.00037

ท่อที่มีแสงสม่ำเสมอน้อยที่สุด คือ ท่อสี่เหลี่ยมข้อต่อแบบโค้ง ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.00051

4.2.4. ทดสอบและวิเคราะห์ผลกระทบของ ระยะทางความยาวท่อนำแสง ต่อประสิทธิภาพการนำพาแสง

ทำการทดสอบ และวิเคราะห์เพื่อหาอิทธิพลของตัวแปร ความยาวของท่อนำแสงต่อประสิทธิภาพในการนำพาแสง เปรียบเทียบจากท่อที่มีความยาวต่างกัน

อุปกรณ์ที่ใช้ในการทดสอบ คือ ท่อนำแสงทำด้วยอลูมิเนียมแผ่นเรียบ เงา มีสัมประสิทธิ์การสะท้อนแสง 95% จำนวน 3 รูปแบบ ทำการทดสอบโดยใช้วัน เวลา อุปกรณ์ เครื่องมือวัดแสง (ดาต้าล๊อกเกอร์รุ่น LI-1400) และสถานที่เดียวกัน

ท่อนำแสงที่ 1 ท่อนำแสงหน้าตัดวงกลม ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 5 นิ้ว ความยาวท่อ 60 เซนติเมตร

ภาพที่ 74 แสดงท่อนำแสงแบบรูปทรงกระบอก ความยาว 60 เซนติเมตร

ท่อนำแสงที่ 2 ท่อนำแสงหน้าตัดวงกลม ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 5 นิ้ว ความยาวท่อ 90 เซนติเมตร

ภาพที่ 75 แสดงท่อนำแสงแบบรูปทรงกระบอก ความยาว 90 เซนติเมตร

ท่อนำแสงที่ 3 ท่อนำแสงหน้าตัดวงกลม ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 5 นิ้ว ความยาวท่อ 120 เซนติเมตร

ภาพที่ 76 แสดงท่อนำแสงแบบรูปทรงกระบอก ความยาว 120 เซนติเมตร

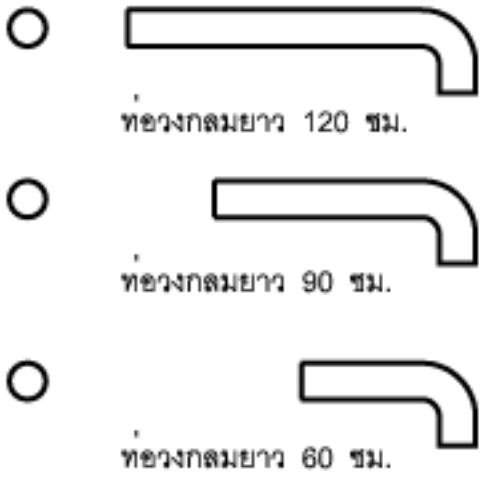

ภาพที่ 77 แสดงการเปรียบเทียบท่อความยาวต่างๆ

โดยทำการทดลองภายใต้สภาพท้องฟ้าจริง ทำการทดลองโดยหันท่อนำแสงไปในทิศเหนือ โดยทำการเก็บข้อมูลทุก 15 นาที เป็นเวลา 3 วัน

ผลการทดลอง

การทดลองในวันที่ 1

ตารางที่ 12 แสดงปริมาณแสง (กิโลลักซ์) จากท่อนำแสงในความยาวท่อต่างๆทำการทดลองวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2548

วัน/เดือน/พ.ศ.	เวลา	ความยาวท่อ (k.lux)			แสงภายนอก
		120 ซ.ม.	90 ซ.ม.	60 ซ.ม.	
17/10/2548	10:15	0.0017	0.0036	0.0127	93.9450
	10:30	0.0014	0.0031	0.0107	39.8750
	10:45	0.0016	0.0037	0.0136	86.8940
	11:00	0.0021	0.0048	0.0177	101.8300
	11:15	0.0022	0.0048	0.0181	118.0600
	11:30	0.0022	0.0047	0.0174	113.8000
	11:45	0.0019	0.0043	0.0157	85.2030
	12:00	0.0018	0.0042	0.0154	54.0880
	12:15	0.0016	0.0039	0.0143	36.0660
	12:30	0.0022	0.0049	0.0185	101.6500
	12:45	0.0024	0.0053	0.0198	106.7400
	13:00	0.0023	0.0049	0.0179	107.6600
	13:15	0.0015	0.0036	0.0129	38.2360
	13:30	0.0013	0.0033	0.0115	17.6620
	13:45	0.0014	0.0033	0.0127	24.6400
	14:00	0.0018	0.0038	0.0139	73.7040
	14:15	0.0010	0.0023	0.0087	16.6040
	14:30	0.0008	0.0017	0.0064	20.1420
	14:45	0.0006	0.0014	0.0049	8.1405
	15:00	0.0005	0.0012	0.0042	12.6910
	15:15	0.0005	0.0011	0.0040	11.8610
	15:30	0.0004	0.0008	0.0026	3.8572
	15:45	0.0003	0.0007	0.0022	3.0923
	16:00	0.0003	0.0006	0.0020	2.6630
เฉลี่ย		0.0014	0.0032	0.0116	53.2960
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		0.0007	0.0015	0.0058	

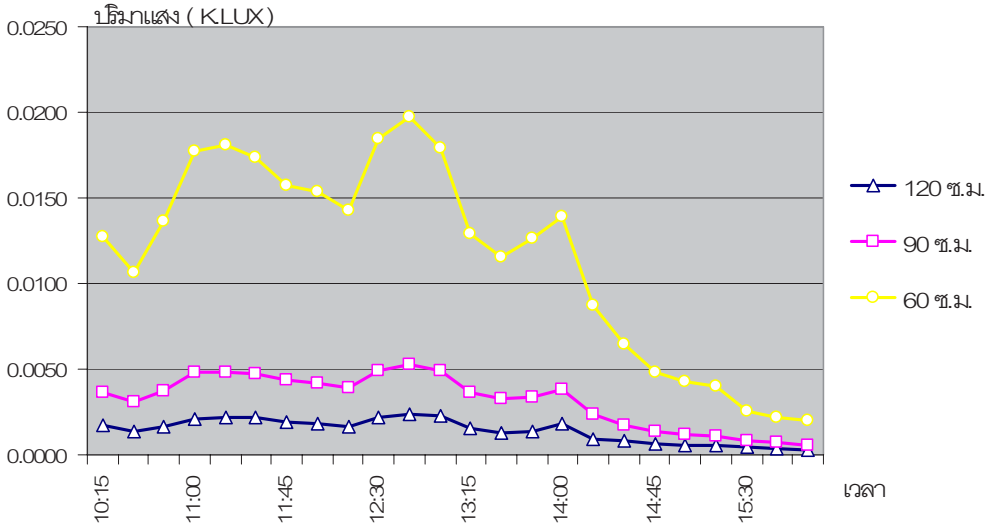

กราฟที่ 14 แสดงปริมาณแสง (กิโลลักซ์) จากท่อนำแสงในความยาวท่อต่างๆทำการทดลองวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2548

ปริมาณแสงเฉลี่ย

ท่อยาว 120 ซม.	0.0014	กิโลลักซ์
ท่อยาว 90 ซม.	0.0032	กิโลลักซ์
ท่อยาว 60 ซม.	0.0116	กิโลลักซ์
แสงภายนอก	53.2960	กิโลลักซ์

ปริมาณแสงเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่อยาว 60 ซม. ปริมาณแสง 0.0116 กิโลลักซ์

ปริมาณแสงเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่อยาว 120 ซม.ปริมาณแสง 0.0014 กิโลลักซ์

ปริมาณแสงมากที่สุดในช่วงวัน คือ ท่อยาว 60 ซม.ในช่วงเวลา 12:45 น.

ปริมาณแสง 0.0198 กิโลลักซ์

ปริมาณแสงน้อยที่สุดในช่วงวัน คือ ท่อยาว 120 ซม.ในช่วงเวลา 15:45 น.และ 16:00 น.

ปริมาณแสง 0.0003 กิโลลักซ์

ท่อที่มีความสม่ำเสมอของแสงมากที่สุด คือ ท่อยาว 120 ซม.ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.0007

ท่อที่มีแสงสม่ำเสมอน้อยที่สุด คือ ท่อ ท่อยาว 60 ซม.ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.0058

การทดลองในวันที่ 2

ตารางที่ 13 แสดงปริมาณแสง (กิโลลักซ์) จากท่อนำแสงในความยาวท่อต่างๆทำการทดลองวันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2548

วัน/เดือน/พ.ศ.	เวลา	ความยาวท่อ (k.lux)			แสงภายนอก
		120 ซ.ม.	90 ซ.ม.	60 ซ.ม.	
18/10/2548	10:15	0.0015	0.0039	0.0139	78.0490
	10:30	0.0015	0.0039	0.0137	32.6060
	10:45	0.0014	0.0036	0.0124	38.0590
	11:00	0.0014	0.0034	0.0112	37.7340
	11:15	0.0016	0.0039	0.0139	87.3890
	11:30	0.0017	0.0042	0.0149	101.2000
	11:45	0.0017	0.0041	0.0143	94.3610
	12:00	0.0018	0.0045	0.0162	97.6650
	12:15	0.0019	0.0048	0.0170	102.4500
	12:30	0.0013	0.0033	0.0114	32.9160
	12:45	0.0016	0.0038	0.0127	44.9770
	13:00	0.0015	0.0037	0.0127	56.3770
	13:15	0.0018	0.0044	0.0152	79.4280
	13:30	0.0013	0.0031	0.0108	38.1680
	13:45	0.0019	0.0047	0.0163	85.1510
	14:00	0.0016	0.0041	0.0148	76.0450
	14:15	0.0014	0.0036	0.0133	39.1620
	14:30	0.0017	0.0041	0.0146	75.0310
	14:45	0.0011	0.0029	0.0104	12.4070
	15:00	0.0011	0.0029	0.0109	22.2930
	15:15	0.0011	0.0027	0.0097	23.5340
	15:30	0.0011	0.0028	0.0101	20.1440
	15:45	0.0011	0.0027	0.0098	21.3780
	16:00	0.0006	0.0015	0.0053	5.4317
เฉลี่ย		0.0014	0.0036	0.0127	54.2482
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		0.0003	0.0008	0.0027	

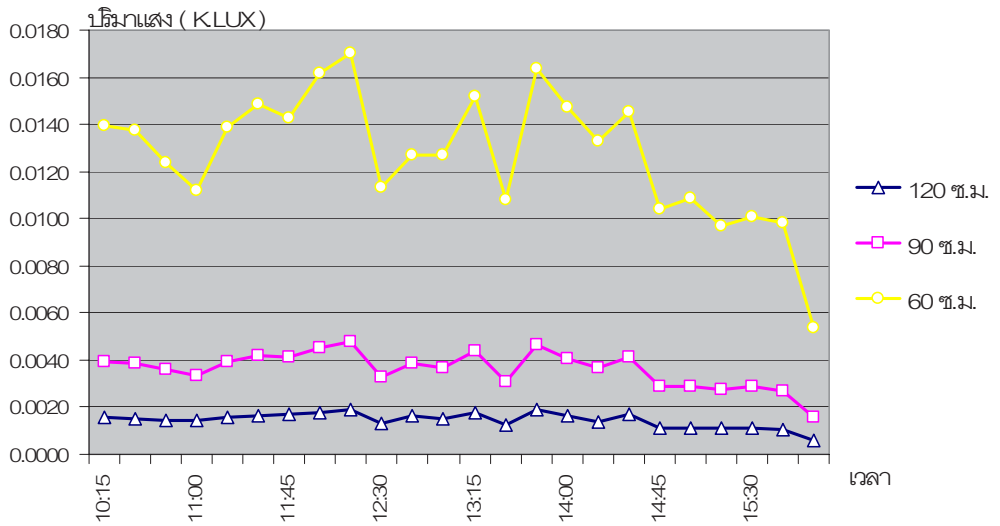

กราฟที่ 15 แสดงปริมาณแสง (กิโลลักซ์) จากท่อนำแสงในความยาวท่อต่างๆทำการทดลองวันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2548

ปริมาณแสงเฉลี่ย

ท่อยาว 120 ซม.	0.0014	กิโลลักซ์
ท่อยาว 90 ซม.	0.0036	กิโลลักซ์
ท่อยาว 60 ซม.	0.0127	กิโลลักซ์
แสงภายนอก	54.2482	กิโลลักซ์

ปริมาณแสงเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่อยาว 60 ซม. ปริมาณแสง 0.0127 กิโลลักซ์

ปริมาณแสงเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่อยาว 120 ซม.ปริมาณแสง 0.0014 กิโลลักซ์

ปริมาณแสงมากที่สุดในช่วงวัน คือ ท่อยาว 60 ซม.ในช่วงเวลา 12:15 น.

ปริมาณแสง 0.0170 กิโลลักซ์

ปริมาณแสงน้อยที่สุดในช่วงวัน คือ ท่อยาว 120 ซม.ในช่วงเวลา16:00 น.

ปริมาณแสง 0.0006 กิโลลักซ์

ท่อที่มีความสม่ำเสมอของแสงมากที่สุด คือ ท่อยาว 120 ซม.ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.0003

ท่อที่มีแสงสม่ำเสมอน้อยที่สุด คือ ท่อ ท่อยาว 60 ซม.ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.0027

การทดลองในวันที่ 3

ตารางที่ 14 แสดงปริมาณแสง (กิโลลักซ์) จากท่อนำแสงในความยาวท่อต่างๆทำการทดลองวันที่ 19 ตุลาคม พ.ศ. 2548

วัน/เดือน/พ.ศ.	เวลา	ความยาวท่อ (k.lux)			แสงภายนอก
		120 ซ.ม.	90 ซ.ม.	60 ซ.ม.	
19/10/2548	10:15	0.0014	0.0035	0.0128	69.9840
	10:30	0.0015	0.0038	0.0138	74.2500
	10:45	0.0016	0.0040	0.0143	82.0550
	11:00	0.0016	0.0041	0.0147	84.4490
	11:15	0.0016	0.0040	0.0141	78.7250
	11:30	0.0017	0.0043	0.0156	89.5220
	11:45	0.0018	0.0046	0.0167	93.2420
	12:00	0.0014	0.0038	0.0145	79.2450
	12:15	0.0014	0.0038	0.0141	69.4890
	12:30	0.0017	0.0042	0.0152	45.3800
	12:45	0.0013	0.0034	0.0126	31.5920
	13:00	0.0019	0.0047	0.0171	91.3430
	13:15	0.0013	0.0033	0.0114	27.5980
	13:30	0.0013	0.0034	0.0124	35.3610
	13:45	0.0018	0.0045	0.0165	73.8080
	14:00	0.0019	0.0045	0.0164	70.4780
	14:15	0.0017	0.0042	0.0152	51.5250
	14:30	0.0015	0.0040	0.0148	39.0660
	14:45	0.0012	0.0031	0.0112	32.9650
	15:00	0.0011	0.0028	0.0103	17.0480
	15:15	0.0011	0.0029	0.0106	22.5690
	15:30	0.0010	0.0024	0.0086	14.5430
	15:45	0.0011	0.0028	0.0106	22.7850
	16:00	0.0015	0.0039	0.0141	51.6840
เฉลี่ย		0.0015	0.0038	0.0137	56.1961
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		0.0003	0.0007	0.0022	

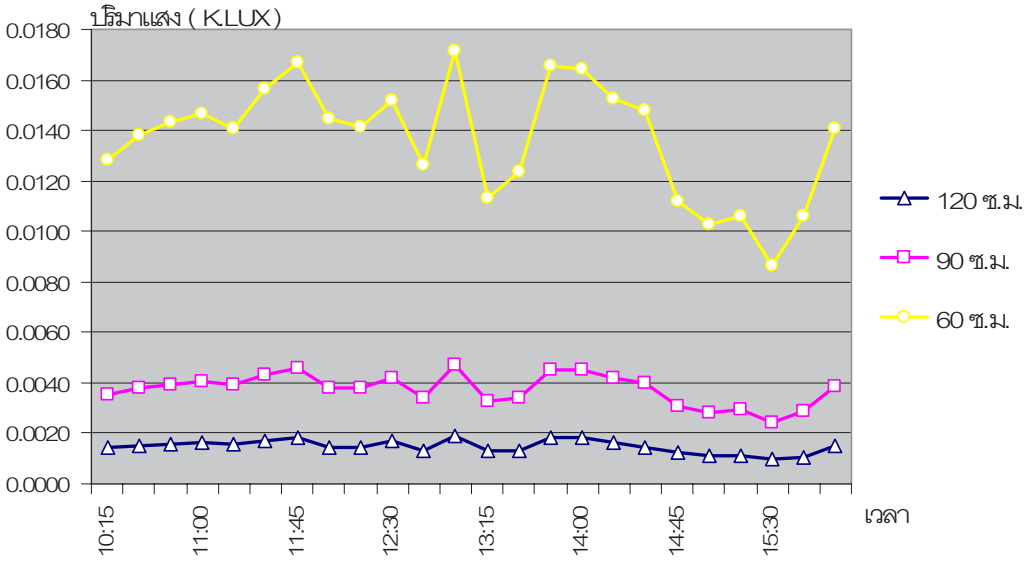

กราฟที่ 16 แสดงปริมาณแสง (กิโลลักซ์) จากท่อนำแสงในความยาวท่อต่างๆทำการทดลองวันที่ 19 ตุลาคม พ.ศ. 2548

ปริมาณแสงเฉลี่ย

ท่อยาว 120 ซม.	0.0015	กิโลลักซ์
ท่อยาว 90 ซม.	0.0038	กิโลลักซ์
ท่อยาว 60 ซม.	0.0137	กิโลลักซ์
แสงภายนอก	56.1961	กิโลลักซ์

ปริมาณแสงเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่อยาว 60 ซม. ปริมาณแสง 0.0137 กิโลลักซ์

ปริมาณแสงเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่อยาว 120 ซม.ปริมาณแสง 0.0015 กิโลลักซ์

ปริมาณแสงมากที่สุดในช่วงวัน คือ ท่อยาว 60 ซม.ในช่วงเวลา 13:00 น.

ปริมาณแสง 0.0171 กิโลลักซ์

ปริมาณแสงน้อยที่สุดในช่วงวัน คือ ท่อยาว 120 ซม.ในช่วงเวลา15:00 น., 15:15 น.และ 15:45 น.

ปริมาณแสง 0.0011 กิโลลักซ์

ท่อที่มีความสม่ำเสมอของแสงมากที่สุด คือ ท่อยาว 120 ซม.ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.0003

ท่อที่มีแสงสม่ำเสมอน้อยที่สุด คือ ท่อ ท่อยาว 60 ซม.ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.0022

4.2.5. ทดสอบและวิเคราะห์ผลกระทบของ ขนาดท่อนำแสง ต่อประสิทธิภาพการนำพาแสง

ทำการทดสอบ และวิเคราะห์เพื่อหาอิทธิพลของตัวแปร ขนาดท่อนำแสงที่มีขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยทำการทดสอบที่ความยาวของท่อเท่ากันที่ 90 เซ็นติเมตร หรือ 3 ฟุต อุปกรณ์ที่ใช้ในการทดสอบ คือ ท่อนำแสงทำด้วยอลูมิเนียมแผ่นเรียบ เงา มีสัมประสิทธิ์การสะท้อนแสง 95% จำนวน 3 รูปแบบ ทำการทดสอบโดยใช้วัน เวลา อุปกรณ์ เครื่องมือวัดแสง (ดาต้าล๊อกเกอร์รุ่น LI-1400) และสถานที่เดียวกันมีรายละเอียด ดังนี้

ขนาดท่อที่ 1 ท่อหน้าตัดวงกลม ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 5 นิ้ว

ขนาดท่อที่ 2 ท่อหน้าตัดวงกลม ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 10 นิ้ว

ขนาดท่อที่ 3 ท่อหน้าตัดวงกลม ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 15 นิ้ว

ภาพที่ 78 แสดงท่อนำแสงแบบท่อกลมที่ใช้ในการทดลองเรื่องขนาดท่อนำแสง

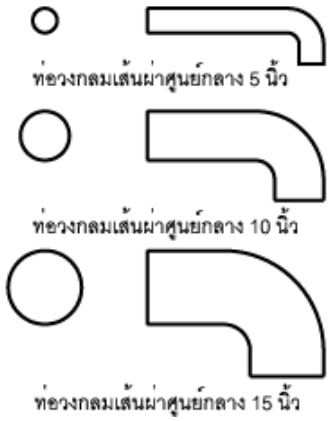

ภาพที่ 79แสดงการเปรียบเทียบท่อนำแสงขนาดต่างๆ

โดยทำการทดลองภายใต้สภาพท้องฟ้าจริง ทำการทดลองโดยหันท่อนำแสงไปในทิศเหนือ โดยทำการเก็บข้อมูลทุก 15 นาที เป็นเวลา 3 วัน

ผลการทดลอง

การทดลองในวันที่ 1

ตารางที่ 15 แสดงปริมาณแสง (กิโลลักซ์) จากท่อนำแสงในขนาดต่างๆทำการทดลองวันที่ 1 พฤษจิกายน พ.ศ. 2548

วัน/เดือน/พ.ศ.	เวลา	ขนาดท่อ (k.lux)			แสงภายนอก
		5 นิ้ว	10 นิ้ว	15 นิ้ว	
1/11/2548	10:15	0.0040	0.0384	0.1209	56.2210
	10:30	0.0045	0.0426	0.1338	67.8500
	10:45	0.0049	0.0471	0.1490	82.5500
	11:00	0.0051	0.0488	0.1553	85.6190
	11:15	0.0052	0.0484	0.1554	84.1630
	11:30	0.0059	0.0547	0.1749	90.5630
	11:45	0.0052	0.0476	0.1509	67.9540
	12:00	0.0046	0.0411	0.1288	48.5120
	12:15	0.0053	0.0485	0.1536	77.6580
	12:30	0.0043	0.0386	0.1225	45.0080
	12:45	0.0057	0.0523	0.1658	89.1580
	13:00	0.0048	0.0433	0.1381	58.3540
	13:15	0.0057	0.0531	0.1688	82.1070
	13:30	0.0055	0.0516	0.1635	70.0100
	13:45	0.0042	0.0388	0.1226	39.8100
	14:00	0.0045	0.0422	0.1336	50.4140
	14:15	0.0040	0.0375	0.1182	40.1480
	14:30	0.0034	0.0326	0.1021	34.6640
	14:45	0.0027	0.0260	0.0807	23.2870
	15:00	0.0025	0.0235	0.0740	21.1690
	15:15	0.0036	0.0323	0.1033	39.8200
	15:30	0.0039	0.0345	0.1115	26.5260
	15:45	0.0041	0.0358	0.1157	18.3440
	16:00	0.0038	0.0333	0.1075	16.7410
เฉลี่ย		0.0045	0.0414	0.1313	54.8604
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		0.0009	0.0085	0.0273	

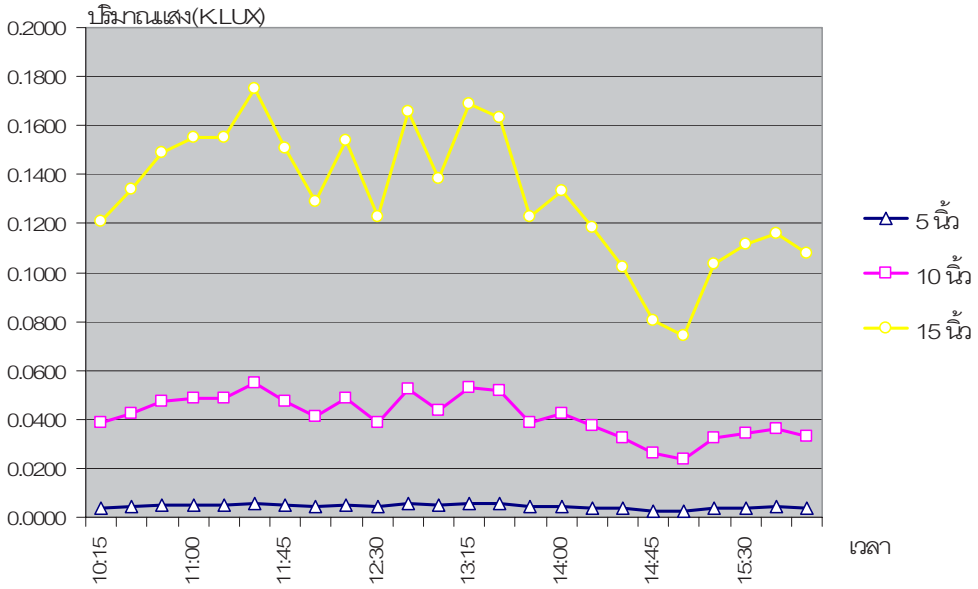

กราฟที่ 17 แสดงปริมาณแสง (กิโลลักซ์) จากท่อนำแสงในขนาดต่างๆทำการทดลองวันที่ 1 พฤษจิกายน พ.ศ. 2548

ปริมาณแสงเฉลี่ย

ท่อ 5 นิ้ว	0.0045	กิโลลักซ์
ท่อ 10 นิ้ว	0.0414	กิโลลักซ์
ท่อ 15 นิ้ว	0.1313	กิโลลักซ์
แสงภายนอก	54.860	กิโลลักซ์

ปริมาณแสงเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่อ 15 นิ้ว ปริมาณแสง 0.1313 กิโลลักซ์

ปริมาณแสงเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่อ 5 นิ้ว ปริมาณแสง 0.0045 กิโลลักซ์

ปริมาณแสงมากที่สุดในช่วงวัน คือ ท่อ 15 นิ้ว ในช่วงเวลา 11:30 น. ปริมาณแสง 0.1749 กิโลลักซ์

ปริมาณแสงน้อยที่สุดในช่วงวัน คือ ท่อ 5 นิ้ว ในช่วงเวลา 15:00น. ปริมาณแสง 0.0025 กิโลลักซ์

ท่อที่มีความสม่ำเสมอของแสงมากที่สุด คือ ท่อ 5 นิ้ว ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.0009

ท่อที่มีแสงสม่ำเสมอน้อยที่สุด คือ ท่อ 15 นิ้ว ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.0273

การทดลองในวันที่ 2

ตารางที่ 16 แสดงปริมาณแสง (กิโลลักซ์) จากท่อนำแสงในขนาดต่างๆทำการทดลองวันที่ 2 พฤษจิกายน พ.ศ. 2548

วัน/เดือน/พ.ศ.	เวลา	ขนาดท่อ (k.lux)			แสงภายนอก
		5 นิ้ว	10 นิ้ว	15 นิ้ว	
2/11/2548	10:15	0.0038	0.0341	0.1058	40.0570
	10:30	0.0055	0.0534	0.1671	93.2420
	10:45	0.0059	0.0559	0.1755	102.1100
	11:00	0.0049	0.0428	0.1293	44.7530
	11:15	0.0050	0.0469	0.1460	99.5640
	11:30	0.0049	0.0458	0.1424	100.8400
	11:45	0.0047	0.0427	0.1303	75.1610
	12:00	0.0050	0.0473	0.1469	103.9100
	12:15	0.0050	0.0429	0.1363	94.5170
	12:30	0.0042	0.0403	0.1312	88.2470
	12:45	0.0035	0.0304	0.0929	27.5170
	13:00	0.0049	0.0458	0.1427	93.8670
	13:15	0.0050	0.0464	0.1449	92.7740
	13:30	0.0035	0.0306	0.0947	24.0230
	13:45	0.0035	0.0309	0.0960	27.7230
	14:00	0.0050	0.0477	0.1499	77.7370
	14:15	0.0045	0.0389	0.1166	34.0990
	14:30	0.0050	0.0453	0.1422	67.0440
	14:45	0.0049	0.0441	0.1382	65.6130
	15:00	0.0046	0.0414	0.1305	58.9530
	15:15	0.0036	0.0306	0.0938	28.4620
	15:30	0.0027	0.0226	0.0709	16.9420
	15:45	0.0035	0.0312	0.0988	21.2710
	16:00	0.0031	0.0260	0.0821	16.3510
เฉลี่ย		0.0044	0.0402	0.1252	62.2824
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		0.0008	0.0087	0.0274	

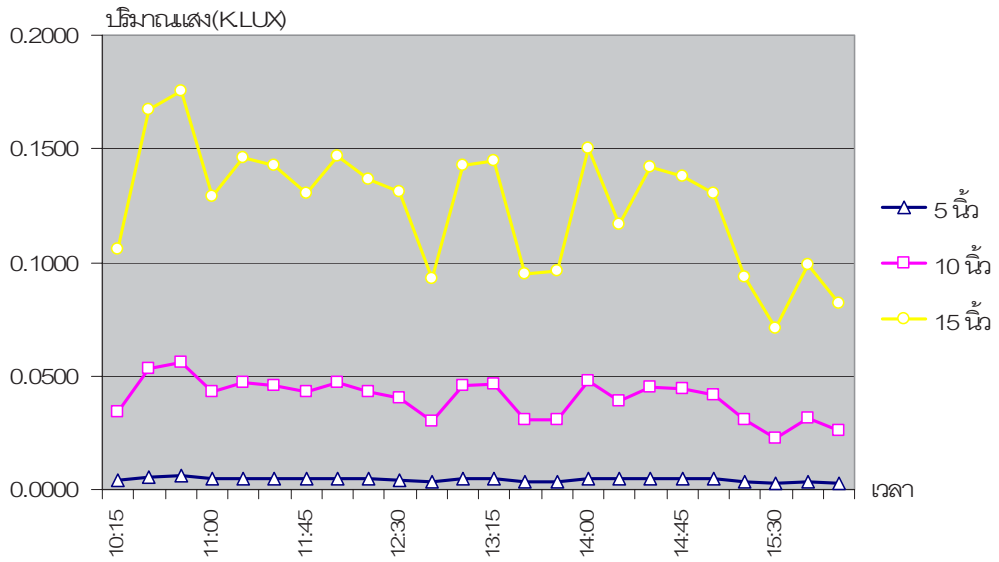

กราฟที่ 18 แสดงปริมาณแสง (กิโลลักซ์) จากท่อนำแสงในขนาดต่างๆทำการทดลองวันที่ 2 พฤษจิกายน พ.ศ. 2548

ปริมาณแสงเฉลี่ย

ท่อ 5 นิ้ว	0.0044	กิโลลักซ์
ท่อ 10 นิ้ว	0.0402	กิโลลักซ์
ท่อ 15 นิ้ว	0.1252	กิโลลักซ์
แสงภายนอก	62.282	กิโลลักซ์

ปริมาณแสงเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่อ 15 นิ้ว ปริมาณแสง 0.1252 กิโลลักซ์

ปริมาณแสงเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่อ 5 นิ้ว ปริมาณแสง 0.0044 กิโลลักซ์

ปริมาณแสงมากที่สุดในช่วงวัน คือ ท่อ 15 นิ้ว ในช่วงเวลา 10:45 น. ปริมาณแสง 0.1755 กิโลลักซ์

ปริมาณแสงน้อยที่สุดในช่วงวัน คือ ท่อ 5 นิ้ว ในช่วงเวลา 16:00น. ปริมาณแสง 0.0031 กิโลลักซ์

ท่อที่มีความสม่ำเสมอของแสงมากที่สุด คือ ท่อ 5 นิ้ว ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.0008

ท่อที่มีแสงสม่ำเสมอน้อยที่สุด คือ ท่อ 15 นิ้ว ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.0274

ทดลองในวันที 3

ตารางที่ 17 แสดงปริมาณแสง (กิโลลักซ์) จากท่อนำแสงในขนาดต่างๆทำการทดลองวันที่ 7 พฤษจิกายน พ.ศ. 2548

วัน/เดือน/พ.ศ.	เวลา	ขนาดท่อ (k.lux)			แสงภายนอก
		5 นิ้ว	10 นิ้ว	15 นิ้ว	
7/11/2548	10:15	0.0052	0.0516	0.1644	66.4450
	10:30	0.0054	0.0511	0.1607	79.4800
	10:45	0.0049	0.0437	0.1357	74.8750
	11:00	0.0044	0.0406	0.1266	89.4180
	11:15	0.0041	0.0368	0.1160	69.2290
	11:30	0.0041	0.0379	0.1205	91.8890
	11:45	0.0051	0.0458	0.1441	95.4280
	12:00	0.0052	0.0476	0.1488	83.4340
	12:15	0.0047	0.0442	0.1433	70.6340
	12:30	0.0033	0.0291	0.0895	21.3050
	12:45	0.0023	0.0192	0.0604	9.5402
	13:00	0.0026	0.0233	0.0725	22.8030
	13:15	0.0048	0.0442	0.1361	41.1470
	13:30	0.0038	0.0350	0.1077	24.5590
	13:45	0.0039	0.0336	0.1051	30.1450
	14:00	0.0036	0.0335	0.1056	25.4200
	14:15	0.0044	0.0415	0.1318	45.6010
	14:30	0.0034	0.0313	0.0976	29.3720
	14:45	0.0037	0.0323	0.0993	24.4400
	15:00	0.0028	0.0260	0.0808	17.2570
	15:15	0.0025	0.0233	0.0714	10.9320
	15:30	0.0014	0.0133	0.0421	6.1172
	15:45	0.0007	0.0066	0.0209	5.6364
	16:00	0.0008	0.0069	0.0218	6.2007
เฉลี่ย		0.0036	0.0333	0.1043	43.3878
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		0.0012	0.0123	0.0405	

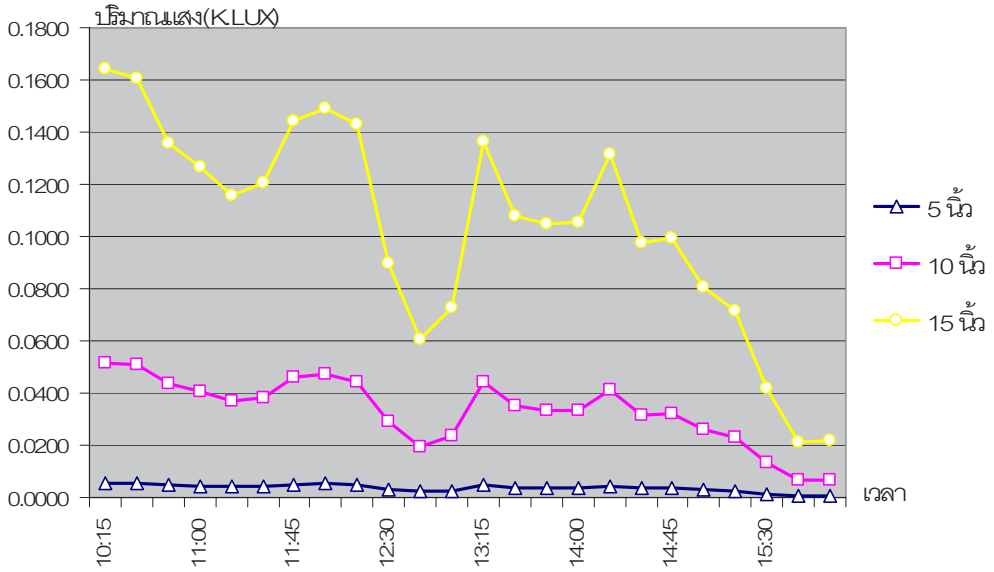

กราฟที่ 19 แสดงปริมาณแสง (กิโลลักซ์) จากท่อนำแสงในขนาดต่างๆทำการทดลองวันที่ 7 พฤษจิกายน พ.ศ. 2548

ปริมาณแสงเฉลี่ย

ท่อ 5 นิ้ว	0.0036	กิโลลักซ์
ท่อ 10 นิ้ว	0.0333	กิโลลักซ์
ท่อ 15 นิ้ว	0.1043	กิโลลักซ์
แสงภายนอก	43.387	กิโลลักซ์

ปริมาณแสงเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่อ 15 นิ้ว ปริมาณแสง 0.1043 กิโลลักซ์

ปริมาณแสงเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่อ 5 นิ้ว ปริมาณแสง 0.0036 กิโลลักซ์

ปริมาณแสงมากที่สุดในช่วงวัน คือ ท่อ 15 นิ้ว ในช่วงเวลา 10:15 น. ปริมาณแสง 0.1644 กิโลลักซ์

ปริมาณแสงน้อยที่สุดในช่วงวัน คือ ท่อ 5 นิ้ว ในช่วงเวลา 15:45 น. ปริมาณแสง 0.0007 กิโลลักซ์

ทิศที่มีความสม่ำเสมอของแสงมากที่สุด คือ ท่อ 5 นิ้ว ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.0012

ทิศที่มีแสงสม่ำเสมอน้อยที่สุด คือ ท่อ 15 นิ้ว ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.0405

4.2.6. ทดสอบและวิเคราะห์ผลกระทบของระยะห่างจากจุดวัดแสงถึงปลายท่อนำแสงภายในกล่องทดลอง ต่อประสิทธิภาพการนำพาแสง

ทำการทดสอบ และวิเคราะห์เพื่อหอิทธิพลของตัวแปร ระยะห่างจากจุดวัดแสงถึงปลายท่อนำแสงภายในกล่องทดลอง ต่อประสิทธิภาพการนำพาแสง เปรียบเทียบจากตำแหน่งของการวัดแสงที่ห่างจากปลายท่อนำแสงภายในกล่องทดลองต่างกัน อุปกรณ์ที่ใช้ในการทดสอบ คือ ท่อนำแสงทำด้วยอลูมิเนียมแผ่นเรียบ เงา มีสัมประสิทธิ์การสะท้อนแสง 95% ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 5 นิ้ว ยาว 90 เซนติเมตรทำการทดสอบโดยใช้วัน เวลา อุปกรณ์ เครื่องมือวัดแสง (ดาต้าล๊อกเกอร์รุ่น LI-1400) และสถานที่เดียวกัน

การเปรียบเทียบตำแหน่งการวัดแสงของท่อนำแสงมีรายละเอียด ดังนี้

ตำแหน่งที่ 1 วัดแสงบริเวณก้นกล่องทดลอง

ตำแหน่งที่ 2 วัดแสงบริเวณสูงจากก้นกล่องทดลอง 15 เซนติเมตร

ตำแหน่งที่ 3 วัดแสงบริเวณสูงจากก้นกล่องทดลอง 30 เซนติเมตร

ภาพที่ 80 แสดงตำแหน่งในการทำการวัดปริมาณแสง

โดยทำการทดลองภายใต้สภาพท้องฟ้าจริง ทำการทดลองโดยหันท่อนำแสงไปในทิศเหนือ โดยทำการเก็บข้อมูลทุก 15 นาที เป็นเวลา 3 วัน

ผลการทดลอง

การทดลองในวันที่ 1

ตารางที่ 18 แสดงปริมาณแสง (กิโลลักซ์) จากท่อนำแสงในจุดวัดแสงท่อต่างๆทำการทดลองวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549

วัน/เดือน/พ.ศ.	เวลา	ความสูงของจุดวัดแสง (k.lux)		
		30 ซ.ม.	15 ซ.ม.	0 ซ.ม.
17/2/2006	10:15 น.	0.0789	0.0483	0.0130
	10:30 น.	0.0918	0.0563	0.0164
	10:45 น.	0.1105	0.0679	0.0207
	11:00 น.	0.0806	0.0497	0.0134
	11:15 น.	0.1001	0.0619	0.0198
	11:30 น.	0.1004	0.0624	0.0200
	11:45 น.	0.0910	0.0556	0.0183
	12:00 น.	0.0980	0.0611	0.0200
	12:15 น.	0.0729	0.0451	0.0129
	12:30 น.	0.0917	0.0574	0.0188
	12:45 น.	0.0951	0.0594	0.0198
	13:00 น.	0.0802	0.0496	0.0140
	13:15 น.	0.0994	0.0619	0.0200
	13:30 น.	0.0840	0.0528	0.0178
	13:45 น.	0.0610	0.0378	0.0108
	14:00 น.	0.0691	0.0435	0.0132
	14:15 น.	0.0651	0.0408	0.0121
	14:30 น.	0.0582	0.0367	0.0111
	14:45 น.	0.0656	0.0414	0.0132
	15:00 น.	0.0698	0.0438	0.0144
	15:15 น.	0.0657	0.0412	0.0135
	15:30 น.	0.0621	0.0390	0.0126
	15:45 น.	0.0596	0.0374	0.0121
	16:00 น.	0.0556	0.0348	0.0112
เฉลี่ย		0.0794	0.0494	0.0154
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		0.0164	0.0099	0.0035

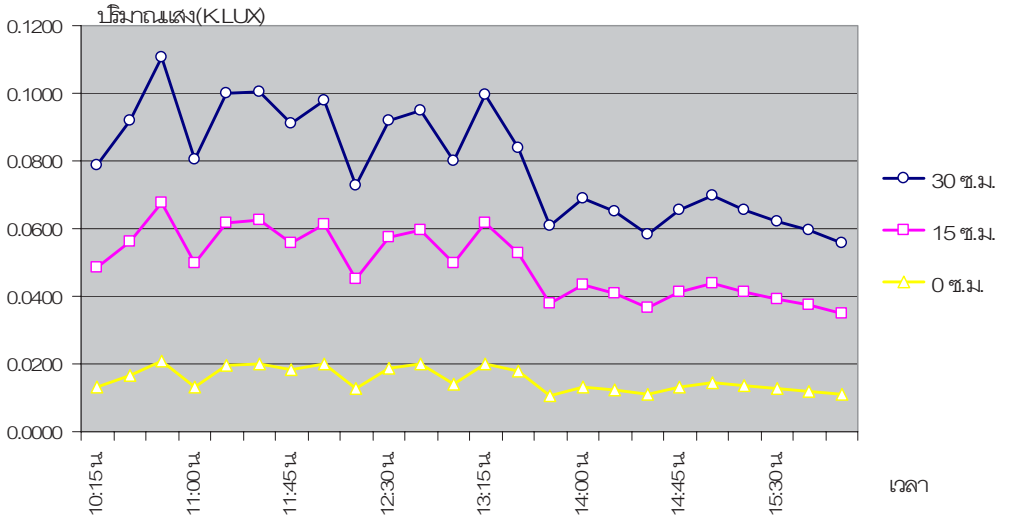

กราฟที่ 20 แสดงปริมาณแสง (กิโลลักซ์) จากท่อนำแสงในจุดวัดแสงต่างๆทำการทดลองวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549

ปริมาณแสงเฉลี่ย

จุดวัดแสงที่ 30 ซม.	0.0794	กิโลลักซ์
จุดวัดแสงที่ 15 ซม.	0.0494	กิโลลักซ์
จุดวัดแสงที่ก้นกล่องทดลอง	0.0154	กิโลลักซ์

ปริมาณแสงเฉลี่ยมากที่สุด คือ จุดวัดแสงที่ 30 ซม.ปริมาณแสง 0.0794 กิโลลักซ์

ปริมาณแสงเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ จุดวัดแสงที่ก้นกล่องทดลอง ปริมาณแสง 0.0154 กิโลลักซ์

ปริมาณแสงมากที่สุดในช่วงวัน คือ จุดวัดแสงที่ 30 ซม.ในช่วงเวลา 10:45 น.

ปริมาณแสง 0.1105 กิโลลักซ์

ปริมาณแสงน้อยที่สุดในช่วงวัน คือ จุดวัดแสงที่ก้นกล่องทดลอง ในช่วงเวลา15:45 น.

ปริมาณแสง 0.0108 กิโลลักซ์

ท่อที่มีความสม่ำเสมอของแสงมากที่สุด คือ จุดวัดแสงที่ก้นกล่องทดลอง ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.0035

ท่อที่มีแสงสม่ำเสมอน้อยที่สุด คือ ท่อ จุดวัดแสงที่ 30 ซม. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.0164

การทดลองในวันที่ 2

ตารางที่ 19 แสดงปริมาณแสง (กิโลลักซ์) จากท่อนำแสงในจุดวัดแสงต่างๆทำการทดลองวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549

วัน/เดือน/พ.ศ.	เวลา	ความสูงของจุดวัดแสง(k.lux)			แสงภายนอก
		30 ซ.ม.	15 ซ.ม.	0 ซ.ม.	
23/2/2006	10:00 น.	0.0642	0.0381	0.0127	64.2110
	10:30 น.	0.0614	0.0365	0.0122	66.6820
	10:45 น.	0.0708	0.0421	0.0141	73.7450
	11:00 น.	0.0597	0.0363	0.0111	38.2400
	11:15 น.	0.0645	0.0392	0.0125	38.7470
	11:30 น.	0.0848	0.0509	0.0165	82.9570
	11:45 น.	0.0818	0.0495	0.0157	71.3820
	12:00 น.	0.0690	0.0416	0.0131	55.9400
	12:15 น.	0.0606	0.0377	0.0109	29.1090
	12:30 น.	0.0761	0.0459	0.0148	72.3490
	12:45 น.	0.0332	0.0204	0.0060	13.6560
	13:00 น.	0.0548	0.0332	0.0105	43.3900
	13:15 น.	0.0675	0.0411	0.0127	49.4090
	13:30 น.	0.0515	0.0310	0.0102	39.7350
	13:45 น.	0.0666	0.0402	0.0130	67.5680
	14:00 น.	0.0797	0.0479	0.0161	79.2770
	14:15 น.	0.0727	0.0440	0.0145	62.6540
	14:30 น.	0.0753	0.0455	0.0148	63.8620
	14:45 น.	0.0728	0.0441	0.0142	55.0270
	15:00 น.	0.0704	0.0426	0.0139	55.8330
	15:15 น.	0.0714	0.0432	0.0139	56.4230
	15:30 น.	0.0462	0.0280	0.0088	29.1190
	15:45 น.	0.0418	0.0251	0.0080	29.2590
	16:00 น.	0.0427	0.0260	0.0081	28.9150
เฉลี่ย		0.0642	0.0388	0.0124	52.8120
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		0.0133	0.008	0.0027	

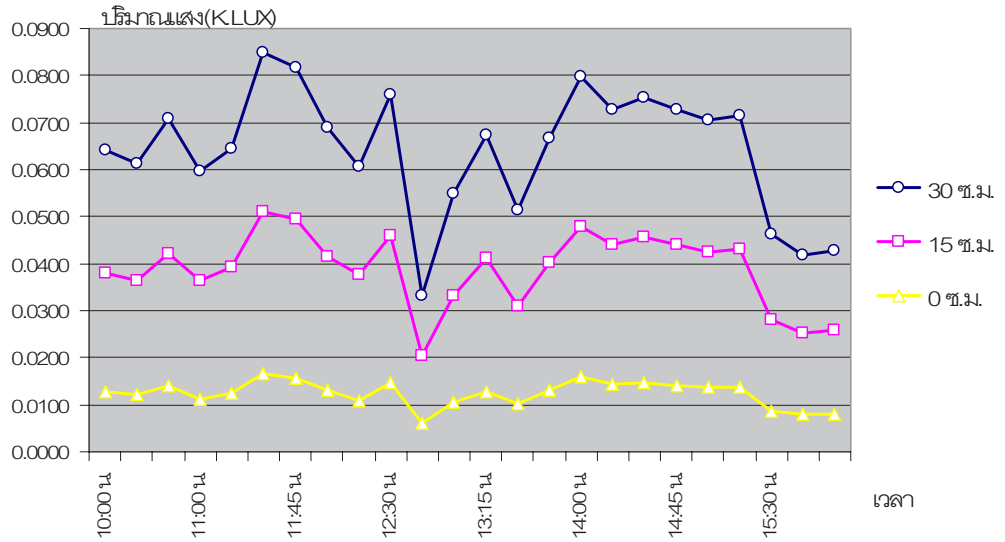

กราฟที่ 21 แสดงปริมาณแสง (กิโลลักซ์) จากท่อนำแสงในจุดวัดแสงต่างๆทำการทดลองวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549

ปริมาณแสงเฉลี่ย

จุดวัดแสงที่ 30 ซม.	0.0642	กิโลลักซ์
จุดวัดแสงที่ 15 ซม.	0.0388	กิโลลักซ์
จุดวัดแสงที่ก้นกล่องทดลอง	0.0124	กิโลลักซ์
แสงภายนอก	52.8120	กิโลลักซ์

ปริมาณแสงเฉลี่ยมากที่สุด คือ จุดวัดแสงที่ 30 ซม.ปริมาณแสง 0.0642 กิโลลักซ์

ปริมาณแสงเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ จุดวัดแสงที่ก้นกล่องทดลอง ปริมาณแสง 0.0124 กิโลลักซ์

ปริมาณแสงมากที่สุดในช่วงวัน คือ จุดวัดแสงที่ 30 ซม.ในช่วงเวลา 11:30 น.

ปริมาณแสง 0.0848 กิโลลักซ์

ปริมาณแสงน้อยที่สุดในช่วงวัน คือ จุดวัดแสงที่ก้นกล่องทดลอง ในช่วงเวลา12:45 น.

ปริมาณแสง 0.0060 กิโลลักซ์

ทิศที่มีความสม่ำเสมอของแสงมากที่สุด คือ จุดวัดแสงที่ก้นกล่องทดลอง ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.0027

ทิศที่มีแสงสม่ำเสมอน้อยที่สุด คือ ท่อ จุดวัดแสงที่ 30 ซม. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.0133

การทดลองในวันที่ 3

ตารางที่ 20 แสดงปริมาณแสง (กิโลลักซ์) จากท่อนำแสงในจุดวัดแสงต่างๆทำการทดลองวันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549

วัน/เดือน/พ.ศ.	เวลา	ความสูงของจุดวัดแสง(k.lux)			แสงภายนอก
		30 ซ.ม.	15 ซ.ม.	0 ซ.ม.	
24/2/2006	10:00 น.	0.0670	0.0406	0.0120	40.0950
	10:15 น.	0.0652	0.0402	0.0112	29.0930
	10:30 น.	0.0856	0.0509	0.0160	102.5900
	10:45 น.	0.0746	0.0446	0.0140	101.0800
	11:00 น.	0.0692	0.0408	0.0136	119.7500
	11:15 น.	0.0695	0.0410	0.0137	94.5040
	11:30 น.	0.0696	0.0411	0.0139	119.0800
	11:45 น.	0.0680	0.0402	0.0136	102.1300
	12:00 น.	0.0695	0.0412	0.0140	116.2300
	12:15 น.	0.0678	0.0403	0.0138	110.9700
	12:30 น.	0.0692	0.0412	0.0143	114.3200
	12:45 น.	0.0702	0.0418	0.0144	111.8500
	13:00 น.	0.0718	0.0427	0.0147	104.3600
	13:15 น.	0.0716	0.0430	0.0147	101.6700
	13:30 น.	0.0696	0.0418	0.0142	101.7300
	13:45 น.	0.0698	0.0419	0.0142	101.8600
	14:00 น.	0.0681	0.0409	0.0138	88.2470
	14:15 น.	0.0689	0.0414	0.0138	91.7920
	14:30 น.	0.0686	0.0412	0.0137	90.3150
	14:45 น.	0.0665	0.0401	0.0132	89.2140
	15:00 น.	0.0660	0.0398	0.0132	84.3260
	15:15 น.	0.0508	0.0307	0.0098	55.7790
	15:30 น.	0.0537	0.0322	0.0101	71.6500
	15:45 น.	0.0550	0.0333	0.0109	41.4080
	16:00 น.	0.0529	0.0320	0.0104	16.9160
เฉลี่ย		0.0671	0.0402	0.0132	88.0384
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		0.0075	0.0043	0.0016	

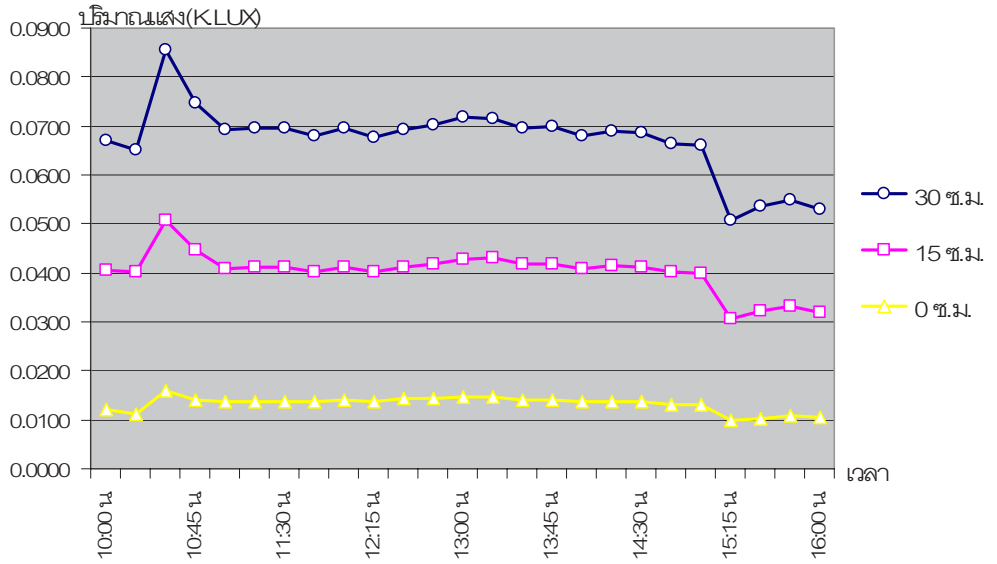

กราฟที่ 22 แสดงปริมาณแสง (กิโลลักซ์) จากท่อนำแสงในจุดวัดแสงต่างๆทำการทดลองวันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549

ปริมาณแสงเฉลี่ย

จุดวัดแสงที่ 30 ซม.	0.0671	กิโลลักซ์
จุดวัดแสงที่ 15 ซม.	0.0402	กิโลลักซ์
จุดวัดแสงที่ก้นกล่องทดลอง	0.0132	กิโลลักซ์
แสงภายนอก	88.0384	กิโลลักซ์

ปริมาณแสงเฉลี่ยมากที่สุด คือ จุดวัดแสงที่ 30 ซม.ปริมาณ0.0671 กิโลลักซ์

ปริมาณแสงเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ จุดวัดแสงที่ก้นกล่องทดลอง ปริมาณแสง 0.0132 กิโลลักซ์

ปริมาณแสงมากที่สุดในช่วงวัน คือ จุดวัดแสงที่ 30 ซม.ในช่วงเวลา 10:30 น.

ปริมาณแสง 0.0856 กิโลลักซ์

ปริมาณแสงน้อยที่สุดในช่วงวัน คือ จุดวัดแสงที่ก้นกล่องทดลอง ในช่วงเวลา15:15 น.

ปริมาณแสง 0.0098 กิโลลักซ์

ทิศที่มีความสม่ำเสมอของแสงมากที่สุด คือ จุดวัดแสงที่ก้นกล่องทดลอง ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.0016

ทิศที่มีแสงสม่ำเสมอน้อยที่สุด คือ ท่อ จุดวัดแสงที่ 30 ซม. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.0075

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

1. บทสรุป

1.1 ทิศทางของท่อนำแสงจากทางด้านข้างของอาคารที่เหมาะสมกับการใช้งาน

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาทิศทางการนำแสงธรรมชาติเข้าสู่อาคารผ่านระบบท่อนำแสงทางด้านข้างของอาคารเพื่อหาทิศทางที่เหมาะสมกับการนำไปใช้งานโดยใช้เกณฑ์ที่ความสม่ำเสมอของแสงในช่วงเวลาทดลองและปริมาณแสงเฉลี่ย

จากผลการทดลองใช้ ท่อนำแสงแบบท่อกลมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 5 นิ้ว ยาว 4 ฟุต ทำการทดลองวัดปริมาณแสงภายในกล่องทดลองโดยใช้ ลักซ์มิเตอร์ รุ่น Testo 545 เพื่อวัดปริมาณแสง ทำการวัดแสงทั้งหมด 4 ทิศ คือ ทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศตะวันออก และทิศตะวันตก จากผลการทดลองพบว่า ทิศทางที่แสงมีความสม่ำเสมอตลอดช่วงเวลาที่ทำการทดลองได้แก่ ทิศเหนือ และทิศใต้ โดยปริมาณแสงเฉลี่ยในช่วงที่ทำการทดลอง คือ 38.69 – 44.85 ลักซ์ ส่วนทิศใต้วัดปริมาณแสงเฉลี่ยในช่วงทดลอง คือ 35.54 – 34.92 ลักซ์

ดังนั้น ทิศทางที่มีความเหมาะสมที่จะทำการติดตั้งระบบท่อนำแสงเพื่อนำแสงธรรมชาติ เข้าสู่อาคารจากทางด้านข้าง คือ ทิศเหนือ เนื่องจากแสงมีปริมาณที่สม่ำเสมอและมีค่าความสว่างของแสงเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือทิศใต้ ส่วนทิศตะวันออก และทิศตะวันตก ไม่เหมาะสมที่จะทำการติดตั้งระบบท่อนำแสงจากทางด้านข้างของอาคารเนื่องจาก แสงไม่มีความสม่ำเสมอของปริมาณแสงในช่วงเวลาที่ทำการทดลอง

1.2 รูปแบบหน้าตัดของท่อนำแสงจากทางด้านข้างของอาคารที่เหมาะสมกับการใช้งาน

การศึกษาวิจัยรูปแบบพื้นที่หน้าตัดของท่อนำแสงเพื่อนำแสงธรรมชาติเข้าสู่อาคารผ่านระบบท่อนำแสงทางด้านข้างของอาคารเพื่อหารูปแบบหน้าตัดท่อที่เหมาะสมกับการนำไปใช้งานโดยใช้เกณฑ์ปริมาณแสงเฉลี่ยภายในพื้นที่ทดลองและความสม่ำเสมอของแสงเป็นตัวกำหนด

จากผลการทดลองใช้ ท่อนำแสงทั้งหมด 3 รูปแบบ คือ

รูปแบบที่ 1 แบบรูปทรงกระบอกพื้นที่หน้าตัดวงกลม ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 5 นิ้ว ที่มีหน้าตัดที่ปลายท่อด้านแสงเข้า และพื้นที่หน้าตัดที่ปลายท่อด้านแสงออกเท่ากัน ต่อกับกล่องทดลองด้วยท่อกลมโค้ง

รูปแบบที่ 2 แบบรูปทรงกระบอกพื้นที่หน้าตัดสี่เหลี่ยมจตุรัส ขนาด 5 นิ้ว x 5 นิ้ว ที่มีหน้าตัดที่ปลายท่อด้านแสงเข้า และพื้นที่หน้าตัดที่ปลายท่อด้านแสงออกเท่ากัน ต่อกับกล่องทดลองด้วยท่อโค้ง

รูปแบบที่ 3 แบบรูปทรงกระบอกพื้นที่หน้าตัดสี่เหลี่ยมจตุรัส ขนาด 5 นิ้ว x 5 นิ้ว ที่มีหน้าตัดที่ปลายท่อด้านแสงเข้า และพื้นที่หน้าตัดที่ปลายท่อด้านแสงออกเท่ากัน ต่อกับกล่องทดลองด้วยท่อปลายตัด

ทำการทดลองวัดปริมาณแสงภายในกล่องทดลองโดยใช้ ดาต้าล๊อกเกอร์รุ่น LI-1400 เพื่อวัดปริมาณแสง ภายในกล่องทดลองทั้งสาม โดยกำหนดให้ท่อนำแสงรับแสงจากทางทิศเหนือ จากผลการทดลองพบว่า **รูปแบบหน้าตัดท่อที่นำแสงเข้าสู่พื้นที่ทดลองได้มากที่สุด ได้แก่ ท่อนำแสงที่ มีหน้าตัดท่อรูปวงกลม** โดยวัดปริมาณแสงเฉลี่ยจากการทดลองทั้ง 3 วันได้ 2 – 2.2 ลักซ์ รองลงมาได้แก่ ท่อนำแสงที่มีหน้าตัดท่อรูปสี่เหลี่ยมต่อกับท่อโค้ง โดยวัดปริมาณแสงเฉลี่ยจากการทดลองทั้ง 3 วันได้ 1.8 – 2 ลักซ์ และท่อนำแสงที่มีหน้าตัดท่อรูปสี่เหลี่ยมต่อกับท่อปลายตัด โดยวัดปริมาณแสงเฉลี่ยจากการทดลองทั้ง 3 วันได้ 1.3 ลักซ์ ตามลำดับ ส่วนในเรื่องของ**ความสม่ำเสมอของแสงในช่วงที่ทำการทดลองพบว่า ท่อทั้ง 3 แบบมีค่าใกล้เคียงกัน**

ดังนั้น รูปแบบหน้าตัดท่อที่มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการออกแบบระบบท่อนำแสงเพื่อนำแสงธรรมชาติ เข้าสู่อาคารจากทางด้านข้าง คือ ท่อนำแสงรูปหน้าตัดวงกลม เนื่องจากแสงมีปริมาณค่าความสว่างของแสงเฉลี่ยสูงที่สุด ท่อนำแสงที่มีหน้าตัดท่อรูปสี่เหลี่ยมต่อกับท่อโค้ง ทั้งนี้ในการประยุกต์ใช้งานจริงรูปแบบท่อนำแสงอาจขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ เช่น พื้นที่ที่ทำการติดตั้งระบบท่อนำแสง ในการนำไปใช้งานจึงต้องใช้ปัจจัยอื่นในการพิจารณาประกอบด้วย

1.3 ความยาวของท่อนำแสงจากทางด้านข้างของอาคารที่เหมาะสมกับการใช้งาน

การศึกษาความยาวของท่อนำแสงเพื่อนำแสงธรรมชาติเข้าสู่อาคารผ่านระบบท่อนำแสงทางด้านข้างของอาคารเพื่อศึกษาความยาวท่อที่เหมาะสมกับการนำไปใช้งานโดยใช้เกณฑ์ปริมาณแสงเฉลี่ยภายในพื้นที่ทดลองและความสม่ำเสมอของแสงเป็นตัวกำหนด

จากผลการทดลองใช้ ท่อนำแสงทั้งหมด 3 ท่อ คือ

ท่อนำแสงที่ 1 ท่อนำแสงหน้าตัดวงกลม ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 5 นิ้ว ความยาวท่อ 60 เซนติเมตร

ท่อนำแสงที่ 2 ท่อนำแสงหน้าตัดวงกลม ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 5 นิ้ว ความยาวท่อ 90 เซนติเมตร

ท่อนำแสงที่ 3 ท่อนำแสงหน้าตัดวงกลม ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 5 นิ้ว ความยาวท่อ 120 เซนติเมตร

ทำการทดลองวัดปริมาณแสงภายในกล่องทดลองโดยใช้ ดาต้าล๊อกเกอร์รุ่น LI-1400 เพื่อวัดปริมาณแสง ภายในกล่องทดลองทั้งสาม โดยกำหนดให้ท่อนำแสงรับแสงจากทางทิศเหนือ จากผลการทดลองพบว่า **ความยาวท่อที่นำแสงเข้าสู่พื้นที่ทดลองได้มากที่สุด ได้แก่ ท่อนำแสงที่ความยาว 60 เซนติเมตร** โดยวัดปริมาณแสงเฉลี่ยจากการทดลองทั้ง 3 วันได้ 11.6 – 13.7 ลักซ์ รองลงมาได้แก่ ท่อนำแสงที่ ความยาว 90 เซนติเมตร โดยวัดปริมาณแสงเฉลี่ยจากการทดลองทั้ง 3 วันได้ 3.2 – 3.8 ลักซ์ และท่อนำแสงที่ ความยาว 120 เซนติเมตร โดยวัดปริมาณแสงเฉลี่ยจากการทดลองทั้ง 3 วันได้ 1.4 – 1.5 ลักซ์ ตามลำดับ ส่วนในเรื่องของความสม่ำเสมอของแสงในช่วงเวลาที่ทำการทดลองพบว่า **ท่อที่มีความสม่ำเสมอของแสงมากที่สุดได้แก่ ท่อนำแสงที่ความยาว 120 เซนติเมตร** รองลงมาได้แก่ ท่อนำแสงที่ ความยาว 90 เซนติเมตร และท่อนำแสงที่ ความยาว 60 เซนติเมตรตามลำดับ

ดังนั้น การประยุกต์ใช้งานระบบท่อนำแสงจากทางด้านข้างต้องประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เช่น ท่อที่มีขนาดที่สั้นให้ปริมาณแสงสว่างที่มากแต่แสงไม่ค่อยสม่ำเสมออาจจะใช้งานร่วมกับแสงประดิษฐ์เพื่อให้แสงสว่างมีความสม่ำเสมอมากยิ่งขึ้น ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้งานได้กับห้องที่ติดกับผนังด้านนอกของอาคาร เช่น ห้องทำงาน ห้องนั่งเล่น เป็นต้น ส่วนท่อนำแสงที่มีความยาวนั้นให้ปริมาณแสงสว่างที่น้องกว่าแต่แสงก็มีความสม่ำเสมอมากกว่า เช่นเดียวกัน การใช้งานจึงเหมาะกับพื้นที่ที่ไม่ต้องการใช้ปริมาณแสงสว่างที่มากนัก เช่น โถงทางเดินของที่มีห้องอยู่ทั้ง 2 ข้างของทางเดินเป็นต้น

1.4 ขนาดของท่อนำแสงจากทางด้านข้างของอาคารที่เหมาะสมกับการใช้งาน

การศึกษาขนาดของท่อนำแสงเพื่อนำแสงธรรมชาติเข้าสู่อาคารผ่านระบบท่อนำแสงทางด้านข้างของอาคารเพื่อศึกษาขนาดท่อที่เหมาะสมกับการนำไปใช้งานโดยใช้เกณฑ์ปริมาณแสงเฉลี่ยภายในพื้นที่ทดลองและความสม่ำเสมอของแสงเป็นตัวกำหนด

จากผลการทดลองใช้ ท่อนำแสงทั้งหมด 3 ท่อ คือ

ขนาดท่อที่ 1 ท่อหน้าตัดวงกลม ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 5 นิ้ว

ขนาดท่อที่ 2 ท่อหน้าตัดวงกลม ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 10 นิ้ว

ขนาดท่อที่ 3 ท่อหน้าตัดวงกลม ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 15 นิ้ว

ทำการทดลองวัดปริมาณแสงภายในกล่องทดลองโดยใช้ ดาต้าล๊อกเกอร์รุ่น LI-1400 เพื่อวัดปริมาณแสง ภายในกล่องทดลองทั้งสาม โดยกำหนดให้ท่อนำแสงรับแสงจากทางทิศเหนือ จากผลการทดลองพบว่า **ขนาดท่อที่นำแสงเข้าสู่พื้นที่ทดลองได้มากที่สุด ได้แก่ ท่อหน้าตัดวงกลม ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 15 นิ้ว** โดยวัดปริมาณแสงเฉลี่ยจากการทดลองทั้ง 3 วันได้ 104.3 – 131.3 ลักซ์ รองลงมาได้แก่ ท่อหน้าตัดวงกลม ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 10 นิ้วโดยวัดปริมาณแสงเฉลี่ยจากการทดลองทั้ง 3 วันได้ 33.3 – 41.4 ลักซ์ และท่อหน้าตัดวงกลม ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 5 นิ้ว โดยวัดปริมาณแสงเฉลี่ยจากการทดลองทั้ง 3 วันได้ 3.6 – 4.5 ลักซ์ ตามลำดับ ส่วนในเรื่องของความสม่ำเสมอของแสงในช่วงเวลาที่ทำการทดลองพบว่า **ท่อที่มีความสม่ำเสมอของแสงมากที่สุดได้แก่ ท่อหน้าตัดวงกลม ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 5 นิ้ว** รองลงมาได้แก่ ท่อหน้าตัดวงกลม ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 10 นิ้ว และท่อหน้าตัดวงกลม ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 15 นิ้ว ตามลำดับ

ดังนั้น การประยุกต์ใช้งานระบบท่อนำแสงจากทางด้านข้างต้องประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เช่น ในพื้นที่ที่ต้องการแสงสว่างกระจายทั้งห้องให้ใช้ท่อนำแสงที่มีขนาดเล็กจำนวนหลายจุด เพื่อให้แสงภายในห้องมีความสม่ำเสมอและให้แสงสว่างรวมมากพอต่อการใช้งาน ส่วนพื้นที่ที่ต้องการแสงสว่างในปริมาณมากในจุดเดียวให้ใช้ท่อนำแสงขนาดใหญ่และใช้แสงประดิษฐ์ช่วยให้แสงมีความสม่ำเสมอมากยิ่งขึ้น

1.5 ระยะห่างจากจุดวัดแสงถึงปลายท่อนำแสงภายจากทางด้านข้างของอาคารที่เหมาะสมกับการใช้งาน

การศึกษาระยะห่างจากจุดวัดแสงถึงปลายท่อนำแสงเพื่อนำแสงธรรมชาติเข้าสู่อาคารผ่านระบบท่อนำแสงทางด้านข้างของอาคารเพื่อศึกษาความยาวท่อที่เหมาะสมกับการนำไปใช้งานโดยใช้เกณฑ์ปริมาณแสงเฉลี่ยภายในพื้นที่ทดลองและความสม่ำเสมอของแสงเป็นตัวกำหนด

จากผลการทดลองใช้ จุดในการวัดแสงทั้งหมด 3 จุด คือ

ตำแหน่งที่ 1 วัดแสงบริเวณก้นกล่องทดลอง

ตำแหน่งที่ 2 วัดแสงบริเวณสูงจากก้นกล่องทดลอง 15 เซนติเมตร

ตำแหน่งที่ 3 วัดแสงบริเวณสูงจากก้นกล่องทดลอง 30 เซนติเมตร

ทำการทดลองวัดปริมาณแสงภายในกล่องทดลองโดยใช้ ดาต้าล๊อกเกอร์รุ่น LI-1400 เพื่อวัดปริมาณแสง ภายในกล่องทดลองทั้งสาม โดยกำหนดให้ท่อนำแสงรับแสงจากทางทิศเหนือ จากผลการทดลองพบว่า **จุดที่วัดปริมาณแสงได้มากที่สุด ได้แก่ บริเวณสูงจากก้นกล่องทดลอง 30 เซนติเมตร** โดยวัดปริมาณแสงเฉลี่ยจากการทดลองทั้ง 3 วันได้ 64.2 – 79.4 ลักซ์ รองลงมาได้แก่ บริเวณสูงจากก้นกล่องทดลอง 15 เซนติเมตร โดยวัดปริมาณแสงเฉลี่ยจากการทดลองทั้ง 3 วันได้ 38.8 – 49.4 ลักซ์ และบริเวณก้นกล่องทดลอง โดยวัดปริมาณแสงเฉลี่ยจากการทดลองทั้ง 3 วันได้ 12.4 – 15.4 ลักซ์ ตามลำดับ ส่วนในเรื่องของความสม่ำเสมอของแสงในช่วงเวลาที่ทำการทดลองพบว่า **จุดที่มีความสม่ำเสมอของแสงมากที่สุดได้แก่ บริเวณก้นกล่องทดลอง** รองลงมาได้แก่ บริเวณสูงจากก้นกล่องทดลอง 15 เซนติเมตร และบริเวณสูงจากก้นกล่องทดลอง 30 เซนติเมตรตามลำดับ

ดังนั้น การติดตั้งท่อนำแสงจึงต้องคำนึงถึงระยะห่างระหว่างปลายท่อนำแสง และพื้นที่ทำงานให้มีระยะที่เหมาะสม เช่น ถ้าระยะห่างระหว่างพื้นที่ทำงานกับท่อนำแสงห่างกันมากต้องใช้ท่อนำแสงจำนวนมากขึ้น หรือถ้าระยะห่างระหว่างพื้นที่ทำงานกับท่อนำแสงน้อยเกินไปต้องใช้แสงประดิษฐ์หรือลดขนาดของท่อนำแสงลงเพื่อให้ได้แสงที่มีความสม่ำเสมอและใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการทดลองเกี่ยวกับระบบท่อนำแสงเพื่อนำแสงจากทางด้านข้างเข้าสู่ภายในอาคารนั้น นอกเหนือจากการทดลองปัจจัยต่างๆ ดังที่ได้ทำการทดลองไปแล้วนั้น ควรจะทำการทดลองในองค์ประกอบต่างๆ ที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการนำแสงเข้าสู่ภายในบริเวณใช้งาน อื่นๆ เพิ่มเติม เช่น การพิ่มรูปแบบของแผงที่ช่วยสะท้อนแสงจากภายนอกเข้าสู่ภายในท่อนำแสง รูปแบบโคมกระจายแสงที่จะกระจายแสงจากปลายท่อนำแสงเข้าสู่ภายในพื้นที่ใช้งาน หรือ การจำลองการใช้งานจริงของการใช้ระบบท่อนำแสง เช่น การใช้ท่อนำแสงหลายๆท่อร่วมกัน หรือ การทำการทดลองโดยการนำระบบท่อนำแสงจากทางด้านข้างของอาคารนำมาทดลองติดตั้งในสภาพจริง เพื่อที่จะได้สามารถมองถึงศักยภาพหรือข้อจำกัดต่างๆของระบบท่อนำแสง เพื่อที่จะได้ทำการทดลองเพื่อปรับปรุงให้ระบบท่อนำแสงจากทางด้านข้างของอาคารให้มีประสิทธิภาพต่อไป

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงาน. แผนที่และฐานข้อมูลศักยภาพแสงสว่างธรรมชาติจากภาพถ่ายดาวเทียมสำหรับประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : บริษัท จิรังโชติ จำกัด, 2547.

ชัยวัฒน์ มุตติศานต์. "ปัจจัยกายภาพหิ้งสะท้อนแสงที่มีผลต่อการนำแสงธรรมชาติเข้ามาใช้ในอาคาร." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม บัญฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.

ชำนาญ ห่อเกียรติ. เทคนิคการส่องสว่าง. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2540.

มงคล ทองสงคราม. วิศวกรรมการส่องสว่าง. กรุงเทพมหานคร: รามาการพิมพ์, 2536.

รัฐพล รุญเจริญ. "การนำแสงธรรมชาติเข้าสู่อาคารโดยใช้ระบบท่อนำแสง." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม บัญฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

ศุลี บรรจงจิตร. วิศวกรรมการส่องสว่าง. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยูเคชั่น, 2538.

สมยศ แม้นสงวน. โลกและดวงดาว [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 9 ตุลาคม 2550. เข้าถึงได้จาก http://ns1.wt.ac.th/~somyos/earth4011.html

อวิรุทธ์ อุรุพงศา. "การใช้แสงธรรมชาติผ่านช่องแสงด้านข้างส่วนบนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพแสงสว่างในห้องเรียนในชนบท." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม บัญฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

ภาษาต่างประเทศ

Architectural Lighting Design Software. Lighting System [Online]. accessed 9 October 2007. Available from http://www.schorsch.com/kbase/prod/redir/exterior.html

California Institute for Energy Efficiency. Integrated Envelope and Lighting Systems [Online]. accessed 9 October 2007. Available from http://windows.lbl.gov/comm_perf/daylight/esl302.html

Majoros András. Daylighting. Queensland : University of Queensland Printery,1998.

Natural lighting co.,inc. Passive Daylighting [Online]. accessed 20 October 2004. Available from http://www.daylighting.com/articles.asp

Natural lighting co.,inc. Passive Daylighting [Online]. accessed 9 October 2007. Available from http://new.daylighting.com/passive.asp

Sunpipe co.,inc. Residential Applications [Online]. accessed 9 October 2007. Available from http://www.sunpipe.com/20.htm

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายบรรณสิทธิ์ จิตตะยโศธร
ที่อยู่	236 หมู่ 13 ถนนกสิกรทุ่งสร้าง ตำบลศิลา อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น 40000
ที่ทำงาน	บริษัท แม่แบบ จำกัด 6/199 ซอยโชคชัย4/41 ถนนลาดพร้าว แขวงลาดพร้าว เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร 10230
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2545	สำเร็จการศึกษาปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม
พ.ศ. 2546	ศึกษาต่อระดับปริญญามหาบัณฑิต สาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2545-2546	สถาปนิก บริษัท เคป จำกัด
พ.ศ. 2547-2548	สถาปนิก บริษัท แม่แบบ จำกัด
พ.ศ. 2548-2550	สถาปนิก บริษัท เอเท็ค จำกัด
พ.ศ. 2550-ปัจจุบัน	สถาปนิก บริษัท แม่แบบ จำกัด